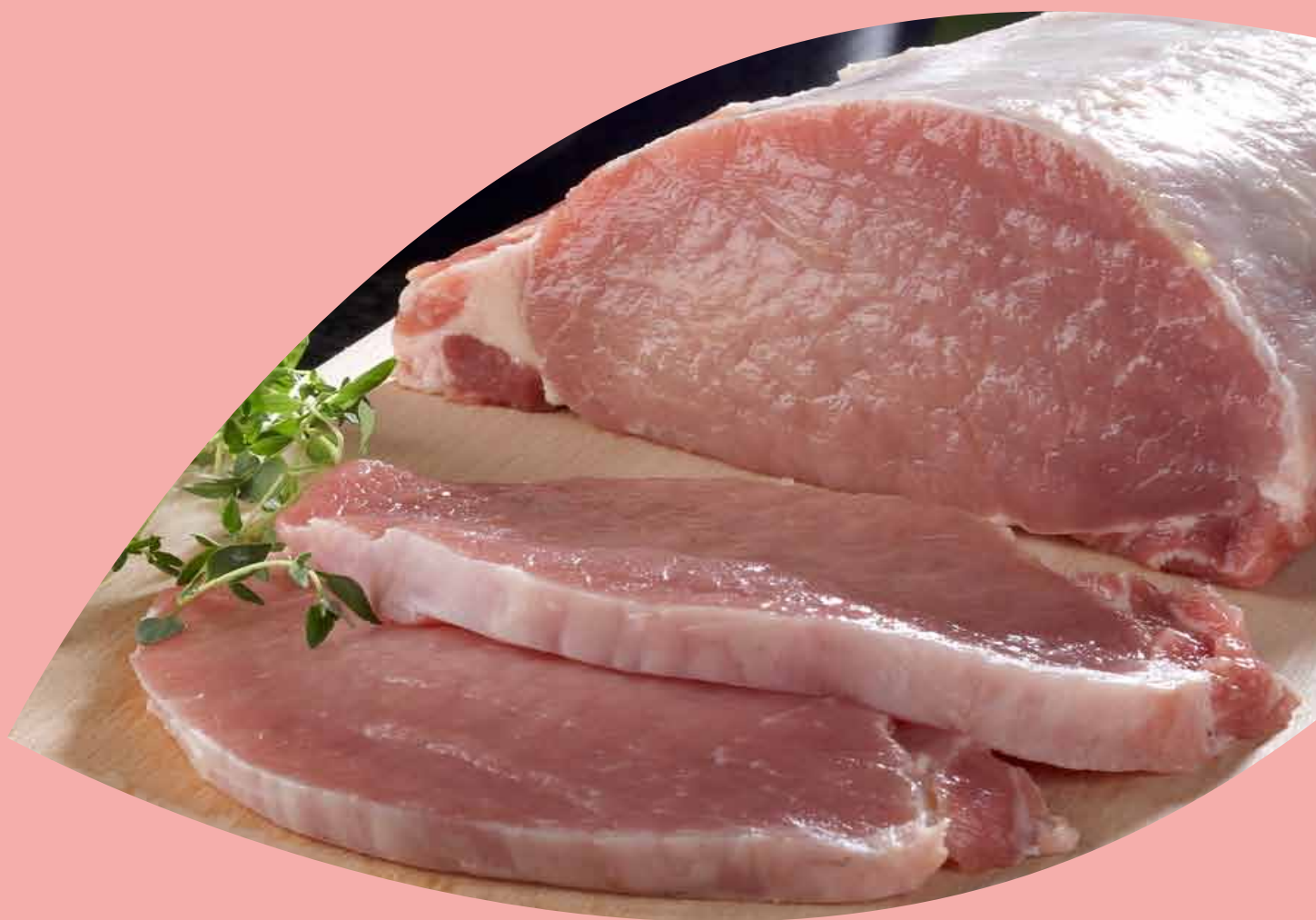

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA VEPŘOVÉ MASO

ŘÍJEN
2013

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Ministerstvo zemědělství České republiky
Ministerstvo financí České republiky
Agra Europe
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
AMI, Vieh und Fleisch
Rybářské sdružení České republiky
Český statistický úřad
Státní veterinární správa ČR
Česká národní banka
Státní zemědělský intervenční fond, a.s.
EUROSTAT
United States Department of Agricultural
Generální ředitelství cel
Slovenský štatistický úrad
Meat and Livestock Commission
Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Odbor živočišných komodit MZe ČR

Kolektiv autorů odboru živočišných komodit

Ředitel odboru živočišných komodit: Ing. Jiří Hojer

Autoři touto cestou děkují za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Předkládaná „Situační a výhledová zpráva „Vepřové maso“ byla autory zpracována samostatně s použitím pramenů ve zprávě uvedených. Navazuje na Situační a výhledovou zprávu „Vepřové maso“, která byla vydána v měsíci prosinci 2012.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad chovatelů, studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz
ISBN 978-80-7434-113-7, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003
Tisk a distribuce: Reprotisk s.r.o., Šumperk, www.reprotisk.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
VEPŘOVÉ MASO

ŘÍJEN
2013

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu	4
I. Legislativní předpisy	4
I. a) Některé předpisy upravující či podmiňující dovoz a vývoz zboží	4
Přehled dovozních cel EU platných od 1. 1. 2013	4
Dovoz a vývoz zboží zemědělské a potravinářské výroby	7
I. b) Některé právní předpisy EU týkající se zahraničního obchodu v oblasti chovu prasat	8
Požadavky vyplývající ze Směrnice 120/2008 po 1. 1. 2013	10
I. c) Legislativa ČR – předpisy vydané.....	10
Dotační politika v České republice	20
a) Dotační politika v oblasti chovu prasat v roce 2013	20
b) Využívání dotací v chovu prasat v roce 2012:.....	23
Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013	24
4. Podpora administrovaná prostřednictvím PGRLF, a.s.....	26
5. Opatření v oblasti veterinární	28
6. Opatření administrovaná prostřednictvím SZIF	30
Vývoj komodity vepřové maso	32
Cenový vývoj vepřového masa.....	41
Zahraniční obchod	46
Tuky	51
Situace na zahraničních trzích vepřového masa	52
Ekonomika výroby vepřového masa – postavení ČR v evropské konkurenci	58
Užití obilovin v živočišné výrobě	67
Zpracovatelský průmysl v ČR	73
Výroba masa a masných výrobků.....	73
Klasifikace jatečně upravených těl prasat (JUT)	77
Spotřeba vepřového masa	78

V zahraničním obchodu jsou v této publikaci za dovoz a vývoz považovány i dodávky zboží v rámci intrakomunitárního obchodu ČR se zeměmi EU.

Metodika vykazování statistických dat se mezi ČSÚ a MZe - SZIF liší. Proto jsou některá zveřejněná data odlišná.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na Agenturách pro zemědělství a venkov MZe ČR, na okresních pracovištích Agrární komory a v budově Ministerstva zemědělství ČR. Situační a výhledové zprávy jsou také k dispozici na síti Internet, na adrese: <http://www.eagri.cz>

ÚVOD

Ministerstvo zemědělství České republiky vydává každoročně Situační a výhledovou zprávu Vepřové maso, jejímž cílem je informovat širokou odbornou veřejnost, zástupce příslušných vzdělávacích institucí a také studenty zemědělských, či ekonomických škol o aktuální situaci a změnách, které se uskutečnily v oblasti unijních a českých legislativních předpisů, dotační politiky, oblasti veterinární a v neposlední řadě o vývoji samotné produkce a spotřeby vepřového masa, vývoji početních stavů prasat v ČR a vývoji zemědělských, potravinářských a spotřebitelských cen.

Publikace se dále poměrně podrobně zabývá oblastí zahraničního obchodu s živými prasaty a vepřovým masem. V kapitolách jsou také popsány např. výroba a užití obilovin v živočišné výrobě, které jsou s chovem monogastrických zvířat neodmyslitelně spjaty, nebo zpracovatelský průmysl, tedy detailnější popis využití vepřové suroviny v aktuálním období tohoto roku a v minulých letech.

Tato zpráva je předkládána odborné veřejnosti, včetně studentů odborných škol, aby umožnila komplexnější úvahy o dané problematice. Situační zpráva je určena i laické veřejnosti, která sleduje problematiku chovu prasat a dožaduje se vyvážených informací týkajících se současného stavu zemědělství, s důrazem na chov prasat.

Autoři děkují za zasláné podněty a připomínky k doplnění či rozšíření Situační a výhledové zprávy.

SOUHRN

Celkový stav prasat v České republice k 1. dubnu 2013 dosáhl 1 586 627 kusů podle Soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2013 - šetření prováděného každoročně k tomuto datu Českým statistickým úřadem. Meziročně došlo dokonce k nárůstu celkových stavů prasat o 5%. U prasnic se objevuje obdobný trend. Stav prasnic k 1. dubnu 2013 činil 102 351 kusů, což představuje meziroční zvýšení o 2,2%.

Spotřeba vepřového masa v roce 2011, v posledním zjištěném údaji o spotřebě vepřového masa, činí 42,1 kg na 1 obyvatele České republiky.

V roce 2012 se průměrná měsíční cena zemědělských výrobců za jatečně upravená těla prasat pohybovala již o 4,60 Kč/kg výše než v roce 2011. Cena se držela na této úrovni, opět s postupným zvyšováním na konci roku 2012, také díky nedostatku vepřového masa na trhu EU, který se promítl i do cen vepřového masa ve všech členských zemích.

Během prvních šesti měsíců roku 2013 se cena ale snížila o 1,36 Kč/kg oproti roku 2012 a její průměrná měsíční výše činila 31,90 Kč/kg j. hm. prasat.

Počet narozených selat na 1 prasnici v roce 2012 činil 26,8 kusů a dosažená úroveň 23,9 odstavených selat na prasnici nás přiblížila k chovatelsky vyspělým zemím.

Výroba krmných směsí pro prasata klesla v roce 2012 v meziročním srovnání o 7,5%, zatímco se o výše než 15% zvýšila CPV krmných směsí. Meziroční zvýšení cen za krmné směsi v roce 2012 činí dalších 8%.

Celkový dovoz živých prasat a vepřového masa při porovnání za první pololetí roku 2012 a 2013 se meziročně mírně snížil. Nejvyšší procentový nárůst dovozu v roce 2013 byl zaznamenán v obchodu s Německem. V období leden až červen roku 2012 hodnota do České republiky dovážených živých prasat a vepřového masa činila cca 68 miliónů Kč, pak ve stejném období roku 2013 činila 63 miliónů Kč. Hlavní podíl na tom měl dovoz vepřového masa (CS 0203). Zvýšení lze zaznamenat u chlazených půlek a vykostěných kusů masa (položky CS 0203 1110 a CS 0203 1955 až 90).

Ministerstvu zemědělství se podařilo, po již v roce 2010 zavedeném dotačním programu pro ozdravování chovů prasnic, notifikovat nový dotační podprogram, kterým podpořilo chovy prasat výhradně z národních zdrojů ve výši několika set miliónů Kč a v této podpoře pokračuje i v roce 2012 a 2013 (podrobnější informace jsou uvedeny v příslušných kapitolách této situační a výhledové zprávy).

ZÁSAHY STÁTU

I. Legislativní předpisy

I. a) Některé předpisy upravující či podmiňující dovoz a vývoz zboží

Vstupem České republiky (dále jen „ČR“) do Evropské unie (dále jen „EU“) dnem 1. 5. 2004 převzala ČR celní legislativu EU, včetně celního sazebníku a obchodně politických opatření. Pracovníci oddělení TARICu a kvót Generálního ředitelství cel (dále jen GŘC) připravili v této souvislosti rozsáhlý doplněk publikace Český integrovaný tarif, který je vydáván již od roku 1994 a slouží široké podnikatelské a obchodní veřejnosti i pracovníkům celní správy a dalších státních institucí jako neocenitelná pomůcka při orientaci ve spleti tzv. celních předpisů, tzn. předpisů, které upravují nebo podmiňují dovoz a vývoz zboží a které je třeba při provádění celního dohledu aplikovat. Tento doplněk byl vydáván pod názvem Český integrovaný tarif – po vstupu do Evropské unie (dále jen „ČIT“).

Rok 2009 byl posledním rokem pro vydání ČITu v podobě tištěné publikace. Od roku 2010 přechází GŘC na digitální verzi Elektronického českého integrovaného tarifu (dále jen „EČIT 2013“).

EČIT 2013 je výpisem z elektronického integrovaného společného celního sazebníku EU, který je pod názvem TARIC (TARIF INTÉGRÉ DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES) vydáván Generálním ředitelstvím pro daně a celní unii (DG TAXUD) a slouží jako zdroj informací o tarifních a netarifních opatřeních EU při dovozech a vývozech z a do nečlenských států EU. Základní informace TARIC jsou v EČITu doplněny o tzv. národní opatření v oblastech neupravených TARIC, jako jsou sazby daně z přídavné hodnoty, sazby spotřebních daní a předpisy veterinární, fytosanitární, předpisy o chemických látkách a další národní legislativa.

EČIT 2013 tvoří tabulky nomenklatury TARIC s tarifními i obchodně politickými opatřeními EU a ČR včetně poznámek ke třídám a jednotlivým kapitolám.

Do EČITu 2013 byly zapracovány údaje a data se stavem k 31. prosinci 2012, které byly převzaty z různých pramenů, zejména z aktuální elektronické verze TARIC na internetových stránkách Evropské unie. EČIT 2013 je nutno považovat za pracovní pomůcku usnadňující orientaci ve složitém celním systému EU, která není právním předpisem, a tudíž nemá právně závazný účinek.

Přehled dovozních cel EU platných od 1. 1. 2013

Kód KN	komodita vepřové maso název zboží	Smluvní celní sazba pro třetí země tj. země, které nejsou členy EU-27
Živá prasata		
0103 10 00	Plemenná čistokrevná zvířata (*)	bez cla
Ostatní živá prasata		
0103 91 10	O hmotnosti menší než 50 kg	41,2 €/100 kg net.
0103 91 90	O hmotnosti menší než 50 kg – ne domácí druhy	bez cla
0103 92 00	O hmotnosti 50 kg nebo vyšší	bez cla
0103 92 11	Prasnice s hmotností nad 160 kg	35,1 €/100 kg net.
0103 92 19	Ostatní	41,2 €/100 kg net.

Kód KN	komodita vepřové maso název zboží	Smluvní celní sazba pro třetí země tj. země, které nejsou členy EU-27
Vepřové maso čerstvé nebo chlazené		
0203 11 10	V celku nebo půlené	53,6 €/100 kg net.
0203 12 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné	77,8 €/100 kg net.
0203 12 19	Plece a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 19 11	Přední části a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 19 13	Hřbety s kostí a kusy z nich	86,9 €/100 kg net.
0203 19 15	Bůčky prorostlé a kusy z nich	46,7 €/100 kg net.
0203 19 55 až 59	Panenky, hřbety, kýty vykostěné, samostatně předkládané	86,9 €/100 kg net.
Vepřové maso zmrazené		
0203 21 10	V celku nebo půlené	53,6 €/100 kg net.
0203 22 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné	77,8 €/100 kg net.
0203 22 19	Plece a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 29 11	Přední části a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 29 13	Hřbety s kostí a kusy z nich	86,9 €/100 kg net.
0203 29 15	Bůčky prorostlé a kusy z nich	46,7 €/100 kg net.
0203 29 55 až 59	Panenky, hřbety, kýty vykostěné, samostatně předkládané	86,9 €/100 kg net.
Droby		
0206 30 až 49	Jedlé droby vepřové čerstvé, chlazené či mrazené	bez cla
Tuk vepřový, neprorostlý libovým masem		
0209 10 11	Čerstvý, chlazený, solený, zmrazený	21,4 €/100 kg net.
0209 10 19	Sušený nebo uzený	23,6 €/100 kg net.
0209 10 90	Jiný tuk než 0209 10 11 a 0209 10 19	12,9 €/100 kg net.
Vepřové maso a jedlé droby solené (nebo ve slaném nálevu), uzené (nebo sušené)		
0210 11 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné - solené	77,8 €/100 kg net.
0210 11 19	Plece a kusy z nich - solené	60,1 €/100 kg net.
0210 11 31	Kýty a kusy z nich nevykostěné - uzené	151,2 €/100 kg net.
0210 11 39	Plece a kusy z nich - uzené	119,0 €/100 kg net.
0210 11/12 90-	Ostatní - solené, uzené	15,4
0210 12 11	Bůčky (prorostlé)a jejich části - solené	46,7 €/100 kg net.
0210 12 19	Bůčky (prorostlé)a jejich části - uzené	77,8 €/100 kg net.
0210 19 10	Slaninové půlky nebo přední tři čtvrti - solené	68,7 €/100 kg net.
0210 19 20	Zadní tři čtvrti nebo půlky - solené	75,1 €/100 kg net.
0210 19 30	Přední části a kusy z nich - solené	60,1 €/100 kg net.
0210 19 40	Hřbety a kusy z nich - solené	86,9 €/100 kg net.
0210 19 50	Kýta ve slaném nálevu - zabalená	86,9 €/100 kg net.
0210 19 60	Přední části a kusy z nich - uzené	119,0 €/100 kg net.

Kód KN	komodita vepřové maso název zboží	Smluvní celní sazba pro třetí země tj. země, které nejsou členy EU-27
0210 19 70	Hřbety a kusy z nich - uzené	149,6 €/100 kg net.
0210 19 81-89	Kotleta – uzená, vepřová krkovička – sušená na vzduchu	151,2 €/100 kg net.
0210 19 90	Ostatní	15,4
0210 99 41	Droby -játra	64,9 €/100 kg net.
0210 99 49	Droby - ostatní	47,2 €/100 kg net.
Štětiny		
0502 00 00	Štětiny a chlupy z domácích nebo divokých prasat, Střeva	bez cla
0504 00 00	Střeva, měchýře a žaludky z jiných zvířat než ryb	bez cla
Tuk pro průmyslové účely		
1501 10 10	Vepřový tuk pro průmyslové účely (jiný než 0209 nebo 1503)	bez cla
Uzenky a salámy z masa, drobů či krve		
1601 00 10	Z jater ze zvířat 0101-0104 s výjimkou divokých prasat	15,4
1601 00 91	Uzenky a salámy, suché nebo pomazánkové, tepelně neuprav.	149,4 €/100 kg net.
Přípravky a konzervy z masa, drobů a krve nezahrnuté do 1601		
1602 10 00	Homogenizované přípravky z vepřového masa a krve	16,6
1602 41 10	Z kýty,	156,8 €/100 kg net.
1602 42 10	Z plece,	129,3 €/100 kg net.
1602 49 11	Hřbety s kostí včetně směsí ze hřbetu a kýty (s vý- jimkou krkovičky)	156,8 €/100 kg net.
1602 49 13	Krkovička, včetně směsí krkovičky a plece	129,3 €/100 kg net.
1602 49 15	Směsí z kýty, krkovičky, plec, hřbet s kostí	129,3 €/100 kg net.
Kůže		
4103 30 00	Vepřové surové kůže - kusy	bez cla
4106 31/32	Vyčiněné nebo polovyčiněné kůže vepřové – kusy v mokřém stavu (včetně wet-blue) i suchém stavu (crust)	2,0
4113 20 00	Usně po vyčinění nebo polovyčinění – m ²	2,0

Pramen: EČIT 2011

Vysvětlivky:

(*) - Na zařazení do této podpoložky se vztahují podmínky stanovené právními předpisy Společenství (viz směrnice Rady 88/661/EHS (Úř. věst. L 382, 31.12.1988, s. 36); směrnice Rady 94/28/ES (Úř. věst. L 178, 12.7.1994, s. 66); rozhodnutí Komise 96/510/ES (Úř. věst. L 210, 20.8.1996, s. 53)).

- **tučně uvedené hodnoty celní sazby** náleží položkám s celní kvótou WTO- viz. příloha EČITu

Dovoz a vývoz zboží zemědělské a potravinářské výroby

(kapitoly CS 01 – 24)

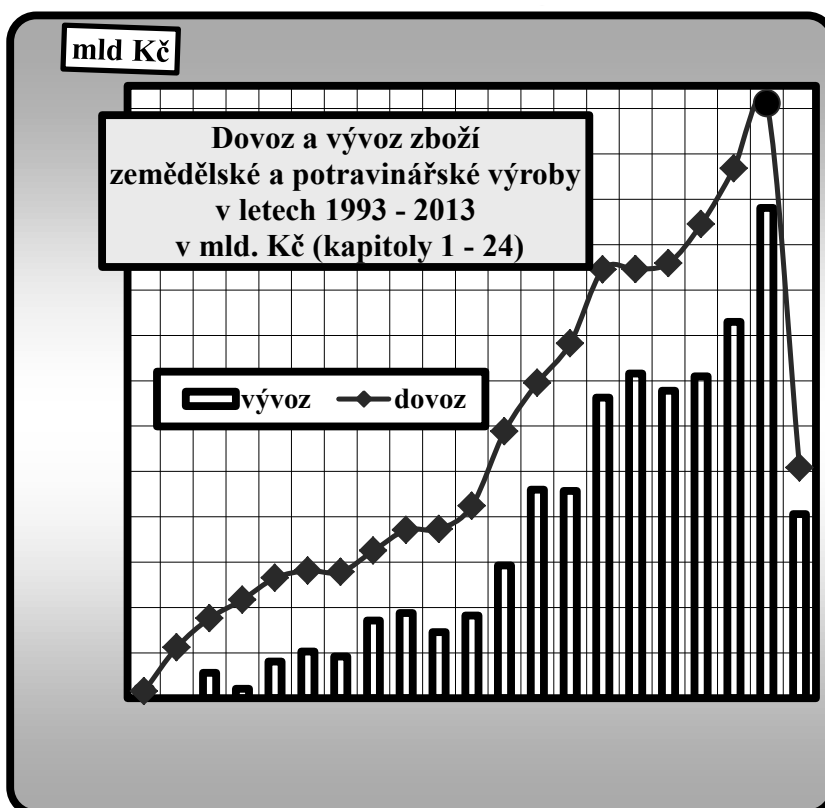
Objem zahraničního obchodu v roce 2012 s živými prasaty a vepřovým masem v mld. Kč v porovnání s celkovým objemem zboží zemědělské a potravinářské výroby

	Dovoz do České republiky		Vývoz z České republiky	
	Veškeré zboží (kapitoly 1-24)	z toho položky živá prasata a vepřové maso (0103 a 0203)	Veškeré zboží (kapitoly 1-24)	z toho položky živá prasata a vepřové maso (0103 a 0203)
členské státy EU 27	136,4	14,3	125,2	3,126
ostatní země světa	24,8	0,1	12,9	0,039
CELKEM	161,2	14,4	138,1	3,165

V rámci zahraničního obchodu se členskými zeměmi EU se v roce 2012 ve srovnání s rokem 2011 zvýšil dovoz zboží zemědělské a potravinářské výroby, a to o 10%. Vývoz zboží zemědělské a potravinářské výroby se v meziročním srovnání 2012/2011 zvýšil o 22%. U živých prasat a vepřového masa se v roce 2012 zvýšil trend dovozu o 23% a trend vývozu o 17%. Stále i v roce 2012 se tedy prohluboval trend vyšších dovozů nad vývozy.

V roce 2012 hodnota vyváženého zboží z České republiky (zboží zahrnuté do kapitol 1-24 CN) dosáhla 138,1 mld. Kč (v roce 2011 to bylo 113 mld. Kč), z toho v 90% se jednalo o vývoz do EU-27.

Tendenci vzestupu hodnoty sledujeme také u zboží, které je do České republiky dováženo. Jeho hodnota v roce 2012 dosáhla 161,2 mld. Kč (v roce 2011 téměř 147 mld. Kč), z toho zboží zemědělské a potravinářské výroby, které bylo dovezeno do ČR z členských zemí EU – 27 tvořilo 85%.

I. b) Některé právní předpisy EU týkající se zahraničního obchodu v oblasti chovu prasat

Povinně prováděný statistický systém sledující pohyb zboží mezi členskými státy EU, tj. mezi Českou republikou a ostatními členskými státy EU se nazývá „**I n t r a s t a t**“. Základním předpisem je vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství, ve znění pozdějších předpisů, kterými jsou vyhlášky č. 563/2006 Sb., č. 393/2008 Sb., a nejnověji vyhláškou č. **317/2010 Sb.**, o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropského společenství, ve znění pozdějších předpisů, tato vyhláška ze dne 24. 11. 2010 obsahuje řadu podstatných změn. Počínaje výkazem za leden 2011 se **výkazy Intrastatu předávají pouze elektronicky**. Písemně lze předat pouze opravy za uplynulé období a při jednorázovém dosažení prahu pro vykazování. Pro spodní hodnotu zásilek bude důležitá hodnota v Eurech a nikoliv jako dosud v korunách.

Informace o jeho provádění lze získat v publikaci „**Příručka pro Intrastat CZ**“, která byla vydána Českým statistickým úřadem a Generálním ředitelstvím cel, která obsahuje vysvětlení všech základních ustanovení předpisů o provádění Intrastatu s řadou příkladů a je zveřejněna na adrese www.czso.cz v části „Intrastat“. Příručku lze najít přímo na adrese: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/intrastat_prirucky

Od 1. 1. 2009 došlo k významným změnám ve vykazování zboží sledovaného na Intrastatu. Měnil se mimo jiné limit hodnoty zboží odeslaného nebo přijatého z jiného členského státu od počátku roku 2009. **Hodnota prahu** pro vykazování **v roce 2012** zůstala stejná jako pro rok 2010 a 2011 a činila **8 miliónů Kč** fakturované hodnoty zboží odeslaného do ostatních členských států EU v součtu od počátku roku i přijatého z ostatních členských států EU. Změna hodnoty prahu pro vykazování se nepřipravuje. Neuskutečnila-li zpravodajská jednotka v daném referenčním období žádné odeslání nebo přijetí zboží, vykazuje tuto skutečnost do Intrastatu vyhotovením a předáním negativního hlášení do 12. pracovního dne měsíce následujícího po referenčním období. Pro rok 2012 na adresu **Instat-Desk nebo InstatOnline** (nikoli přes Portál veřejné správy). Práh pro vykazování (stejně tak jako formy výkazů, jejich obsah a termíny předávání je EK pouze doporučován) je v každém státě jiný. Je dán procentem z obrátu zahraničního zboží, tj. jeden zahraniční obchodní partner nemusí obchodované zboží vykazovat a pro druhého může být vykazování povinností.

Významným údajem je **povinné uvádění údaje o hmotnosti živých zvířat** do výkazů Intrastat i pro ty podpoložky kombinované nomenklatury, kterým je v celním sazebníku přiřazen kód doplňkové měrné jednotky. Tyto údaje byly od května 2006 nepovinné, a proto bylo v 1/3 členských států upuštěno od jejich sledování. Vzhledem k tomu, že se ztrácela logická kontrola nad těmito výkazy, je uvádění hmotnosti i počtu kusů živých zvířat od 1. 1. 2009 povinné.

S výjimkou pravidelných změn v Kombinované nomenklatuře nedošlo od 1. 1. 2013 k žádným metodickým změnám v provádění Intrastatu.

Úřední věstník EU (Official Journal of the European Union) obsahuje nařízení, směrnice a rozhodnutí. Právní předpisy jsou obsaženy v řadě L (Legislation), v řadě C jsou informace, oznámení a přípravné akty. Řady L a C je možné nalézt na internetové adrese <http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=cs>

Důležitou skutečností je, že platným předpisem je znění zveřejněné v Úředním věstníku Evropské unie.

Základním nařízením upravujícím všeobecné podmínky společné organizace je nařízení Rady (ES) č. 1234/07 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“) obsahuje dále uvedená opatření:

Intervenční nákup – upravený nařízením Komise (EHS) č. 391/68 ze dne 1. 4. 1968, kterým se stanovila pravidla pro intervenční nákupy vepřového masa. Tyto nákupy se však od roku 1971 neuplatňují a není to již používaný nástroj k regulaci trhu a nařízení Rady (ES) č. 1234/07 s ním již ani nepočítá.

Podpora soukromého skladování prostřednictvím finanční podpory je legislativně upravena nařízením Rady (ES) č. 1234/2007. Dále pak nařízením Komise (ES) č. 826/2008.

System podpory soukromého skladování je založen na uzavírání smluv s Intervenčními agenturami. Základním závazkem je uskladnění vepřového masa po stanovenou dobu. Účelem této podpory je stažení přebytků vepřového masa po stanovenou dobu z trhu. Tento zásah je považován za mimořádné intervenční opatření, které může Evropská Komise vyhlásit na základě dlouhodobě nepříznivé situace v komoditě vepřové maso.

Výše podpory soukromého skladování může být poskytnuta dvěma způsoby:

- a) podpora soukromého skladování je stanovena na základě nabídkového řízení
- b) výše podpory je stanovena paušální sazbou předem.

Regulace vývozu a dovozu

vepřového masa je upravena nařízením Komise č. 1518/2003 ze dne 28. srpna 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k režimu vývozních licencí v odvětví vepřového masa a dále nařízením Komise (ES) č. 376/2008 ze dne 23. dubna 2008, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty. U žadatelů o podporu exportu se vyžaduje zkušenost se zahraničním obchodem. Na doložení vážnosti záměru se skládá kauce za každých 100 kg zamýšleného exportu, která při neuskutečnění obchodu propadá.

Dovozní licence se u vepřového masa předpokládá u dovozu v rámci kvót. Při dovozu mimo rámec kvót se licence nepředkládá. Kvóty pro vepřové maso jsou otevřeny a spravovány nařízením Komise (ES) č. 442/2009, kterým se otevírají a spravují celní kvóty Společenství v odvětví vepřového masa, a nařízením Komise (ES) č. 1301/2006, kterým se stanoví společná pravidla ke správě dovozních celních kvót pro zemědělské produkty podléhající režimu dovozních licencí. Stejně jako u exportu je kladen důraz na to, aby kvótový dovoz byl určen pro tradiční dovozce. To souvisí se skutečností, že kvótový dovoz umožňuje dovoz za snížené clo.

Subvencovaný vývoz je upraven nařízením Komise (ES) č. 612/2009 ze dne 7. 7. 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu **vývozních subvencí** pro zemědělské produkty. Evropská komise vydává zaktualizované sazby minimálně 1 x za čtvrtletí.

Dovoz vepřového masa je upraven nařízením Komise (ES) č. 376/2008. Ochrana trhu připouští využívání dodatečných cel za podmínek dodržení spouštěcí úrovně dovozu podle kritérií dohodnutých ve WTO.

Neopominutelným faktorem společné organizace trhu s vepřovým masem v Evropské unii je v současné době jednotná klasifikace obchodních tříd jatečných prasat (SEUROPO). Tato klasifikace je v Evropské unii povinná od roku 1989. Dalšími prvky, které ovlivňují organizaci trhu s vepřovým masem, jsou prognózy stavů zvířat a předpoklad produkce.

Zvláštní tržní opatření obsažená v nařízení Rady (ES) č. 1234/2007:

- čl. 44 (Choroby zvířat), který stanoví možnost přijetí výjimečného opatření na podporu postiženého trhu s cílem zohlednit omezení obchodu uvnitř Společenství a obchodu se třetími zeměmi, která mohou vyplynout v použití opatření, jejichž cílem je zabránit šíření chorob zvířat (týká se vepřového a drůbežního masa i vajec),

- čl. 45 (Ztráta důvěry spotřebitele), který stanoví možnost přijetí výjimečných opatření na podporu trhu s drůbežím masem a vejci s ohledem na vážná narušení trhu přímo související se ztrátou důvěry spotřebitele v důsledku existence rizika pro zdraví lidí nebo zdraví zvířat.

Členské státy mají za povinnost sledovat a poskytovat EK tyto druhy informací:

- informace o cenách
- informace o uplatňování intervenčních opatření
- statistické údaje
- prognózy

(Státní zemědělský intervenční fond zajišťuje v České republice informace o nákupních cenách jatečných prasat a po rozšíření Evropské unie je zodpovědný za předávání informací z reprezentativních trhů do příslušného orgánu Evropské unie ke stanovení referenční ceny za kalendářní týden).

Cenová hlášení u vepřového masa se řídí nařízením Rady (ES) č. 1234/2007. Dále pak nařízením Komise (ES) č. 1249/2008, kterým se stanoví pravidla pro zavádění klasifikačních stupnic pro jatečně upravená těla skotu, prasat a ovcí a pro ohlašování jejich cen.

Současný návrh projednáváný unijními orgány o Společné organizaci zemědělských trhů v rámci reformy Společné zemědělské politiky po roce 2013 nepočítá se zásadními změnami v sektoru vepřového masa.

Požadavky vyplývající ze Směrnice 120/2008 po 1.1.2013

K 1. 1. 2013 všechny stavby (zařízení) určené pro ustájení hospodářských zvířat musely splnit požadavky Směrnice Rady 2008/120/ES, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu zvířat a stanovuje minimální požadavky pro ochranu prasat ustájených pro odchov a výkrm.

Chovatelé prasat v České republice splňují mj. podmínku používání skupinového ustájení březích prasnic v EU od 1. ledna 2013 ze 100% a sledují postup plnění požadavků směrnice, které souvisí i s vynakládáním finančních prostředků do úprav chovatelských zařízení v sousedních zemích.

I. c) Legislativa ČR – předpisy vydané

ve Sbírce zákonů České republiky a ve Věstníku MZe ČR v letech 2004 až 2013 související s chovem prasat

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

- **Vyhláška č. 173/2004 Sb., Ministerstva zemědělství, o způsobu a rozsahu vyžadování údajů Výzkumným ústavem zemědělské ekonomiky** (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 213/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se stanoví seznam teoretických a praktických oblastí, které tvoří obsah vzdělání a přípravy vyžadovaný v České republice pro výkon regulované činnosti v rámci působnosti Ministerstva zemědělství (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 320/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování Státní zemědělské a potravinářské inspekci (účinnost od 7. 5. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 69/2005 Sb.**, o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování činnosti zemědělského podnikatele (účinnost od 7. 3. 2005).
- **Nález Ústavního soudu** ze dne 20. 6. 2006 ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a na zrušení některých ustanovení zákona č. 85/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony ve znění zákona č. 441/2005 Sb.,

- **Nařízení vlády České republiky č. 512/2006 Sb.**, kterým se mění některá nařízení vlády v oblasti strukturálních opatření v zemědělství (účinnost od 1. 12. 2006).
- **Zákon č. 35/2008 Sb.**, kterým se mění **zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství**, ve znění pozdějších předpisů, **zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském a intervenčním fondu** a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském a intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 12. 2. 2008).
- **Zákon č. 291/2009 Sb.**, kterým se mění **zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství**, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony (účinnost od 1. 10. 2009, některá uvedená ustanovení od 1. 1. 2010, 1. 6. 2010 a 1. 7. 2010).
- **Zákon č. 395/2009 Sb.**, o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití (účinnost od 3. 12. 2009).
- **Nařízení vlády České republiky č. 479/2009 Sb.**, o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor (účinnost od 1. 1. 2010, některá uvedená ustanovení od 1. 1. 2012).
- **Zákon č. 171/2012 Sb.**, o rozpočtových pravidlech o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1.8.2012).

Oblast činnosti SZIF

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů.

- **Zákon č. 367/2009 Sb.**, **ú p l n é znění zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu** jak vyplývá z pozdějších změn (účinnost 26. 10. 2009).
- **Nařízení vlády České republiky č. 181/2004 Sb.**, o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o **poskytování subvencí při vývozu** pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 224/2004 Sb.**, o některých podrobnostech provádění společných organizací trhu v režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 249/2004 Sb.**, o stanovení některých podrobností a bližších podmínek provádění patření společných organizací trhu s hovězím a telecím, vepřovým, drůbežím, skopovým a kozím masem a vejci a k poskytování zvláštních subvencí při vývozu pro hovězí a telecí maso a pro některé druhy hovězího masa (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 655/2004 Sb.**, o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců, zajišťujících společný odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace k podpoře jejich činnosti (účinnost 12. 1. 2005).
- **Nařízení vlády České republiky č. 99/2005 Sb.**, kterým se mění nařízení vlády č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o **poskytování subvencí při vývozu** pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky (účinnost od 28. 2. 2005).
- **Nařízení vlády České republiky č. 257/2006 Sb.**, kterým se mění nařízení vlády č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o **poskytování subvencí při vývozu** pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky ve znění nařízení vlády č. 99/2005 Sb., (účinnost od 31. 5. 2006).
- **Nařízení vlády České republiky č. 332/2007 Sb.**, kterým se mění nařízení vlády č. 655/2004 Sb., o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců, zajišťujících společný odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace k podpoře jejich činnosti (účinnost 31. 12. 2007).

- **Zákon, č.345/2011 Sb.,** kterým se mění zákon, kterým se mění zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 29.11.2011, zrušeno 1.1.2013).
- **Zákon, č.251/2011 Sb.,** kterým se mění zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1.9.2011).
- **Nařízení vlády České republiky č.448/2012 Sb.,** kterým se mění nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, ve znění pozdějších předpisů, a některá související nařízení vlády.

Oblast veterinární péče a péče o pohodu zvířat (welfare)

Zákon č.166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

-
- **Zákon č. 77/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání,** ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1.3.2004, některá ustanovení od 1.5.2004).
 - **Vyhláška č. 202/2004 Sb., Ministerstva zemědělství,** o opatřeních pro předcházení a zdolávání afrického moru prasat (účinnost od 26.4.2004).
 - **Vyhláška č.208/2004 Sb., Ministerstva zemědělství,** o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat (účinnost od 1.5.2004).
 - **Vyhláška č. 356/2004 Sb., Ministerstva zemědělství,** o sledování (monitoringu) zoonóz a změně vyhlášky č.299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka (účinnost od 12.6.2004).
 - **Vyhláška č. 382/2004 Sb., Ministerstva zemědělství,** o ochraně hospodářských zvířat při porážení, utrácení nebo jiném usmrcování (účinnost od 1.8.2004).
 - **Vyhláška č. 389/2004 Sb., Ministerstva zemědělství,** o opatřeních pro tlumení slintavky a kulhavky a k jejímu předcházení a o změně vyhlášky č.299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění vyhlášky č.356/2004 Sb., (účinnost od 30.6.2004).
 - **Vyhláška č. 122/2005 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška č. 378/2003 Sb., kterou se stanoví podniky, v nichž se připouští po dobu přechodného období uplatňovat odchylné veterinární požadavky na jejich provoz (účinnost od 29.3.2005).
 - **Vyhláška č.424/2005 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška č.382/2004 Sb., o ochraně hospodářských zvířat při porážení, utrácení nebo jiném usmrcování (účinnost od 1.1.2006).
 - **Vyhláška č. 425/2005 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška č.208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat (účinnost od 1.1.2006).
 - **Zákon č. 48/2006,** kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (**veterinární zákon**), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích (účinnost 27.2.2006).
 - **Zákon č. 77/2006,** kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 15.3.2006).
 - **Vyhláška č. 155/2006 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška č. 380/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se spermatem, vaječnými buňkami, embryi a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí (účinnost 1.5.2006).
 - **Vyhláška č. 156/2006 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška č. 382/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich

dovozu ze třetích zemí ve znění vyhlášky č.260/2005 Sb., a kterou se zrušuje vyhláška č.383/2003 o veterinárních podmínkách dovozu některých živočišných produktů ze třetích zemí (účinnost 1. 5. 2006).

- **Vyhláška č. 8/2007 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č.296/2003 Sb., o zdraví zvířat a o oprávnění **odborné způsobilosti** k výkonu některých odborných **veterinárních činností** ve znění pozdějších předpisů (účinnost 29. 1. 2007).
- **Vyhláška č. 289/2007 Sb., Ministerstva zemědělství**, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropského společenství (účinnost 23. 11. 2007, část - Hlava sedmá pozbyla platnosti 31.12.2009).
- **Vyhláška č. 316/2007 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č.299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 1. 2008).
- **Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech** a o změnách některých souvisejících zákonů (účinnost 31. 12. 2007).
- **Zákon č. 182/2008**, kterým se **mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči** a o změně některých souvisejících zákonů (**veterinární zákon**), ve znění pozdějších předpisů a **zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích** ve znění pozdějších předpisů a **zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat** a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 6. 2008).
- **Vyhláška č. 288/2008 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č.299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz nemocí přenosných ze zvířat na člověka (účinnost 3. 9. 2008).
- **Vyhláška č. 289/2008 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č.375/2006 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v oblasti veterinární péče (účinnost od 3. 9. 2008).
- **Zákon č. 312/2008**, kterým se **mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání**, ve znění pozdějších předpisů a **zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích** ve znění pozdějších předpisů, a **zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny**, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 22. 8. 2008).
- **Zákon č. 332/2008 Sb., Úplné znění zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči** a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon), jak vyplývá z pozdějších změn (účinnost 60 dní po vyhlášení, které nastalo dne 8.9.2008).
- **Vyhláška č. 344/2008 Sb., Ministerstva zemědělství**, o používání, předepisování a výdeji léčivých přípravků při poskytování veterinární péče (účinnost 15. 9. 2008).
- **Zákon č.409/2008 Sb., ú p l n é znění zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání**, jak vyplývá z pozdějších změn (účinnost od 21. 11. 2008)
- **Věstník Ministerstva zemědělství České republiky vydaný v částce 2, v prosinci 2008, Oznámení o uveřejnění seznamu nákaz, jejichž výskyt musí být podle právních aktů Evropských společenství upravujících hlášení nákaz a výdaje ve veterinární oblasti hlášené Evropské komisi a členským státům**
- **Vyhláška č. 3/2009 Sb., Ministerstva zemědělství, o odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat proti týrání** (účinnost od 22.1. 2009).
- **Vyhláška č. 4/2009 Sb., Ministerstva zemědělství, o ochraně zvířat při přepravě** (účinnost od 7.1. 2009).
- **Vyhláška č. 5/2009 Sb., Ministerstva zemědělství, o ochraně zvířat při veřejném vystoupení a při chovu** (účinnost od 7.1. 2009).
- **Vyhláška č. 21/2009 Sb., Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů.** (účinnost od 23.1. 2009).

- **Vyhláška č. 464/2009 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č.208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat ve znění vyhlášky č. 425/2005 Sb., (účinnost od 1. 1. 2010).
- **Vyhláška č. 12/2010 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č.299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz nemocí přenosných ze zvířat na člověka ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 3. 2010).
- **Zákon č. 75/2011 Sb., kterým se mění zákon č.378/2007 zákon o léčivech** a o změnách některých souvisejících zákonů (účinnost 25. 3. 2011).
- **Nařízení vlády České republiky č. 125/2011 Sb.**, o stanovení informačních povinností příjemcům živočišných produktů v místě určení.V návaznosti na nařízení 882/2004/ES o úředních kontrolách za účelem dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví a dobrých životních podmínkách zvířat je jedním z prováděcích předpisů veterinárního zákona. Příjemce je povinen poskytnout veterinární správě požadované informace tak, aby je obdržela nejpozději 24 hodin před příchodem živočišných produktů na místo určení.(účinnost od 15. 5. 2011).
- **Vyhláška č. 143/2011 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č.344/2008 Sb., o používání, předepisování a výdeji léčivých přípravků při poskytování veterinární péče (účinnost 1. 6. 2011).
- **Zákon č. 308/2011. kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči** a o změně některých souvisejících zákonů (**veterinární zákon**), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích , ve znění pozdějších předpisů a **zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání**, ve znění pozdějších předpisů ((účinnost 1. 1. 2012).
- **Vyhláška č. 26/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se stanoví výše paušální částky nákladů spojených vytištěním veterinárního osvědčení k vývozu a výše paušální částky nákladů spojených s prováděním pohraniční veterinární kontroly(účinnost 24. 1. 2012).
- **Vyhláška č. 51/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č.291/2003 Sb., o o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování(monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech,ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 3. 2012).
- **Vyhláška č. 78/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č.208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 4. 2012).
- **Vyhláška č. 161/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č.299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz nemocí přenosných ze zvířat na člověka ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 7. 2012).
- **Vyhláška č. 342/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemístování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých veterinárních činností (účinnost 1.11.2012).
- **Zákon č. 359/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání**, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1.1.2013).
- **Vyhláška č. 418/2012 Sb. Ministerstva zemědělství, o ochraně zvířat při usmrcování** (účinnost 1.1.2013).
- **Vyhláška č. 419/2012 Sb. Ministerstva zemědělství, o ochraně pokusných zvířat** (účinnost 1.1.2013).
- **Vyhláška č. 22/2013 Sb. Ministerstva zemědělství, o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání** (účinnost 30.1.2013).
- **Vyhláška č. 72/2013 Sb. Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb.,

o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1.4.2013).

- **Vyhláška č. 108/2013 Sb. Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 376/2003 Sb., o veterinárních kontrolách dovozu a tranzitu produktů ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1.6.2013).
- **Vyhláška č. 125/2013 Sb. Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 380/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se spermatem, vaječnými buňkami a embryi a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů

Věstník Ministerstva zemědělství České republiky vydaný v částce 2, v prosinci 2011,

1. **Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2012,**
2. **Seznam schválených národních referenčních laboratoří**
3. **Zásady pro vypracování pohotovostních plánů**
4. **Oznámení o zrušení Vyhlášení testačního zařízení pro testování finálních hybridů prasat**

Věstník Ministerstva zemědělství České republiky vydaný v částce 1, v květnu 2012,

1. **Úprava metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2012,**
2. **Seznam schválených národních referenčních laboratoří**

Věstník Ministerstva zemědělství České republiky vydaný v částce 2, v prosinci 2012,

1. **Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2013**

Oblast šlechtění, evidence a označování zvířat :

Zákon č. 154/2000 Sb., plemenářský zákon, o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů.

-
- **Vyhláška č. 136/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů.
 - **Vyhláška č. 370/2006 Sb., Ministerstva zemědělství**, o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat (účinnost od 1. 8. 2006).
 - **Vyhláška č. 447/2006 Sb., Ministerstva zemědělství, o genetických zdrojích zvířat** (účinnost od 1. 10. 2006).
 - **Vyhláška č. 448/2006 Sb., Ministerstva zemědělství, o provedení některých ustanovení plemenářského zákona, ve znění pozdějších předpisů.**

Oblast zahraničního obchodu :

- **Zákon č. 185/2004 Sb., zákon o Celní správě České republiky**(účinnost od 1. 5. 2004, některá ustanovení od 1. 1. 2005).
- **Zákon č. 186/2004 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky (účinnost od 1. 5. 2004, některá ustanovení od 1. 1. 2005).
- **Zákon č. 187/2004 Sb.**, kterým se mění zákon č.13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1.5.2004, některá ustanovení od 1. 1. 2005).

- **Vyhláška č. 199/2004 Sb., Ministerstva financí**, kterou se provádějí některá ustanovení celního zákona a kterou se zrušují některé vyhlášky upravující osvobození od dovozního cla a nepreferenční původ zboží (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Zákon č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty** (účinnost od 1.5.2004, některá ustanovení od 1. 1. 2005).
- **Vyhláška č. 317/2010 Sb., Českého statistického úřadu a Ministerstva financí**, kterou se mění vyhláška č.201/2005 Sb.,o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství, ve znění vyhlášky pozdějších předpisů.(účinnost od 1. 1. 2011).
- **Zákon č. 104/2011 Sb.**, kterým se mění zákon č.13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 185/2004 Sb. (účinnost od 1.8.2011).
- **Zákon č. 17/2012 Sb., zákon o Celní správě České republiky**(účinnost od 1. 1. 2013).
- **Zákon č. 18/2012 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky (účinnost od 1.1.2013).

Oblast potravinářství :

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích ve znění pozdějších předpisů.

-
- **Vyhláška č. 44/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 273/2000 Sb., kterou se stanoví nejvyšší přípustné zbytky veterinárních léčiv a biologicky aktivních látek používaných v zemědělské výrobě v potravinách a potravinových surovinách, ve znění vyhlášky č.106/2002 Sb. (účinnost od 26. 1. 2004).
 - **Vyhláška č. 194/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti (účinnost od 1. 5. 2004).
 - **Vyhláška č. 212/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování Státní zemědělské a potravinářské inspekci (účinnost od 28. 4. 2004).
 - **Vyhláška č. 161/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška MŽP ČR č.147/1998 Sb., o způsobu stanovení kritických bodů v technologii výroby, ve znění vyhlášky č.196/2002 Sb., (účinnost od 1. 5. 2004).
 - **Zákon č. 316/2004 Sb.**, kterým se mění zákon č.110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 27. 5. 2004).
 - **Vyhláška č. 113/2005 Sb., Ministerstva zemědělství**, o způsobu označování potravin a tabákových výrobků (účinnost od 21. 3. 2004).
 - **Zákon č. 120/2008 Sb.**, kterým se mění zákon č.110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 19. 4. 2008, část - § 15 od 1.1. 2010).
 - **Zákon č. 224/2008 Sb., úplné znění zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích** a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
 - **Vyhláška č. 326/2001 Sb.**, kterou se provádí § 18 písm. a), d), g), h), i) a j) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, pro maso, masné výrobky, ryby, ostatní vodní živočichy a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich, ve znění vyhlášky č. 264/2003 Sb. a č. 169/2009 Sb.

Oblast krmivářství :**Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.**

-
- **Zákon č. 21/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech,** ve znění pozdějších předpisů a zákon č.147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění zákona č.309/2002 Sb. (účinnost od 23. 1. 2004, některá ustanovení od 1. 5. 2004).
 - **Vyhláška č. 184/2004 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška MZe ČR č.451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 5. 2004).
 - **Nařízení vlády České republiky č. 204/2004 Sb.,** o stanovení bližších podmínek provádění společné organizace trhu se sušenými krmivými (účinnost od 1. 5. 2004).
 - **Vyhláška č. 497/2004 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška MZe ČR č.124/2001 Sb., kterou se stanoví požadavky na odběr vzorků a principy metod laboratorního zkoušení krmiv, doplňkových látek a premixů a způsob uchování vzorků (účinnost od 1. 10. 2004).
 - **Vyhláška č. 77/2005 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška MZe ČR č.451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 9. 2. 2005).
 - **Vyhláška č. 84/2006 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška č. 451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č.91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 4. 2006).
 - **Zákon č.45/2008 Sb., úplné znění zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech,** jak vyplývá z pozdějších změn (účinnost od 1. 1. 2008).
 - **Vyhláška č. 356/2008 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 15. 10. 2008).
 - **Vyhláška č. 336/2010 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č.91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 3. 12. 2010).
 - **Zákon č. 33/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech,** ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 3. 2011).
 - **Vyhláška č. 198/2011 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č.91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 15. 7. 2011).
 - **Vyhláška č. 25/2012 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 24. 1. 2012).
 - **Vyhláška č. 27/2013 Sb. Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony, vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů

Úplné znění zákona č. 76/2002 Sb., zákon o integrované prevenci a omezování znečištění (zákon o IPPC), jak vyplývá z pozdějších změn.

Podstatou zákona č. 76/2002 Sb., v platném znění, o integrované prevenci a omezování znečištění (IPPC), je dosáhnout maximální možné prevence znečištění všech složek životního prostředí a zabezpečit tak plnou slučitelnost právního řádu České republiky v této oblasti ochrany životního prostředí s právem Evropského společenství, zejména se směrnicí Rady 96/61/ES (od 1.1. 2008 již v kodifikovaném znění č.2008/1/ES o integrované prevenci a omezování znečištění). V r. 2010 byla předložena Radou Evropy a Evropským parlamentem k implementaci do národních legislativ a k projednání členskými státy EU tzv. Směrnice o průmyslových emisích (IED) č. 2010/75/EU jako hlavní podklad k implementaci do českého práva, která vyvrcholila dnem 19.3.2013 vložení novely zákona o IPPC do sbírky zákonů ČR pod č. 69/2013 Sb.

Pro výrobní odvětví resortu Ministerstva zemědělství nejsou navrhována oproti původní Směrnici o IPPC žádné zásadní změny, ani u kategorií 6.4 pro potravinářská a zpracovatelská výrobní odvětví, ani u kategorie 6.5 pro kafilerní a asanační výrobní činnosti, ani pro kategorie 6.6 pro intenzivní chovy drůbeže a prasat dle přílohy č. I původně uvedeného zákona.

K výše uvedenému zákonu o IPPC bude novelizována stávající prováděcí vyhláška č.554/2002 Sb. v platném znění. Její projednání a schválení vládou ČR se předpokládá nejdříve ke konci roku 2013 nebo v průběhu roku 2014.

Ministerstvo zemědělství v rámci resortu pro provozovatele zařízení IPPC u novelizace této prováděcí vyhlášky k zákonu o IPPC (kromě dílčích úprav Vzoru žádosti o vydání integrovaného povolení, nově koncipované základní zprávě o půdě, odborného posouzení k udělení výjimky z úrovně emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami nebo Vzoru zprávy o plnění podmínek integrovaného povolení) nenavrhuje žádná další environmentální nebo technologická opatření ani zásadní změny oproti současnému znění.

Členské státy mají v integrované prevenci a omezování znečištění podporovat vývoj a uplatňování nejlepších dostupných technik (BAT) a nově vznikajících technik (emerging technique).

Stav podání žádostí o IPPC v ČR pro kategorii 6.6 intenzivní chovy hosp.zvířat, ke dni 30.6.2013

Typ zařízení	Počet žádostí			
	podána	rozhodnuta	v řízení	zastavena
Chovy drůbeže o kapacitě větší než 40 000 ks - celkem:	246	240	4	2
Chovy prasat celkem:	205	194	9	2
z toho: výkrm prasat nad 2 000 ks nad 30 kg	129	122	5	2
chovy prasnic nad 750 ks prasnic	39	36	3	-
chovy prasnic nad 750 ks prasnice se současným výkrmem	37	36	1	-
Celkem kategorie 6.6	451	434	13	4

Zdroj: MŽP,CENIA, MZe

Pozn.: Uváděný typ zařízení se týká možné ustájecí kapacity prostoru zařízení – nikoliv aktuálního stavu ve stáji

Chovatelských zařízení pro chov prasat a drůbeže, která podala žádost o pasportizaci ve smyslu výše uvedeného zákona k 30.6.2013 bylo celkově 451, což zhruba odpovídá kvalifikovanému odhadu cca 99% ze všech relevantních zařízení spadajících do procesu IPPC v ČR. Evidované počty podání žádostí, rozhodnutí a pozastavení žádostí u všech kategorií v zařízení pro chov prasat v rámci systému IPPC zůstávají od konce roku 2012 nezměněny i když v administraci procesu IPPC krajské úřady zaznamenaly nepatrný a zanedbatelný nárůst, co se týká zejména nových podání žádosti o IPPC pro chov prasat. Všechna zařízení IPPC spadající pod resort Ministerstva zemědělství (potravinářské a zpracovatelské podniky, kafilerie, bioplynové stanice, kompostárny, asanační podniky, velkochovy drůbeže a prasat), která obdržela od Krajských úřadů Rozhodnutí o vydání integrovaného povolení (IP) mají tímto certifikátem předpoklady a možnosti prosadit se na národní i celosvětové úrovni.

Ministerstvo zemědělství jako odbornou pomoc a podporu procesu IPPC a výměny informací o nejlepších dostupných technikách (BAT) koordinuje a řídí tři odvětvové Technické pracovní skupiny (TPS) a podle potřeb praxe další expertní pracovní skupiny. Odborníci z praxe, státních institucí, univerzit, vědeckých a výzkumných organizací v těchto skupinách se pak podílejí formou řízené odborné diskuse na řešení a konkrétním projednávání celkové problematiky IPPC a připravují odborná stanoviska nebo vyjádření pro nejvyšší státní a evropské instituce. V rámci národní výměny informací o BAT je každoročně organizováno Ministerstvem průmyslu a obchodu tzv. Fórum pro výměnu informací o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro všechny průmyslové, potravinářské a zemědělské výrobní činnosti dané zákonem o IPPC.

Kontrolní činnost v oblasti IPPC vykonává Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP):

kontroluje plnění povinností stanovených tímto zákonem nebo integrovaným povolením,

omezuje nebo zastavuje provoz zařízení nebo jeho části, pokud by jeho dalším provozem nastalo nebo hrozí závažné poškození životního prostředí nebo značné materiální škody,

rozhoduje o správních deliktech podle § 37 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci ve znění platných předpisů,

hodnotí aplikaci nejlepších dostupných technik a předává informace o jejich vývoji příslušným správním úřadům

V roce 2011 z iniciativy a podpory Ministerstva zemědělství (Úřad pro potraviny - Úsek potravinářských výrob, Odbor bezpečnosti potravin, Oddělení environmentálního a technologického rozvoje), Ministerstva životního prostředí (MŽP) a Státního fondu životního prostředí (SFŽP-OSA 5) na **Zemědělské fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (ZF JU v Č. Budějovicích)** a na **Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně (Ústav zemědělské, potravinářské a environmentální techniky)** vznikla po letech odborných a organizačních příprav **Centra pro nejlepší dostupné techniky tzv. BAT centra v rámci odborné působnosti resortu Ministerstva zemědělství.**

Obě BAT centra, první ve střední Evropě, jsou vzdělávacím, konzultačním a poradenským orgánem řešící problematiku eko-inovací, environmentálních technologií, nejlepších dostupných technik (BAT), metodik, postupů a nově vznikajících technik (emerging technique) zejména v oblastech potravinářské, asanační a zemědělské problematiky.

Hlavním cílem a posláním BAT centra je zavádění a aplikace vědy, výzkumu a inovací do praxe včetně aplikace know-how, odborné pomoci a podpory při posilování konkurenceschopnosti podniků v resortu MZe.

Se vznikem obou center BAT výhledově předpokládá MZe posílení expertní činnosti, rozšíření odborného zázemí členské základny Technických pracovních skupin MZe a současně vzájemné propojení prioritních projektů aplikovaného výzkumu, vědy, vývoje a inovací s potřebami praxe, poradenstvím a vzdělávacími programy na národní, mezinárodní i evropské úrovni.

Další informace o procesu IPPC:

www.ippc.cz, www.mzp.cz, www.mpo.cz, www.mze.cz, www.cenia.cz, www.cizp.cz.

Dotační politika v České republice

Ministerstvo zemědělství ČR vydalo na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství ve znění pozdějších předpisů v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 1539 z 51. schůze konané dne 14. února 2013 Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2013. Podpora ministerstva zemědělství zahrnuje mimo jiné i dotační programy uvedené v následujících odstavcích (pro přehlednost je zachováno číslování používané v „Zásadách“).

a) Dotační politika v oblasti chovu prasat v roce 2013

b) Využívání dotací v chovu prasat v roce 2012

a) Dotační politika v oblasti chovu prasat v roce 2013

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Účel: na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 154/2000 Sb.“) a vyhlášek MZe ČR, kterými se provádějí některá ustanovení zákona č. 154/2000 Sb. a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 166/1999 Sb.“) zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat.

2.A.a. Podpora ověřování původu

Podpora majiteli kance zapsaného do plemenné knihy za stanovení DNA typu pro účely ověření jejich původu. Týká se plemenných kanců používaných a nově zařazovaných do nukleových a rezervních chovů.

Výše dotace: do 500 Kč za provedenou analýzu prasat, do 70 % nákladů za analýzu vykonávanou třetí stranou nebo jejím jménem s cílem stanovení genomické plemenné hodnoty.

2.A.b. Podpora zavádění a vedení plemenných knih (dále jen „PK“) dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat

Podpora uznanému chovatelskému sdružení na zavádění a vedení PK podle plemen.

- do 55 Kč na kus prasat, vedených v PK (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hospodářských zvířat),

2.A.e. Kontrola užitkovosti (dále jen „KU“), výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a posuzování a kontrola dědičnosti (dále jen „KD“) užitkových vlastností a zdraví vyjmenovaných hospodářských zvířat

2.A.e.1) Kontrola užitkovosti

2.A.e.1.a) Podpora chovatelů, jehož vyjmenovaná hospodářská zvířata jsou zařazena do KU, oprávněným osobám zajišťujícím KU. Podpora chovatelům bude poskytnuta prostřednictvím oprávněných osob, které zajišťují KU, z toho oprávněná osoba obdrží, pokud se jedná o skot 8%, pokud se jedná o ostatní vyjmenovaná hospodářská zvířata 4% z přiznané dotace,

- prasata,

- do 3 000 Kč na jednu prasnici – matku kanců (dle kritérií PK) v KU v uznaných nukleových chovech,
- do 2 000 Kč na jednu prasnici (plemene bílé ušlechtilé nebo landrase) zařazenou do tvorby superplodných linií (dle kritérií PK),
- do 200 Kč na jednu prasnici v uznaných rezervních chovech,

2.A.e.2) Výkonnostní zkoušky, kontrola dědičnosti, odhad plemenné hodnoty (dále jen „KD“):**2.A.e.2.e) Podpora uznanému chovatelskému sdružení a osobě oprávněné k provádění a zabezpečování KD prasat v období od 1.10.2012 do 30.9.2013**

- do 29 Kč na jedno změřené prase v nukleových a rezervních chovech prasat – zkouška vlastní užitkovosti.

2.A.e.2.g) Podpora chovateli za testování kanečků unifikovaným testem vlastní užitkovosti v uznaných nukleových a rezervních chovech, kteří pocházejí od vybraných matek kanců, podle šlechtitelského programu uznaného chovatelského sdružení pro chov prasat a kteří ukončili test vlastní užitkovosti v období od 1. 10. 2012 do 30. 9. 2013.

- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc a hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní) do 3 000 Kč/kus

- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní), pokud prokáže, že pochází z chovu sérologicky negativního na PRRS do 5 000 Kč/kus

- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní), v případě unifikované testace s individuálním zjišťováním spotřeby testovací krmné směsi pokud prokáže, že pochází z chovu sérologicky negativního na PRRS do 6 000 Kč/kus

2.A.e.2.h) Podpora majitelům kanců pocházejících z uznaných nukleových a rezervních chovů prasat za testování kanců v období od 1. 10. 2012 do 30.9. 2013 podle metodiky uznaného chovatelského sdružení pro chov prasat do 20 000 Kč/kus.**2.A.e.3) Podpora testování**

Podpora osobě oprávněné k testování a posuzování vyjmenovaných hospodářských zvířat a chovatelským podnikům prasat:

- **- prasat, stanice výkrmnosti a masné užitkovosti prasat a chovatelské podniky prasat,**
- do 600 Kč na jedno dokrmené prase použité pro odhad plemenné hodnoty.
- do 90 000 Kč za 1 prověřenou skupinu v roce

8. Nákazový fond – odstraňování kadáverů**8.B) částečná úhrada nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů - udržení příznivé nákazové situace v chovech hospodářských zvířat a minimalizace rizik šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.****8.B.a)**

Předmět dotace: Podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů (§ 40 odst. 1 zákona č. 166/1999 Sb.) v období od 1.10.2012 do 30.9.2013.

Subjekt: Chovatel hospodářských zvířat podnikající v zemědělské výrobě podle § 2 zákona č. 513/1991 Sb., který zajistí neškodné odstranění kadáverů hospodářských zvířat v souladu s § 40 odst. I zákona č. 166/1999 Sb.

Forma dotace: dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční)

Výše dotace:

- do 5,- Kč za kg hmotnosti kadáveru, který byl předán k neškodnému odstranění osobě, které byl povolen výkon veterinární asanační činnosti dle zákona č. 166/1999 Sb.

Poznámka: Dotace nemůže být poskytnuta na likvidaci kadáverů, jejichž neškodné odstranění bylo nařízeno mimořádným veterinárním opatřením a které bylo (bude) hrazeno v rámci poskytnutí náhrad z titulu zákona č. 166/1999 Sb.

Dotace se neposkytne žadatelům, kteří porušili zákon č. 166/1999 Sb., a zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů a toto porušení mělo za následek úhyn zvířete. Kadáverem se rozumí celá těla uhynulých, nedonošených, mrtvě narozených nebo utracených zvířat.

Na dotační program 8.B.a) Podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů byl termín ukončení přijímání žádostí v roce 2013 do 28.6.2013 včetně.

8.B.c. Podpora neškodného odstraňování kadáverů asanačními podniky (dle zákona č. 166/1999 Sb.) – tento program v roce 2013 není realizován.

8. F.a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic

Podpora vybraných opatření zaměřených proti rozšiřování chorob prasat souvisejících s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nálezů prasat“ (dále jen „OP VNP“) schváleného příslušnou Krajskou veterinární správou (dále jen „KVS SVS“) v souladu s § 49 odst. I písm. b) zákona č. 166/1999 Sb.

Předmět dotace: Podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů na úkony provedené formou služeb (uvedené v části D těchto Zásad) spojených s prováděním opatření zaměřených proti rozšiřování vyjmenovaných chorob prasat.

Subjekt: Chovatel prasnic podnikající v zemědělské výrobě podle § 2 zákona č. 513/1991 Sb., který provedl ozdravení od vyjmenovaných chorob prasat podle OP VNP v období od 1. 10. 2012 do 30. 9. 2013.

Forma dotace: dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční)

Výše dotace: do 30 000 Kč za 1 ozdravené ustájovací porodní místo prasnic

Poznámka: a) poskytnutí dotace na 1 ozdravené ustájovací porodní místo prasnice je podmíněno dokončením naskladnění ozdravených míst zdravými zvířaty minimálně v poměru 1 : 4 (na 1 ozdravené porodní místo prasnice – 4 ks naskladněných zdravých zvířat).

b) dotace nemůže být poskytnuta žadateli, kterému bylo přiznáno preferenční kritérium na ozdravení předmětného chovu v rámci pravidel Programu rozvoje venkova – opatření I. I. I. Modernizace zemědělských podniků, kdy předmětem projektu byla budova/stavba/technologie určená pro zapuštěné, březí prasnice a prasničky a prasnice po porodu a získání tohoto zvýhodnění vyžadovalo povinnou přílohu – Potvrzení KVS podle „Pravidel, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007- 2013“ a žadatel toto potvrzení doložil pro období od 1. 10. 2012 do 30. 9. 2013.

c) předmětné vyjmenované choroby prasat: Brucelóza prasat, Aujeszkyho choroba prasat, Klasický mor prasat, Vezikulární choroba prasat, Reprodukční a respirační syndrom prasat.

Na dotační podprogram 8. F.a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat je termín ukončení přijímání žádostí 21.10.2013.

8. F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat

Podpora vybraných opatření zaměřených proti šíření nákaz prasat zvýšením biologické bezpečnosti související s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nákaz prasat“ (dále jen „OPVNP“) schváleného příslušnou Krajskou veterinární správou (dále jen „KVS SVS“) v souladu s § 49 odst.1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb.

Předmět dotace: Podpora chovatelům prasat na částečnou úhradu nákladů na úkony provedené formou služeb (uvedené v části D těchto Zásad) spojené s prováděním opatření zaměřených proti rozšiřování vyjmenovaných nákaz prasat ve stájích pro příslušnou kategorii prasat:

- a) **selata** – od odstavu do 25 kg ž.hm., jejichž otec je zapsán v ústředním registru plemeníků
- b) **plemenné prasničky a kanečci** ve věku do 8 měsíců, jejichž otec je zapsán v ústředním registru plemeníků.

Subjekt: Chovatel prasat podnikající v zemědělské výrobě podle § 2 zákona č. 513/1991 Sb., který provedl úkony v souvislosti s ozdravováním od vyjmenovaných nákaz prasat podle OPVNP v období od 1.10.2012 do 30. 9. 2013.

Forma dotace: dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční)

Výše dotace: do 1 000 Kč za 1 ozdravené ustajovací místo pro příslušnou kategorii prasat.

Poznámka: a) poskytnutí dotace na 1 ozdravené ustajovací místo pro příslušnou kategorii prasat je podmíněno naskladněním zdravým zvířetem,
b) předmětné vyjmenované náказы prasat: Brucelóza prasat, Aujeszkyho choroba prasat, Klasický mor prasat, Vezikulární choroba prasat, Reprodukční a respirační syndrom prasat.

Na dotační podprogram 8. F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat je termín ukončení přijímání žádostí 21.10.2013.

b) Využívání dotací v chovu prasat v roce 2012:

Dotační politika v chovu prasat se týkala udržování a zlepšování genetického potenciálu prasat a využívání národních dotačních programů v chovech prasat v roce 2012 bylo následující:

Podpora ověřování původu – majiteli kance zapsaného do plemenné knihy za stanovení DNA typu: vyplaceno 37 000,- Kč

Podpora zavádění a vedení plemenných knih – uznanému chovatelskému sdružení: vyplaceno 1 406 185,- Kč.

Kontrola užítkovosti - podpora chovatelů, jehož prasata jsou zařazena do KU : vyplaceno 1 805 220,- Kč.

Kontrola dědičnosti: vyplaceno 22 442 652,- Kč.

Celkem bylo vyplaceno z dotačního programu **2.A.** za rok 2012 – prasata: **25 691 057,- Kč** (v roce 2011 tato podpora činila 20 816 163,- Kč).

Dále Ministerstvo zemědělství dotačním programem **9.A.a**. Speciální poradenství pro živočišnou výrobu ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb. o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, podporuje pořádání seminářů a školení (tento podprogram nebyl v roce 2012 realizován), vydávání poradenských publikací poskytovaných chovatelům zdarma (tento podprogram nebyl v roce 2012 realizován), zveřejňování výsledků plemenářské práce, zabezpečování pořádání výstav a přehlídek v oblasti chovu prasat.

Celkem bylo v roce 2012 využito pro prasata cca **3,5 mil. Kč** (v roce 2011 tato podpora činila 3,5 mil. Kč).

Program **10.D**. Podpora evropské integrace nevládních organizací:

Odhad alikvótního podílu určeného pro sektor chovu prasat – cca **2 mil. Kč**. (v roce 2011 tato podpora činila 2 mil. Kč).

Chovatelé prasat využili v roce 2012 dotační podprogram **8.B.a**) na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů, kdy čerpali finanční prostředky v celkové výši **9,03 mil. Kč** (v roce 2011 tato podpora činila 12,5 mil. Kč).

Dalšími dotačními programy pro využití v oblasti chovu prasat byl dotační program **8.F.a**) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic a dotační program **8.F.b**) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat – přehled a čerpání uvedeno v následující tabulce:

kategorie	počet ozdravených ustajovacích míst	aritmetický průměr sazby za 1 místo	% z požadavku na dotaci celkem	vyplaceno v mil. Kč
prasnice	2 742	18 965	74,04	52,0
selata	472 749	637		301,2
prasničky a kanečci	30 037	650		19,5
CELKEM	505 528	x		372,7

(v roce 2011 podpora pro dotační podprogram 8.F) činila 325,5 mil. Kč).

Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

Ministerstvo zemědělství ČR podle nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu (EAFRD), na základě nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky a dále doplňujícím stávající Program rozvoje venkova ČR vydalo Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace rámci Programu rozvoje venkova České republiky pro období 2007 – 2013.

V rámci tohoto Programu rozvoje venkova jsou dotovány mimo jiné i modernizace zemědělských podniků. Dotace z opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků jsou zaměřeny na investice do zemědělských staveb a technologií (rekonstrukce a výstavba nových staveb), včetně nezbytných manipulačních ploch pro živočišnou a rostlinnou výrobu. Opatření je dále zaměřeno na využití a zpracování biomasy pro vlastní potřebu. Částka celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí od 100 tis. Kč do 30 mil. Kč.

V opatření I.1.1 Modernizace podniků jsou pro živočišnou výrobu způsobilé ke spolufinancování pouze následující investice:

- výstavba a rekonstrukce staveb sloužících k ustájení a zlepšení welfare hospodářských zvířat,
- pořízení technologií sloužících k chovu hospodářských zvířat,

- výstavba a rekonstrukce skladovacích prostor pro druhotné produkty živočišné výroby,
- výstavba a rekonstrukce skladovacích prostor pro krmiva.

Z výše uvedeného vyplývá, že z opatření I.1.1 **nelze** dotovat nákup zvířat.

Opatření Modernizace zemědělských podniků obsahuje podporu investic pro chovatele hospodářských zvířat, přičemž jednotlivé projekty jsou vybírány na základě preferenčních kritérií.

Bilance schválení projektů

Sektor chovu prasat:

Od roku 2008 jsou výrazně bodově zvýhodněni chovatelé, kteří požadují finanční prostředky na základní prostředky pro chov prasat.

Preferenční kritéria:

Předmětem projektu je budova/stavba/technologie pouze pro chov prasat.	10
Předmětem projektu je budova/stavba/technologie určená pouze pro zapuštěné, březí prasnice a prasničky a prasnice po porodu.	5

V případě, že žadatel/příjemce dotace získal bodové zvýhodnění za předmět projektu určený pouze pro zapuštěné, březí prasnice a prasničky a prasnice po porodu, pak při Žádosti o proplacení předkládá potvrzení Krajské veterinární správy (KVS), že zvířata byla 30 dnů před naskladněním laboratorně vyšetřena s negativním výsledkem v akreditované laboratoři Státních veterinárních ústavů (SVS ČR) na PRRS (prasečí reprodukční a respirační syndrom), sípavku prasat a aktinobacilovou pleuropneumonii prasat.

U opatření Modernizace zemědělských podniků probíhal příjem žádostí v rámci 1., 3., 6. a 9. a 13. kola příjmu žádostí.

Bilance schválení projektů jednotlivých kol v sektoru chovu p r a s a t je následující:

kolo příjmu	1.		3.		6.		9.		13.	
	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč
registrované	116	321	135	500	102	408	406	382	170	261
schválené	116	321	88	308	102	408	297	279	82	79

V sektoru chovu prasat bylo schváleno celkem 685 projektů ve výši cca 1,395 mld. Kč.

V roce 2012 neproběhl, s ohledem na vyčerpání rozpočtu opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků, příjem žádostí.

Další možnosti poskytují i jiná podopatření, například podopatření zaměřené na podporu rozvoje inovací v rámci zemědělské výroby spoluprací se subjekty podílejícími se na výzkumu a vývoji, podpora mladých začínajících zemědělců a další formy dané především osou I - Programu rozvoje venkova.

Pravidla jsou včetně ostatních informací k dispozici na internetové stránce www.mze.cz,

e-mail: info@mze.cz, nebo přímo v budově ministerstva zemědělství na adrese: Těšnov 17, 117 05 Praha 1.

4. Podpora administrovaná prostřednictvím PGRLF, a.s.

Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. (dále jen „PGRLF“) je jedním ze základních pilířů dotační politiky Ministerstva zemědělství. Jde o jeden z neefektivnějších nástrojů českého zemědělství působící v rámci tzv. „národní pomoci“ (state aid).

PGRLF byl založen na základě usnesení vlády České republiky č. 337 ze dne 23. června 1993, do obchodního rejstříku byl zapsán 16. září 1993. Od 12. 2. 2008 se PGRLF řídí zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Za dobu svého působení v ČR se stal neodmyslitelnou součástí podpor v resortu zemědělství. Pomohl zejména v dobách, kdy bylo nutné zajistit začínajícím subjektům výraznou garanci, aby se pro ně staly úvěry od bank dostupnou formou zajištění zejména rozšířené produkce. Dosud umožnil čerpat úvěry pro české zemědělce v objemu **téměř 147 mld. Kč** (k 30. 6. 2013). Jeho úloha se nikterak nezmenšuje ani v dnešní době, kdy umožňuje zajišťovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné.

Efektivita fondem poskytovaných podpor je velmi vysoká, jelikož s vloženou 1 Kč státní podpory je pořízován majetek do zemědělství ve výši více než 10 Kč.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je v současné době **subvencování části úroků z úvěrů** podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajících se zpracováním produkce ze zemědělské výroby a finanční podpora pojištění.

Programy PGRLF

INVESTIČNÍ PROGRAMY:

• ZEMĚDĚLEC

Cílem programu je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských subjektů, kdy příjemce podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení či technologických celků, přičemž podporovaná investice musí sloužit ke snížení výrobních nákladů, modernizaci či zlepšení jakosti.

Do programu se mohou přihlásit pouze žadatelé, kteří jsou zemědělskými podnikateli a zároveň zemědělskými prvovýrobci.

Maximální hrubá míra podpory nebude vyšší než 40% způsobilých investic. Podpora poskytovaná Fondem se bude vztahovat na úvěry, jejichž doba splatnosti nepřesáhne 7 let. Navýšení podpory pro mladé zemědělce o 1 %.

Termín ukončení příjmu žádostí je stanoven na **30.9.2013**.

Po tomto termínu již nebude možné zvyšovat požadavek na objem finančních prostředků.

• ELIMINACE RIZIK ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKÁNÍ:

– program **PODPORA POJIŠTĚNÍ**

– podprogram Podpora pěstitelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin

– podprogram Podpora pěstitelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním speciálních plodin

Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši minimálně 1000,- Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin zejména pro případ krupobití, požáru, vichřice, povodně nebo záplavy, sesuvu půdy, vyzimování, vymrznutí, jarního mrazu nebo mrazu.

– podprogram Podpora chovatelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat

Podpora bude poskytnuta chovateli hospodářských zvířat, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění hospodářských zvířat pro

případ nákaz a dalších hromadných onemocnění a uhradil pojistné ve výši minimálně 1 000,- Kč za příslušný rok. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění hospodářských zvířat zejména pro případ živelních škod, nebezpečných nákaz nebo jiných hromadných onemocnění infekčního nebo parazitárního původu.

Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat.

Výše podpory je stanovena až do 50% prokázaných uhrazených nákladů na pojištění.

Termín ukončení příjmu žádostí je stanoven na **1.10.2013**.

Žádosti o poskytnutí podpory je možné podávat průběžně - potvrzení pojišťovny o výši zaplaceného pojistného předepsaného na letošní rok a doklady prokazující úhradu pojistného na letošní rok je možné předložit dodatečně, nejpozději však ke dni 1.11.2013.

- program PODPORA POJIŠTĚNÍ – POSKYTOVÁNÍ FINANČNÍ PODPORY POJIŠTĚNÍ PRODUKCE ŠKOLEK S PRODUKČÍ SADEBNÍHO MATERIÁLU LESNÍCH DŘEVIN

Cílem je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců, a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám. Účelem podpory je částečná kompenzace pojistného vynaloženého na zemědělské pojištění.

Více informací lze nalézt v Pokynech a Zásadách k těmto programům, které jsou k dispozici na internetových stránkách PGRLF, a.s. (www.pgrlf.cz) v části „Ke stažení“.

Přehled podpory pojištění podle podprogramů v roce 2012 (údaje k 30.6.2013)

Podprogram	Počet žádostí celkem	Pojistné v tis. Kč	Výše podpory v tis. Kč	Výše podpory v %
Hospodářská zvířata	2 172	153 347	61 339	40
Ostatní plodiny	3 558	707 568	120 287	17
Speciální plodiny	570	205 945	102 973	50
Lesní školky	2	219	66	30
C E L K E M	6 302	1 067 080	284 664	26,68

Pramen: PGRLF podle stavu k 30.6.2013

Pro rok 2013 se připravují nové programy poskytování podpory určené na:

- **podporu nákupu zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu**

Podpora bude poskytována ve formě subvence části úroků z úvěrů poskytnutých komerčními subjekty na nákup nestátní zemědělské půdy, a to v režimu *de minimis* (sazba podpory úroků z úvěrů až do výše 5% p.a., maximální částka dotace úroků z úvěrů 7 500,- EUR = cca 195 tis. Kč),

- **obnovu provozu podniků zemědělských prvovýrobců a zpracovatelů zemědělské produkce, kterým byla způsobena škoda na neinvestičním majetku povodní, záplavou či přívalovým deštěm, přičemž účelem je pořízení neinvestičního majetku a základního stáda**

Podpora bude poskytována ve formě úročené půjčky až do výše 10 mil. Kč pro jednoho žadatele, přičemž kritériem pro stanovení konkrétní výše bude počet žadatelů o poskytnutí podpory v rámci jednoho kola příjmů žádostí a finanční zdraví žadatele. Půjčka bude poskytována na dobu nejdéle 5 let, s 6 měsíčním odkladem splácení jistiny. Splácena bude dle splátkového kalendáře, který bude součástí smlouvy o poskytnutí podpory.

5. Opatření v oblasti veterinární

Věstníkem Ministerstva zemědělství České republiky byla v prosinci 2012 vyhlášena „Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2013“, kterou v souladu s § 44 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, stanovuje Ministerstvo zemědělství povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdočování, které se provádějí v příslušném kalendářním roce a určuje, na které z nich a v jakém rozsahu se poskytují příspěvky z prostředků státního rozpočtu. Zdravotní zkoušky v roce 2012 musely být provedeny do jednoho roku od předchozího provedení v roce 2011 a výsledek zkoušek, vyšetření a úkonů musel být předložen do jednoho měsíce od provedení místně příslušné krajské veterinární správě. V případě, že provedení zdravotních zkoušek nebylo v roce 2011 požadováno, byl termín pro předložení výsledků zkoušek, vyšetření a úkonů do 31. října 2012. Všechna vyšetření předepsaná pro prasata domácí i divoká byla placena státem.

U domácích prasat a divokých prasat se provádějí vyšetření na Klasický mor prasat (KMP). Tato nákaza se na území ČR nevyskytuje od roku 1999, kdy byl zjištěn poslední případ výskytu viru u černé zvěře. Poslední ohnisko u domácích prasat bylo v roce 1997 na okrese Kroměříž. Poslední sérologický nález u divokých prasat byl v srpnu 2010 v okrese Jindřichův Hradec.

U domácích prasat se vyšetřují plemenní kanci před přijetím a ve střediscích pro odběr spermatu, zmetalky a 3% poražených prasnic a všech kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky.

Počet vyšetřených domácích prasat na klasický mor prasat

rok	Sérologické vyšetření	Počet pozitivních	Virologické vyšetření	Počet pozitivních
2010	4281	0	1	0
2011	6908	0	0	0
2012	5122	0	3	0

rok	Počet zmetalek	Počet pozitivních
2010	1141	0
2011	1569	0
2012	1285	0

U divokých prasat se na celém území ČR sérologicky vyšetřuje 5% odlovených prasat divokých, a to do doby prvního pozitivního sérologického vyšetření. Dále se sérologicky a virologicky vyšetřují všechna uhynulá divoká prasata.

Počet vyšetřených divokých prasat na klasický mor prasat

rok	Sérologické vyšetření	Počet pozitivních	Virologické vyšetření	Počet pozitivních
2010	8590	2	1709	0
2011	5355	0	501	0
2012	6501	0	344	0

Všechna porážená domácí prasata a odlovená divoká prasata jsou na náklady státu vyšetřována na přítomnost *Trichinella sp.* V roce 2012 nebyl zaznamenán pozitivní záchyt tohoto parazita jak u domácích, tak ani u divokých prasat.

Pro chovy domácích prasat má ČR uznán status země úředně prosté Aujeszkyho choroby (Rozhodnutí Komise 320/2004/ES) a tato nákaza se v současnosti v chovech domácích prasat v České republice nevyskytuje. Existuje však riziko zavlečení této nákazy volně žijícími prasaty. Proto byl v roce 2012 proveden sérologický monitoring v populaci divokých prasat. Pro tento monitoring byly využity vzorky, které se odebírají od ulovených divokých prasat pro vyšetření na klasický mor prasat. Pozitivita divokých prasat se liší podle okresů, nejnižší je v kraji Karlovarském (24%), nejvyšší v kraji Jihomoravském a Zlínském (40%). Obecně lze konstatovat, že se tato nákaza vyskytuje u divokých prasat na celém území ČR a četnost výskytu protilátek je v průměru 30% a divoká prasata tak mohou být zdrojem této nákazy pro domácí prasata a jiná zvířata. Člověk není k této nákaze vnímavý.

U domácích prasat se vyšetřuje rovněž na brucelózu. Vyšetřují se plemenní kanci před přijetím a ve střediscích pro odběr spermatu, zmetalky a všechny poražené prasnice a kanci.

Počet vyšetřených domácích prasat na brucelózu prasat

rok	Počet poražených prasnic	Počet pozitivních	Počet zmetalek	Počet pozitivních
2010	79511	0	2162	0
2011	75232	0	1569	0
2012	50025	0	1283	0

V případě dovozu je nezbytné, aby se dovozce živých zvířat nebo živočišných produktů předem informoval u místně příslušné Krajské veterinární správy na veterinární podmínky dovozu, a to i v rámci EU (povinná očkování, vyšetření, nálezová situace atd.). V rámci intrakomunitárního obchodu (údaje TRACES) bylo do ČR v roce 2012 dovezeno celkem 780 920 ks prasat, nejvíce pak z Dánska 380 220 ks, Německa 259 336 ks, Nizozemí 82 391 ks a Slovenska 31 952 ks. Ze třetích zemí bylo do ČR importováno celkem 512 prasat. V rámci intrakomunitárního obchodu (údaje TRACES) bylo z ČR v roce 2012 vyvezeno celkem 222 306 ks prasat, nejvíce na Slovensko 102 365 ks, Maďarsko 99 019 ks, Německo 8 190 ks, Rakousko 5 810 ks a Polsko 3 070 ks.

Potřebné formuláře pro veterinární osvědčení pro dovoz do ČR i pro obchodování v rámci EU jsou volně k dispozici na webové stránce SVS ČR: <http://www.svscr.cz/dokumenty/eu/source.html>

6. Opatření administrovaná prostřednictvím SZIF

Dovozní a vývozní licence

Dovozní a vývozní licence pro živočišné a rostlinné komodity vystavuje na SZIF v Praze Samostatné oddělení zahraničního obchodu a správy záruk.

Informace o dovozních a vývozních licencích naleznete též na internetových stránkách www.szif.cz

Subvence

Subvence jsou poskytovány vývozcům vyvážejícím mimo EU z prostředků Evropského zemědělského orientačního a garančního fondu prostřednictvím Státního zemědělského intervenčního fondu, a to Samostatným oddělením zahraničního obchodu a správy záruk v souladu s nařízením vlády č. 181/2004 Sb., v platném znění.

Sazby subvencí podle položek celního sazebníku jsou stanovovány minimálně 1 x za čtvrtletí formou nařízení Evropské komise.

K uplatnění nároku na subvenci při vývozu jsou nezbytné následující dokumenty:

- vývozní jednotný správní dokument (od 1. 2. 2007 vývozní doprovodný doklad) podle nařízení vlády č. 181/2004Sb., v platném znění, podepsaná vývozní licence nebo osvědčení o stanovení subvence předem AGREX
- prvopis kontrolního výtisku T5 (dokládá opuštění území EU),
- přepravní doklady,
- Veterinární atest
- potvrzení o původu
- Osvědčení zpracovatele
- v některých případech potvrzení o dovozu do třetí země.

Poskytování subvencí v sektoru: Vepřové maso

V roce 2008 bylo požádáno o vývoz vepřových půlek se subvencí v celkovém množství 820 tun a téhož roku došlo k vývozu celého množství. Vývozy byly uskutečňovány do Ruska.

V roce 2009 bylo vyvezeno 14,227 tun vepřových konzerv se subvencí. Vývozy byly uskutečňovány do Hong Kongu.

V roce 2010 ani v roce 2011 nebyly uskutečněny žádné subvencované vývozy vepřového masa.

V roce 2011 bylo požádáno o vývozní licence na 170,8 tun vepřových konzerv, ovšem o subvenci si subjekt nepožádal.

Vývozní subvence pro vepřové maso v euro/100 kg použitelné od 20. dubna 2012

Sazby subvencí stanovuje Evropská komise na základě vývoje na trhu, měnovém kurzu, limitů WTO a jiných faktorů minimálně 1 x za čtvrtletí.

Kód položky		Výše subvence
0210 11 31 91 10 0210 11 31 99 10	Vepřové maso uzené - kýty	0,0
0210 19 81 91 00	Vepřové maso uzené - hřbety	
0210 19 81 93 00	Vepřové maso uzené – ostatní, jinde neuvedené	
1601 00 91 91 20	Uzenky a salámy tepelně neupravené	
1601 00 99 91 10	Uzenky a salámy tepelně neupravené-neobsažené v předchozím	
1602 41 10 91 10	Přípravky a konzervy z kýty	
1602 41 10 91 30		
1602 42 10 91 10	Přípravky a konzervy z plece	
1602 42 10 91 30		
1602 49 19 91 30	Přípravky a konzervy ostatní, včetně směsí	

Pramen: NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 342/2011 ze dne 19. 4. 2012 (účinnost od 20. 4. 2012)

Kontakt na Samostatné oddělení zahraničního obchodu a správy záruk:

Ing. Romana Černá

telefon: 222 871 435, e-mail: romana.cerna@szif.cz

Bc. Eva Schoříková telefon: 222 871 463, e-mail: eva.schorikova@szif.cz

Podrobné informace naleznete též na www.szif.cz

VÝVOJ KOMODITY VEPŘOVÉ MASO

V posledním roce došlo po třech desítkách let k poklesu stavů prasat k jeho pozastavení přihlédneme-li k údajům z dubna 2012 a letošního dubna. Celkový stav prasat v České republice k 1. dubnu 2013 dosáhl 1 586 627 kusů podle Soupisu hospodářských zvířat vydávaného každoročně k tomuto datu Českým statistickým úřadem. Meziročně došlo dokonce k nárůstu celkových stavů prasat o 5%. U prasnic se objevuje obdobný trend. Stav prasnic k 1. dubnu 2013 činil 102 351 kusů což představuje meziroční zvýšení o 2,2%.

Stavy prasat podle hmotnosti a účelu chovu v České republice v tisíci kusech

	k 1. 4. 2009	k 1. 4. 2010	k 1. 4. 2011	k 1. 4. 2012	k 1. 4. 2013	Index 2013/2012 (v %)
prasata celkem	1 971	1 909	1 749	1 579	1 587	100,5
selata do 20 kg ž.hm.	573	564	509	461	430	93,4
mladá prasata 20 – 50 kg ž.hm	440	430	395	344	383	111,2
Výkrm celkem:	757	721	683	623	625	100,3
z toho: 50 – 80 kg ž.hm.	398	377	337	307	296	96,5
80 – 110 kg ž.hm.	301	293	280	264	260	98,5
110 a více kg ž.hm.	58	51	67	52	69	131,3
Chovná prasata celkem:	201	194	161	175	149	84,5
z toho: kanci	3	3	3	3	2	85,0
prasnice celkem	142	133	112	100	102	102,2
z toho zapuštěné prasnice	101	94	78	70	73	104,1
prasničky	55	58	46	48	44	92,0
z toho zapuštěné prasničky	30	29	22	23	21	89,8

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k 1. 4. 2009 - 2013

Nárůst stavů je meziročně zřejmý téměř u všech kategorií mimo prasniček a výkrmu. To již svědčí o určité stabilizaci sektoru, která začala v roce 2011 patrně také v souvislosti se státní podporou ozdravování chovů v oblasti dotační politiky a bude pravděpodobně pokračovat i v období následujícím.

Vývoj stavů prasnic v ČR k 1.4, 1.8. a k 1.12. příslušného roku (v ks)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.4.	250 842	232 499	228 961	224 878	179 297	142 342	132 799	112 441	100 157	102 351
1.8.	246 646	253 632	224 165	218 112	165 693	139 150	130 054	103 530	100 932	101 813
1.12	237 227	244 413	221 291	197 374	149 538	135 984	122 333	96 967	98 302	

Vývoj celkových stavů prasat v ČR k 1. 4., 1. 8. a k 1. 12. příslušného roku (v ks)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
I.4.	3 126 539	2 876 834	2 840 375	2 830 415	2 432 984	1 971 417	1 909 232	1 749 092	1 578 827	1 586 627
I.8.	3 053 103	2 890 472	2 826 498	2 816 202	2 351 672	2 129 792	1 948 634	1 658 001	1 574 016	1 592 912
I.12	2 914 548	2 718 902	2 741 255	2 661 839	2 134 995	1 913 708	1 845 954	1 487 245	1 533 810	

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k 1. 4. 2003 až 2010,

Výsledky chovu prasat k 1. 8., k 31. 12. 2004-2013

Poznámka: Počet prasat uváděn pouze v zemědělském sektoru

K poklesu stavů prasat nedocházelo jen v posledních několika letech, ale postihlo tento sektor až na malé výjimky už od počátku let osmdesátých. Celkové stavy byly v období od druhé poloviny sedmdesátých let vysoké. Souviselo to s komplexní restrukturalizací odvětví, se začínajícím zaváděním velkochovů. A to nejen užitkových, ale i velkochovů rozmnožovacích a šlechtitelských. Zaváděla se plošně inseminace. S cílem soběstačnosti ve výrobě vepřového masa byl ve všech oblastech sektoru skloňován „Hybridizační program v chovu prasat pod hesly kvalita - koncentrace – kooperace“. Šlo o komplexní řešení plemenitby i základní zootechniky v chovu prasat.

V tuto dobu, od poloviny sedmdesátých let se prudce, na základě celospolečenské objednávky, zlepšil obsah libového masa tj. poměr jatečné svaloviny k tuku u jatečných zvířat. K výraznému skokovému zlepšení došlo u reprodukčních ukazatelů i ukazatelů výkrmnosti a jatečné hodnoty chovaných prasat. Bylo to období, kdy bylo složité přesně plánovat počty prasníc, které by zajistily poptávku po vepřovém masu v centralisticky řízeném hospodářství, které mělo zajistit soběstačnost ve výrobě vepřového masa a zároveň snížit náklady na výrobu. Proti této snaze stála rozdílná kvalita genofundu a jistá nezkušenost v používání nových technologií chovu a odchovu. Naopak tomuto procesu napomáhalo právě centrálně plánované hospodářství v záruce cen vkladů do výroby a to až se to týkalo energií či nákladů na krmné směsi. Účetně napomáhalo i oceňování rozpracované výroby, které zkreslovalo skutečné porovnávání nákladů na výrobu jak v České republice, tak v případném srovnání s potenciální zahraniční konkurencí. V rámci uskutečňování hybridizačního programu docházelo postupně k očekávanému kvalitativnímu zlepšení v parametrech užitkovosti i v organizaci nejen jednotlivých chovů, ale celého sektoru v návaznostech na zpracovatelský průmysl. Postupně vytvářené velkochovy přispěly ke změně struktury chovaných plemen, k zlepšení reprodukčních vlastností včetně, s nynější dobou nesrovnatelných, výsledků inseminace a také plošnému rozšíření inseminace v českých chovech. Toto plošné rozšíření inseminace bylo v Evropě zcela ojedinělé. Zvýšila se zmasilost jatečných prasat při co nejvyšší růstové schopnosti a při velmi dobré konverzi živin.

Po roce 1989 došlo k transformačním změnám zemědělství, k zásadním změnám vlastnických vztahů, které zasáhly do vývoje sektoru chovu prasat významným způsobem. Vychýlila srovnání hospodářství v porovnání nákladů na jednotku výroby. Nárůst nákladů na pořízení nemovitostí u hospodářství, která byla postavena před nutností jejich nového pořízení za nejednotných podmínek a těch, kteří v souladu s přijatým právním pořádkem před tuto povinnost postaveny nebyly, byla zjevná. Rovněž podniky s chovy prasat, které vznikly na základě družstevního sdružení prostředků několika subjektů a byly privatizovány jako podniky bez půdy a nezajistily si další sepětí se zemědělskou půdou zažily šok, který pramenil z fatálně zanedbané diverzifikace rizika v podnikání. Sektor zažíval i doby s výrazně pozitivními obdobími, kterými byla léta 2000-2002. V těchto letech bylo vepřové maso v České republice výrazně cenově vyšší než v chovatelsky vyspělých státech Evropy. Chov prasat byl v České republice rentabilním odvětvím živočišné výroby. Otázkou je, jestli tato doba naopak nebyla důvodem pro další, ještě větší depresi oboru, která přišla od poloviny roku 2002, kdy byla v přípravě na vstup České republiky do EU chovatelská společnost postavena před naplněním mezinárodních dohod o postupně liberalizovaném obchodu. Vývoj postupné liberalizace v podobě bezcelních oboustranných kvót dovozu a vývozu vepřového masa byl završen po referendu o vstupu České republiky do EU. Od 1. května roku 2004 se Česká republika stala členským státem EU a stala se součástí jednotného trhu pro více než 500 miliónů obyvatel. Odvětví chovu prasat se ocitlo tváří tvář konkurenci, které dosud čelit nemuselo. Chovatelé byli nuceni vynaložit nemalé náklady na investice do chovatelských

zařízení, aby dodrželi platné normy kladené na technologie z hlediska pohody chovaných zvířat, předpisy hygienické, zdravotní a předpisy nezbytné k zachování co nejlepší kvality životního prostředí bez negativních vlivů pro budoucí generace. Nezbytná byla i obnova staveb a technologického zařízení, které byly v uplynulých letech zanedbávány.

Zvyšující se nároky ze strany legislativních požadavků na chovatele prasat měly za následek zvyšování nákladů na chov prasat a snižování rentability tím, že bylo investováno do technologického vybavení chovatelských zařízení i do technologií průmyslu zpracovatelského. Dalším nepříznivým projevem byl prudký nárůst cen obilovin v polovině roku 2007. Obiloviny tvoří podstatnou součást používaných krmných směsí tj. významné nákladové položky v chovu prasat. Připočteme-li k výčtu těchto faktorů zvyšující se tlak dovozu živých prasat a vepřového masa ze zemí EU a výkyvy cen zemědělských výrobců za jatečná prasata, dojdeme k logickému zdůvodnění, proč chovatelé prasat v České republice přikročili ke snižování stavů chovaných prasat.

Celosvětově se vývoj v produkci vepřového masa ubíral opačným směrem. Ke zvyšování produkce došlo i v některých zemích EU za současného snížení odbytových možností do třetích zemí. Přebytky vepřového masa se snažili obchodníci i výrobci ze zemí, které byly členy EU před rokem 2004, tj. před rozšířením EU o dalších deset zemí včetně České republiky, uplatnit na trzích v sousedních zemích. Do České republiky bylo dováženo vepřové maso především z Německa, Rakouska, ale i z Polska. To mělo vliv na zvýšení konkurenčního tlaku na domácím trhu. Odbourávání obchodních bariér umožnilo zvýšení konkurence. Postupná liberalizace, která byla dovršena vstupem České republiky do EU v květnu 2004, umožnila snazší přístup zahraničního vepřového masa na český trh zejména v rámci pravidel jednotného trhu EU a její Společné zemědělské politiky.

Vývoj chovu prasat v České republice bezprostředně ovlivňuje rentabilita tohoto odvětví, kterou výrazně ovlivňuje vývoj nákladů, cen zemědělských výrobců za jatečná prasata a dovozy živých prasat a vepřového masa. Zahraniční obchod je ovlivňován i aktuálním kurzem české koruny.

Vývoj v chovu prasat a produkce vepřového masa v ČR

Ukazatel	Jednotka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Stavy prasat celkem k 1. 4.	tis.kusů	3 126	2 876	2 840	2 830	2 433	1 971	1 909	1 749	1 579	1 587
z toho stav prasnic k 1. 4.	tis.kusů	251	232	229	225	179	142	133	112	100	102
Stavy prasat celkem k 31.12.	tis.kusů	2 914	2 719	2 741	2 662	2 135	1 914	1 846	1 487	1 534	xxx
z toho stav prasnic k 31. 12.	tis.kusů	237	244	221	197	149	136	122	97	98	xxx
Počet narozených selat	mil. kusů	5,53	5,63	5,27	5,15	4,17	3,59	3,47	3,02	2,84	xxx
Produkce jatečných prasat ^{*)}	tis. tun ž.hm.	547,0	472,0	449,3	463,7	431,6	370,3	366,4	350,0	303,6	294
Spotřeba vepřového masa ^{*)}	tis. tun ž.hm.	564,6	569,9	564,0	588,9	583,0	568,9	574,0	576,1	556,6	555,0
Spotřeba vepř. masa na kosti	kg/osoba/rok	41,1	41,5	40,7	42,0	41,3	40,9	41,6	42,1	xxx	xxx
Dovoz prasat a vepřového masa	tis. tun ž.hm.	89,3	147,0	154,6	177,7	212,4	256,2	279,5	301,7	303,0	336,0
Vývoz prasat a vepřového masa	tis. tun ž.hm.	75,6	44,7	42,3	51,5	64,6	58,8	68,6	77,0	74,0	75,0
Soběstačnost ČR v produkci vepřového masa	%	96,9	82,8	79,7	78,7	74,0	65,1	63,8	60,8	54,5	53,0

Pramen: ČSÚ, MZe

Poznámka:*) po přepočtu na živou hmotnost

**) modrá pole odhad MZe a ÚZEI

Následkem několikaletého poklesu celkových stavů prasat je skutečnost, že Česká republika není ve výrobě vepřového masa soběstačná, ale musí se vzhledem k aktuální spotřebě spoléhat z velké části na dovoz vepřového masa.

Soběstačnost ve výrobě základních potravin v ČR (%)

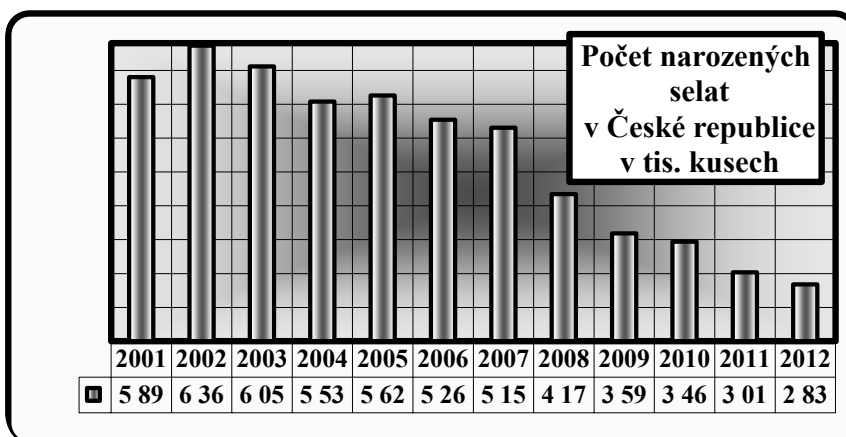
Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
MLÉKO (Výroba mléka/spotřeba mléka)	123,3	125,5	123,0	119,6	123,2	121,2	118,9	121,3	124,5
MLÉKO (Nákup mléka/spotřeba mléka)	118,2	113,5	106,3	106,1	107,0	102,6	102,5	104,9	108,2
SÝRY (přírodní, včetně tvarohů)	97,3	87,5	81,8	77,5	76,2	73,1	73,5	74,0	73,0
SÝRY tavené	73,5	74,0	70,1	71,3	69,4	66,7	66,7	62,3	64,6
HOVĚZÍ MASO	117,2	105,6	106,8	104,2	122,2	121,1	104,6	111,3	132,1
DRŮBEŽÍ MASO	88,2	90,6	85,0	85,0	83,3	78,8	79,2	73,2	77,5
VEJCE	95,5	89,7	83,4	84,6	80,6	84,3	83,4	81,6	84
VEPŘOVÉ MASO	96,9	82,8	79,7	78,7	74,0	65,1	63,8	60,8	54,5

Zdroj: výpočty příslušných útvarů MZe na základě údajů ČSÚ

Výroba vepřového masa byla na hranici soběstačnosti v roce 2004, kdy činila 96,9%. Postupně se tento ukazatel dostal až na 60,8% v roce 2011 a 54,5% v roce 2012. Na snížení soběstačnosti mají vliv rostoucí dovozy vepřového masa, které konkurují tuzemské nabídce jatečných prasat i rentabilita tohoto odvětví. Pokles soběstačnosti ve výrobě vepřového masa, několikaletý pokles celkových stavů prasat i prasníc patří k největším problémům, se kterými se odvětví chovu prasat v České republice musí potýkat. Souvisejícím jevem je zvyšování dovozů vepřového masa a živých prasat ze zemí EU a v důsledku toho záporné saldo zahraničního obchodu s návazným zvýšeným konkurenčním tlakem.

Aritmetický průměr počtu narozených selat a počtu porodů za 1 měsíc										
počet	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
porodů v tis. ks.	53	48	49	45	43	34	29	28	23	21
narozených selat tis. kusů	505	461	469	439	429	347	299	298	251	237

Pramen: ČSÚ – Výsledky chovu prasat k 1. 4., 1. 8. a k 1. 12. 2003-2012

Pramen: ČSÚ – Výsledky chovu prasat k 1. 4., 1. 8. a k 1. 12. 2004-2011

Poznámka: Od roku 2010 zrušil ČSÚ sledování narozených selat v období I.-III.

Počty narozených selat v letech 2004 – 2012			
	leden - březen	leden - červenec	leden - prosinec
2004	1 475 890	3 377 147	5 537 331
2005	1 234 409	3 417 691	5 627 511
2006	1 350 337	3 151 566	5 269 428
2007	1 374 115	3 189 610	5 151 093
2008	1 156 398	2 600 771	4 171 085
2009	937 365	2 156 557	3 591 337
2010	xxx	2 086 059	3 468 777
2011	xxx	1 837 634	3 016 560
2012	xxx	1 697 894	2 838 176

Pramen: ČSÚ–Výsledky chovu prasat k 1.4., 1.8. a k 1.12. 2004-2010

Poznámka. Od roku 2010 zrušil ČSÚ sledování narozených selat v období I-III.

Zároveň s poklesem stavu prasníc a snižováním počtu narozených selat dochází ke zvyšování dovozu selat do České republiky. V roce 2012 bylo dovezeno téměř 529 tisíc selat, z toho z Dánska 336 tis. kusů. Tento zvyšující se dovoz selat začal ve výraznějších počtech už od roku 2005, a to 57 tisíc kusů a dále se rok od roku zvyšoval.

Od ledna do konce července 2013 se narodilo o 7,6% méně selat než za stejné období roku 2012. Do konce roku 2012 se narodilo o 6% selat méně ve srovnání s rokem 2011.

Počet odchovaných selat na 1 prasnici v roce 2011 činil 23,5 kusů selat a v roce 2012 to bylo dokonce již 23,9 kusů selat, což souvisí s nárůstem počtu narozených selat na prasnici za rok (meziroční nárůst o 1,6%). Tento výsledek předznamenává, že se naši chovatelé již blíží výsledkům srovnatelným s chovatelsky nejvyspělejšími zeměmi jako je například Dánsko, Německo a USA, kde dosahují výsledku nad 24 kusů odchovaných selat na jednu prasnici a kalendářní rok.

Pramen: ČSÚ–Výsledky chovu prasat k 1.4., 1.8. a k 1.12. 2004-2012

Postupný pokles stavů prasat do roku 2012 se přirozeně projevil v množství porážených jatečných prasat a tím i na konkurenceschopnosti zpracovatelských zařízení.

Porážky jatečných prasat v ČR v roce 2011

Ukazatel	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
tis. kusů	226	231	262	246	252	244	225	246	241	238	249	245	2 904
tis. t jat. hm.	19,6	20,1	22,8	21,3	21,6	20,9	19,2	21,2	20,9	20,7	21,6	21,0	251,0
Ø porážková hmotnost	111,3	112,0	111,4	111,4	110,3	110,2	110,1	110,8	111,7	111,4	111,6	110,4	111,1

Pramen: ČSÚ

V roce 2011 bylo poráženo 74 tis. kusů prasnic (měsíční průměr 6 234 kusů) v průměrné živé hmotnosti 237,4 kg a v celkové jatečné hmotnosti 11,6 tis.tun (odpovídá 17,8 tis.tun živé hmotnosti).

V roce 2011 bylo poráženo 3 021 kusů kanců o průměrné živé hmotnosti 142,8 kg. To odpovídá 431 tunám živé a 282 tunám jatečné hmotnosti.

Porážky jatečných prasat v ČR v roce 2012

Ukazatel	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
tis. kusů	209	222	229	220	224	219	212	233	204	242	225	219	2 656
tis. t jat. hm.	18,2	19,4	20,0	19,2	19,4	18,9	18,2	20,1	17,5	21,0	20,0	18,8	230,3
Ø porážková hmotnost	112,1	112,6	112,0	111,7	111,4	111,0	110,9	110,6	110,4	111,3	112,0	110,5	111,4

Pramen: ČSÚ

V roce 2012 bylo poráženo 58 tis. kusů prasnic v průměrné živé hmotnosti 243 kg a v celkové jatečné hmotnosti 9,2 tis.tun (odpovídá 14,1 tis.tun živé hmotnosti).

V roce 2012 bylo poráženo 3 252 kusů kanců o průměrné živé hmotnosti 139,9 kg. To odpovídá 455 tunám živé a 297 tunám jatečné hmotnosti.

Porážky jatečných prasat v ČR v roce 2013 – období leden - červen

Ukazatel	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Celkem I. – VI.
tis. kusů	212	199	225	219	227	207	1 289
tis. t jat. hm.	18,5	17,5	19,7	19,1	19,8	17,8	112,4
Ø porážková hmotnost	112,3	113,3	112,7	112,2	111,8	112,1	112,3

Pramen: ČSÚ

V období od ledna do června roku 2013 bylo poráženo 29 tis. kusů prasnic v průměrné živé hmotnosti 244,7 kg a v celkové jatečné hmotnosti 4,6 tis.tun (odpovídá 7,0 tis.tun živé hmotnosti).

Ve stejném období tohoto roku bylo poráženo 1 801 kusů kanců o průměrné živé hmotnosti 137,4 kg. To odpovídá 247 tunám živé a 162 tunám jatečné hmotnosti.

Vyřazování prasnic v příslušném roce v kusech

způsob vyřazení:	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	I.-VI. 2013
porážkou k jatečným účelům	122 249	97 800	89 844	108 489	107 103	78 175	78 655	74 817	58 044	28 726
vývozem z ČR (rozdíl vývoz – dovoz)	1 591	4 729	1 914	3 835	5 065	- 376	- 448	2 340	-4 822	-2 400
C e l k e m	123 840	102 529	91 758	112 324	112 168	77 799	78 207	77 157	53 222	26 326
měsíční úbytek způsobený porážkou	10 187	8 150	7 487	9 040	8 925	6 514	6 554	6 234	4 834	4 788
průměrný měsíční úbytek způsobený vývozem a porážkou k jatečným účelům	10 320	8 544	7 646	9 360	9 347	6 483	6 517	6 430	4 435	4388

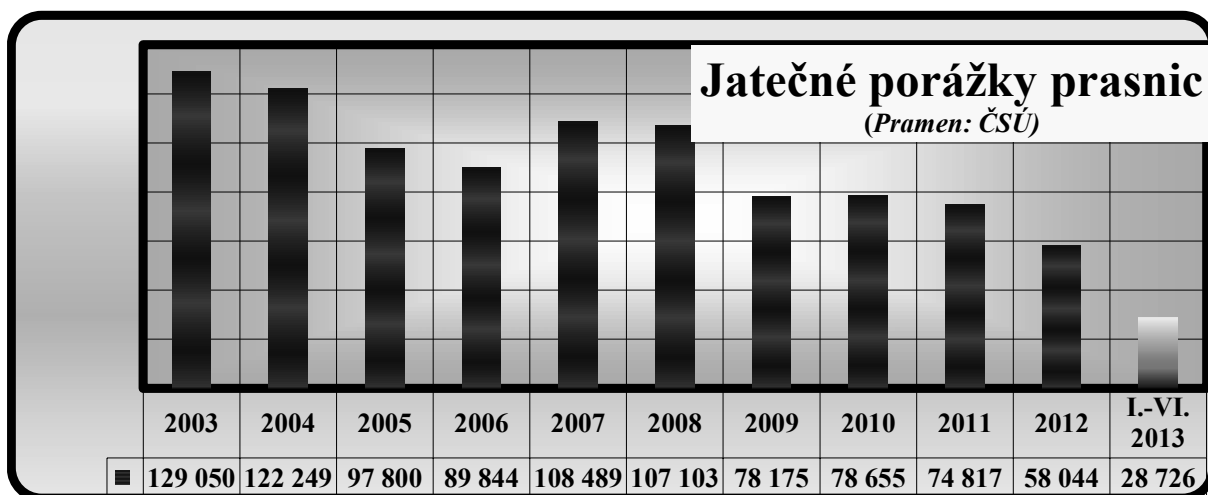
Pramen: ČSÚ

Pozn.: ve výše uvedené tabulce není uveden úbytek prasnic způsobený úhynem a v důsledku nutných porážek prasnic (tj. cca 700 kusů měsíčně)

Od roku 2004 se způsob vyřazení prasnic prodejem k jatečným účelům na domácím i zahraničním trhu proti předchozím letům snižoval. V roce 2012 a během sledovaného období roku 2013 dochází k výraznému snížení vyřazování prasnic, které souvisí s ozdravováním chovů podle individuálních ozdravovacích programů, na které lze čerpat národní dotace.

Ve výše uvedené tabulce „Vyřazování prasnic“ není uveden úbytek prasnic způsobený úhynem, který by neměl v běžně provozovaném chovatelském zařízení činit více než 1 % ze stavu prasnic.

Tj. pro doplnění bilance náhlý úhyn by podle vykazovaných stavů prasnic neměl překročit 2,0 tis. kusů prasnic za rok v České republice. Do tabulky není rovněž zahrnut úbytek v důsledku nutných porážek prasnic, jehož podíl je zhruba dvojnásobný proti úbytku způsobenému úhynem.

Produkce jatečných prasat v České republice (tis. t ž. hm.)

Rok	leden – březen		duben - červen		červenec – září		říjen – prosinec		kalendářní rok	
2002	126,9	*20	127,5	*20	123,9	*10	137,1	*20	515,4	*70
2003	127,9	*20	128,2	*20	125,0	*10	130,2	*15	511,3	*65
2004	128,6	*20	120,9	*10	116,8	*10	120,7	*20	487,0	*60
2005	104,4	*20	104,3	*10	102,7	*10	110,6	*10	422,0	*50
2006	104,0	*10	102,0	*5	101,0	*5	112,0	*10	449,0	*30
2007	105,9	*10	100	*2	107,7	*3	115,1	*10	438,7	*25
2008	115,3	*10	100,5	*2	95	*3	95,8	*10	406,6	*25
2009	104,3	*8	88	*1	75	*1	83	*10	350,3	*20
2010	100,2	*8	84	*1	72	*1	78	*10	338	*20
2011	94	*8	65	*1	79	*1	92	*10	330	*20
2012	84	*5	59	*1	66	*1	82	*7	291	*14
2013 ¹⁾	82	*5	55	*1	63	*1	80	*7	280	*14

Pramen: ČSÚ, MZe, VÚZE (od 1.7. 2008 ÚZEI)

Vysvětlivky: - * odhadovaná netržní spotřeba (domácí porážky) na základě hmotnostních kategorií prasat ve výkrmu dle ČSÚ

1) odhadovaná produkce dle ČSÚ na základě propočtu MZe ČR a ÚZEI

Bilance vepřového masa

Sektor chovu prasat se stále potýká se zvyšujícím se záporným saldem zahraničního obchodu a tento vývoj je očekáván i v následujícím období. Tuto skutečnost ovlivňuje dovoz nejen vepřového masa, ale i živých prasat, zejména selat, kterými je nahrazován nedostatek prasat k dalšímu dokrmu. Přímo na trhu České republiky není vepřového masa díky dovozům, které snižují domácí produkci, nedostatek. Vliv na současnou nepříznivou situaci mají značné výkyvy cen zemědělských výrobců v minulých letech a růst nákladů, především zvyšování cen obilovin, které zvyšují nejistotu chovatelů prasat pro další období. Skutečností však je, že Česká republika není ve výrobě vepřového masa nyní soběstačná a tento stav bude v nejbližší době i nadále přetrvávat.

Spotřeba vepřového masa bude dále stagnovat na úrovni mezi 41-42 kg na osobu a rok a nelze očekávat její výrazné zvýšení.

V celkové představě o vývoji komodity vepřové maso je nutno brát v úvahu i další druhy obchodovatelného zboží s podílem vepřového masa, mezi které náleží uzené maso solené (CS 0210), dále uzenky a salámy (CS 1601). Ty mají vyšší přidanou hodnotu než živá prasata a výsekové vepřové maso čerstvé či zmrazené a vykazovaly i v roce 2013 nárůst vývozu z České republiky. Saldo zahraničního obchodu s uzenkami a salámy je kladné od roku 2008 a tento trend pokračuje.

Bilance výroby a spotřeby vepřového masa (tis. tun živé hmotnosti)

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹⁾
Počáteční zásoba	19,2	15,3	19,7	17,3	18,3	14,7	13,5	16,9	15,8	13,7
Výroba	547,0	472,0	449,3	463,7	431,6	370,3	366,4	350,3	303,6	294,0
Dovoz	89,3	147,0	154,6	177,7	212,4	256,2	279,6	301,7	328,5	336,0
Celková nabídka	655,5	634,3	623,6	658,7	662,3	641,2	659,5	668,9	647,9	643,7
Domácí spotřeba	564,6	569,9	564,0	588,9	583,0	568,9	574,0	576,3	556,6	555,0
Vývoz	75,6	44,7	42,3	51,5	64,6	58,8	68,6	76,8	77,6	75,0
Celková poptávka	640,2	614,6	606,3	640,4	647,6	627,7	642,6	653,1	634,2	630,0
Konečná zásoba	15,3	19,7	17,3	18,3	14,7	13,5	16,9	15,8	13,7	13,7
Soběstačnost v %	96,9	82,8	79,7	78,7	74,0	65,1	63,8	60,8	54,5	53,0

Pramen: Výsledky chovu prasat k 1. 4., 1. 8 a k 1. 12 2000-2012-ČSÚ,

Celní statistika, materiály VÚZE (od 1. 7. 2008 ÚZEI) a MZe

Poznámka 1) = odhad MZe a ÚZEI

Bilance výroby a spotřeby vepřového masa (tis. tun živé hmotnosti)

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹⁾
Počáteční zásoba	14,9	11,9	15,3	13,4	14,2	11,4	10,5	13,1	12,3	10,6
Výroba	425,6	367,2	349,6	360,8	335,8	288,1	285,1	272,5	236,2	228,7
Dovoz	69,5	114,4	120,3	138,3	165,2	199,3	217,5	234,7	255,6	261,4
Celková nabídka	510,0	493,5	485,1	512,5	515,3	498,8	513,1	520,4	504,0	500,8
Domácí spotřeba	439,3	443,4	438,8	458,2	453,6	442,6	446,6	448,4	433,0	431,8
Vývoz	58,8	34,8	32,9	40,1	50,3	45,7	53,4	59,8	60,4	58,4
Celková poptávka	498,1	478,2	471,7	498,2	503,8	488,4	499,9	508,1	493,4	490,1
Konečná zásoba	11,9	15,3	13,4	14,2	11,4	10,5	13,1	12,3	10,6	10,6

Pramen: Výsledky chovu prasat k 1. 4., 1. 8 a k 1. 12 2000-2011-ČSÚ,

Celní statistika, materiály VÚZE (od 1. 7. 2008 ÚZEI) a MZe

Poznámka: 1) rok 2013 odhad MZe a ÚZEI

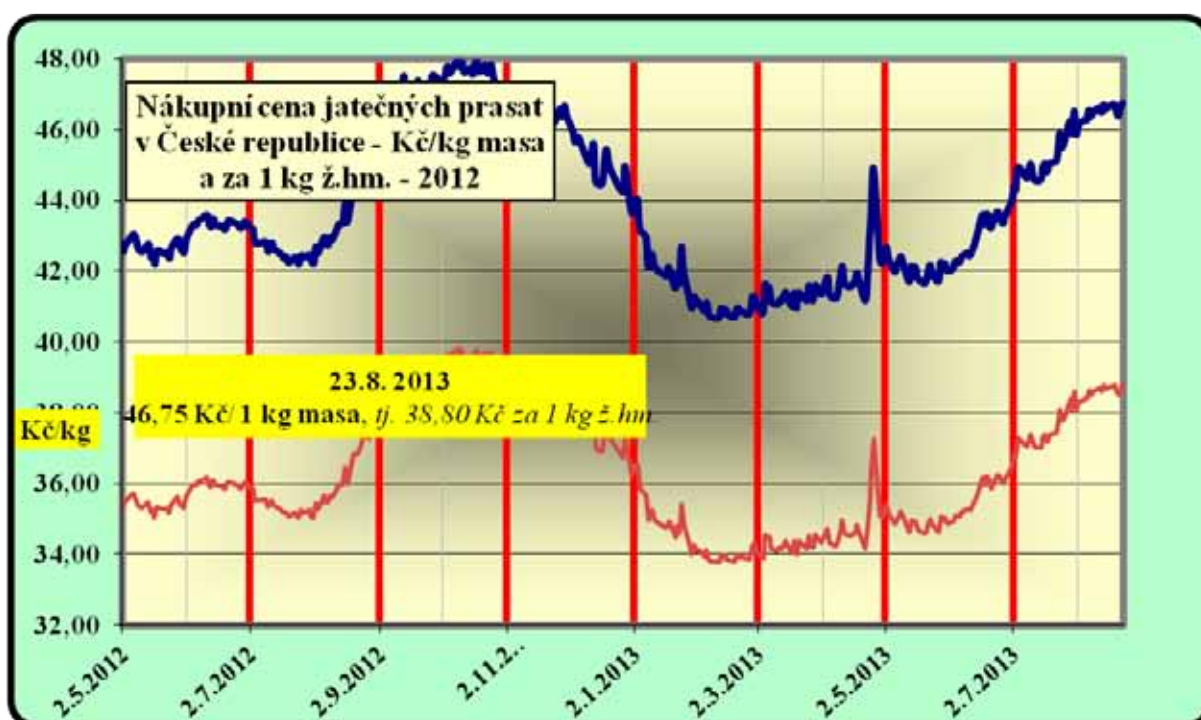
V roce 2013 je očekáván další pokles soběstačnosti ve výrobě vepřového masa a pokračující dovoz selat do České republiky nejen k dalšímu výkrmu k jatečným účelům, ale i k obnově základních stád. Důvodem bude vedle snahy o zlepšení genového potenciálu i ozdravování chovů. To by mělo znamenat v následných letech pozitivní obrát z pohledu zastavení poklesu celkových stavů prasat i z hlediska využívání domácí rostlinné produkce, pro kterou by další pokles stavů mohl v budoucnu představovat vážný problém.

CENOVÝ VÝVOJ VEPŘOVÉHO MASO

Trh vepřového masa patří mezi trhy s velkou mírou kolísání během roku. V roce 2012 činil rozdíl mezi nejvyšší a nejnižší cenou jatečných prasat 15 %. Ale nejsou výjimečné roky, kdy tato odchylka činila i 30 %, jak tomu bylo v letech 2002 a 2003. Lze konstatovat, že výkyv 10 – 20 % lze považovat za zcela obvyklý vývoj cen docilovaných zemědělci za jatečná prasata. Pro podnikatele v sektoru chovu prasat je nepředvídatelnost okamžiku růstu či poklesu ceny mnohdy osudová. Proto byl pozitivně přivítán obrat, kdy se výše cen od listopadu 2011 vydala na sever a tento pozitivní trend pokračoval také po celé období roku 2012.

V roce 2012 se cena zemědělských výrobců pohybovala na průměrné úrovni 41,69 Kč/ 1kg masa, což odpovídá 33,01 Kč za 1 kg ž.hm

Pro úplnost: v roce vstupu České republiky do EU v květnu 2004 činila cena zemědělských výrobců 41,95 Kč/ 1kg masa, což odpovídá 33,26 Kč za 1 kg ž.hm.

Pramen: Propočet Mze na základě údajů ČSÚ

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat v živé hmotnosti

zařazení I tř. jakosti (Kč/kg ž.hm.) - odpovídá třídě E,U

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	25,48	24,41	27,00	30,03	30,33	31,14	35,13	36,17	36,18	37,09	35,38	34,72	33,01
2005	34,33	32,27	31,78	31,40	29,98	31,03	33,07	33,39	33,19	32,57	31,98	32,33	32,39
2006	32,21	30,49	29,17	29,17	29,63	30,76	32,60	33,67	34,53	33,87	31,57	29,68	31,80
2007	28,89	26,93	26,10	26,07	26,53	28,21	30,55	32,72	32,95	31,20	28,39	27,67	28,85
2008	28,01	26,75	26,11	27,68	29,31	32,16	33,15	32,66	33,27	33,41	31,72	30,43	30,39
2009	29,83	28,98	28,92	30,23	30,73	31,37	31,90	31,61	31,08	29,67	27,61	26,93	29,91
2010	26,95	26,31	26,00	26,22	26,40	27,52	29,26	28,99	28,36	27,71	26,73	26,15	27,22
2011	26,47	26,24	26,20	27,33	28,89	29,20	29,26	29,66	29,41	29,45	30,19	31,66	28,66
2012	32,02	31,03	31,06	32,05	32,35	32,79	32,83	32,91	34,40	36,1	36,18	35,36	33,26
2013	33,50	31,69	31,45	31,51	31,47	31,78							31,90

Pramen: ČSÚ

Průměrná měsíční cena zemědělských výrobců za jatečně upravená těla prasat byla v roce 2011 o téměř 1,44 Kč za 1 kg nižší než v roce 2010. Nejvyšší cena v roce 2011 byla v samém závěru roku kdy začalo lineární zvyšování ceny. Zvýšení cen odpovídá i cenám zemědělských výrobců v živé hmotnosti i v mase. V roce 2012 se průměrná měsíční cena pohybovala již o 4,60 Kč výše za 1 kg než v roce 2011. Cena se držela na této úrovni, opět s postupným zvyšováním na konci roku 2012 také díky nedostatku vepřového masa na trhu EU, který nastal mj. i tím, že se zvýšila poptávka po tomto druhu zboží v Rusku a dovoz ztížil i pevnější kurz české koruny.

Během prvních šesti měsíců roku 2013 se cena ale snížila o 1,36 Kč za 1 kg oproti roku 2012 a její průměrná měsíční výše činila 31,90 Kč za 1 kg jatečně upravených těl prasat.

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat v JUT (jatečně upravené tělo)

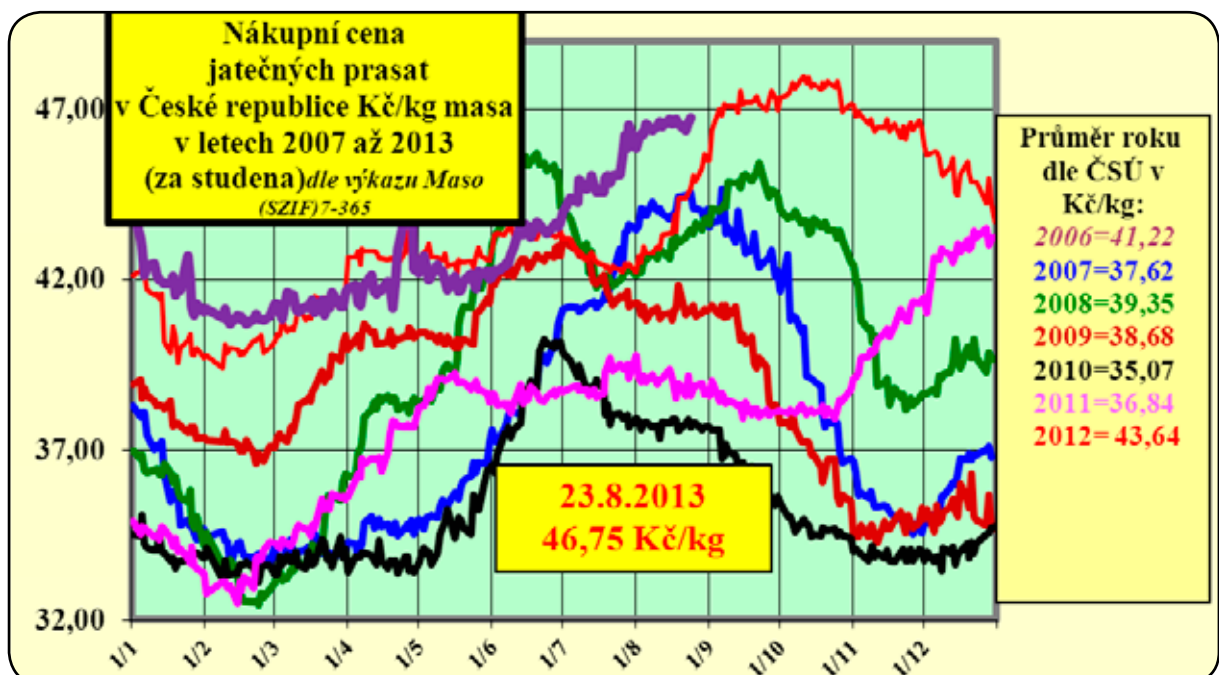
zařazení I tř. jakosti (Kč/kg) – odpovídá třídě E,U

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	31,17	29,70	34,20	37,52	37,38	39,63	45,86	46,02	46,20	47,88	44,96	44,64	41,95
2005	43,32	40,57	40,85	40,26	37,90	40,44	43,15	43,09	42,95	41,91	41,04	42,24	41,68
2006	41,31	39,03	37,57	38,10	38,75	40,12	42,66	44,04	45,19	43,57	40,43	38,33	41,22
2007	37,31	35,61	34,13	34,10	34,88	37,09	40,06	42,66	42,87	40,22	36,44	36,07	37,62
2008	36,45	34,61	34,12	36,81	38,37	42,36	42,39	42,04	43,12	42,98	39,93	38,99	39,35
2009	38,42	37,33	37,63	39,24	39,64	40,89	41,70	40,79	40,05	38,40	35,52	34,53	38,68
2010	34,30	33,46	32,98	33,53	34,02	36,47	38,01	37,25	36,52	35,61	34,39	34,35	35,07
2011	33,79	33,60	33,98	35,38	37,41	37,33	37,78	38,50	37,54	37,58	38,95	40,22	36,84
2012	41,14	39,83	36,48	35,46	37,16	36,11	36,23	36,27			40,15		41,69
2013	40,62	39,59	36,58	37,75	34,51	35,52							37,44

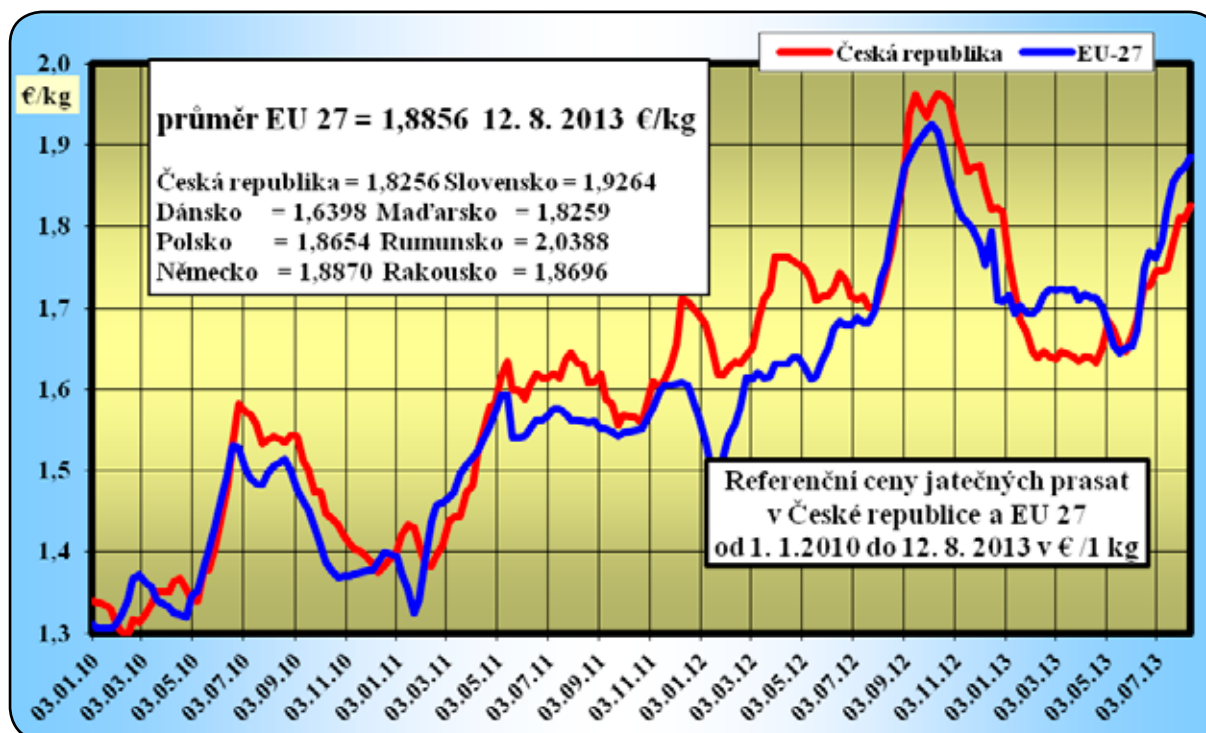
Pramen: ČSÚ

Poznámka: jatečně upraveným tělem se rozumí vykvrvené a vykolené tělo poraženého prasete, celé nebo rozdělené středem, bez jazyka, štětin, špárků, pohlavních orgánů, plstního sádla, ledvin a bránice

(Nařízení EK 3220/84) upravená Nařízením rady (ES) č. 3513/93 a 1234/07)

Pramen: Propočet MZe na základě údajů ČSÚ

Pramen: EK; DG-AGRI

Referenční ceny jatečných prasat jsou nahlašovány jednotlivými členskými státy EK týdně v €/1 kg masa. Z výše uvedeného grafu vyplývá vztah evropského průměru a české ceny, která je většinou mírně vyšší (např. rok 2012 se projevil opačně a cena v ČR byla nižší). Je to způsobeno především rozdílným přístupem v jednotlivých zemích, například v Dánsku, kde tento sektor má řadu prvků u nás dříve známých jako družstevní – kdy výplata cen za jatečná prasata je v průběhu roku zálohována a po splnění vzájemně vázaných podmínek dochází k jejímu vyrovnání na konci účetního období. To však referenční hlášení nezohledňuje. Mimo tento uváděný příklad je v zemích EU cena jatečných prasat ovlivňována řadou faktorů. Jde především o podmínky dodavatelско–odběratelských vztahů, kdy jsou ohodnocovány různé skutečnosti příplatky k základní ceně. Jde např. o dohodu na vyrovnanost dodávky, zastoupením konkrétních genetických kombinací, ale i způsobu krmení. V neposlední řadě porovnání jatečných cen ovlivňují zvyklosti týkající se porážkové hmotnosti, která náleží rovněž mezi sjednané podmínky, které jsou mnohdy mimo rámec referenčních cen a součástí celkových výnosů pro zemědělské výrobce. Jde o různé specifické kvalitativní systémy jatečných provozů typické i pro některé okolní země. V České republice je, stejně jako v celé EU, zaveden systém klasifikace jatečných zvířat, ale typicky národní podmínky – určitý požadovaný žebříček kvality – stanoven dosud nebyl.

Kolísání cen během roku se týká i cen docilovaných za odstavená selata. Z výše uvedené tabulky vyplývá, že ceny z let 2007 a 2008 jsou výrazně nižší než v letech předešlých. Po relativně příznivějších cenách pro producenty selat v roce 2009 je období roku 2010 a zvláště pak 2011 na výrazně nižších cenách. V dubnu 2012 došlo k prudkému nárůstu, který se opozdil za akcelerací cen jatečných prasat. Vysoké ceny odstavených selat pokračovaly také během prvních sedmi měsíců roku 2013. Tyto ceny mají vliv na rentabilitu chovu prasnic a jsou jedním z důsledků výkyvů stavů prasnic.

Ceny odstavených selat v Kč/kg ž. hm.

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	46,66	44,53	46,36	50,56	53,61	52,75	58,33	60,21	60,61	61,29	60,03	59,50	56,09
2005	59,01	58,19	58,40	58,58	58,49	58,36	61,02	61,46	60,60	59,78	57,72	58,50	59,32
2006	58,71	58,17	57,90	57,22	58,54	59,79	60,26	60,95	62,27	61,34	58,86	57,06	59,51
2007	55,81	54,41	54,07	53,07	53,37	53,60	54,98	55,61	56,80	53,62	50,93	48,85	53,76
2008	48,41	47,19	47,65	49,82	51,68	54,41	55,95	56,12	56,29	56,03	56,19	54,22	52,83
2009	53,40	54,78	55,19	56,84	59,60	60,58	61,89	62,39	60,73	57,41	53,35	52,61	57,40
2010	51,55	50,20	51,69	51,85	52,70	55,73	60,29	58,99	58,50	49,21	51,18	51,57	53,62
2011	48,29	49,43	46,71	47,60	46,42	47,42	47,95	48,37	52,44	50,56	46,38	47,87	48,29
2012	52,21	48,43	51,16	57,88	58,32	59,72	57,98	57,48	58,36	59,87	61,51	60,99	56,99
2013	59,02	59,25	59,53	56,88	58,70	58,85	55,67						58,27

Pramen: ČSÚ

V roce 2013 pokračoval nedostatek selat na českém trhu, proto dochází k jejich zvýšeným dovozům, zároveň vyšší cena za jatečná prasata se odrazila i ve výši ceny selat v tomto období.

Pro srovnání: cena selat dovážených z Dánska do České republiky v roce 2012 činila 61,70 Kč/kg.

Vývoj cen průmyslových výrobců (obchodních cen) v Kč/kg

Měsíc	Vepřový bok						Vepřová kýta (bez kosti)					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Leden	46,04	47,65	48,24	46,80	55,61	59,56	85,11	82,46	78,55	77,11	82,65	85,39
Únor	43,18	47,24	47,16	46,54	55,29	57,07	83,20	80,87	76,35	75,27	81,73	82,90
Březen	43,80	48,64	46,97	47,07	55,52	57,28	82,53	79,50	75,64	76,24	82,15	83,20
Duben	45,19	49,63	45,76	46,96	55,93	57,53	84,49	82,25	75,44	77,24	84,09	83,31
Květen	45,68	49,44	46,89	49,68	56,48	57,45	86,23	83,47	74,64	80,97	83,58	86,03
Červen	48,69	50,11	47,53	50,26	56,72	57,55	88,27	84,70	75,77	80,85	84,97	83,57
Červenec	48,45	50,04	49,17	49,80	56,81		86,44	85,03	78,62	81,29	83,28	
Srpen	47,93	49,68	49,37	49,39	58,14		87,18	82,63	78,47	80,20	84,18	
Září	48,90	50,11	47,56	50,74	62,79		88,24	82,48	77,09	80,90	86,91	
Říjen	50,03	48,74	47,65	50,27	62,18		90,26	80,96	75,50	79,60	86,18	
Listopad	49,78	47,63	47,30	53,84	63,30		83,22	78,76	75,59	80,07	87,94	
Prosinec	49,74	48,83	47,84	55,89	62,13		83,13	80,21	76,40	83,54	87,79	
Průměr roku	47,38	48,90	47,59	49,90	58,39	57,74*	85,62	81,87	76,47	79,63	84,54	84,23*

Pramen: TIS^{CR} SZIF - průměr roku je vážený průměr

Pozn.:* = vážený průměr leden – červen

Výkyv lze sledovat i u cen průmyslových výrobců. Vývoj těchto cen je trendově podobný, jako vývoj cen za jatečná prasata. Cena vepřového boku byla v roce 2011 vyšší, o 2,30 Kč za 1 kg než v roce předešlém. V roce 2012 byla již cena vyšší o 8,50 Kč za 1 kg vepřového boku a podobný trend lze očekávat podle vývoje za prvních šest měsíců roku 2013 také pro celý tento rok.

Cena průmyslových výrobců u vepřové kýty byla v roce 2011 vyšší oproti roku 2010 o 3,16 Kč za 1 kg, v meziročním srovnání 2012/2011 to bylo již 4,90 Kč za 1 kg. Trend mírného nárůstu lze sledovat také v prvních šesti měsících roku 2013.

Spotřebitelské ceny (SC)

Měsíc	Vepřový bok						Vepřová kýta upravená na řízký (bez kosti)					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Leden	62,35	67,02	66,61	63,94	73,47	82,74	107,57	109,88	105,02	102,73	110,6	119,5
Únor	62,31	66,59	66,24	63,15	73,52	83,34	107,00	110,62	104,07	102,69	110,0	118,6
Březen	62,12	66,51	65,19	63,62	73,82	82,78	106,97	109,34	103,28	101,79	108,5	117,9
Duben	61,80	67,24	64,41	64,74	75,04	82,01	106,74	108,82	100,70	102,66	109,1	117,7
Květen	62,90	67,84	63,96	66,09	75,18	81,75	106,81	110,57	101,80	102,10	109,2	116,1
Červen	66,23	67,30	64,07	64,83	74,95	82,39	111,11	109,72	101,68	104,3	110,7	117,4
Červenec	66,85	67,02	64,98	65,46	75,56		112,74	110,73	101,97	103,4	112,5	
Srpen	67,31	67,88	64,94	66,40	76,71		110,85	111,01	102,40	104,1	112,1	
Září	66,43	67,72	65,83	66,79	80,79		112,58	110,36	104,48	103,1	115,1	
Říjen	67,52	67,69	66,34	66,32	82,30		111,76	110,02	102,84	101,0	119,4	
Listopad	67,07	66,63	65,01	67,49	82,81		111,21	108,40	104,04	103,2	119,2	
Prosinec	66,31	66,15	64,89	70,82	83,17		110,52	106,63	102,37	104,9	118,0	
Průměr roku	64,93	67,13	65,21	65,80	77,28	82,50	109,65	109,67	102,89	103,0	112,9	117,9

Pramen: ČSÚ,

Pozn.: průměr roku je aritmetický průměr

U bůčku byla spotřebitelská cena přes 70 Kč/1 kg zaznamenána před rokem 2012 naposledy na počátku roku 2002. V roce 2012 byla cena bůčku vyšší v průměru o 11,50 Kč než v roce 2011 což souvisí s vyššími cenami docilovanými za jatečná prasata i s vývojem cen průmyslových výrobců.

Spotřebitelská cena vepřové kýty upravené na řízký byla v roce 2011 vyšší o 0,11 Kč/ 1 kg v porovnání s údaji roku 2010. V meziročním srovnání 2012/2011 to bylo již o 10 Kč/1 kg.

Ceny spotřebitelské budou u obou sledovaných produktů podle prvních šesti měsíců roku 2013 vyšší také v celém roce 2013.

Na výši dosahovaných nákladů i ve svém důsledku na spotřebitelskou cenu vepřového masa mají zásadní vliv nejen náklady na krmiva, ale i náklady vynaložené na převoz živých prasat a následně i vepřového masa a masných výrobků ke konečnému spotřebiteli, tj. k přímé konzumaci. A zcela zásadně vývoj nabídky a poptávky na zahraničních trzích, ale i na trhu domácím.

Z tohoto pohledu má pro spotřebitele pozitivní vliv orientace nákupu podle nabízené ceny, popřípadě důraz na nákup domácích výrobků, tedy i vepřového masa a masných výrobků a tato vazba by měla být čím dál více zdůrazňována.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

se živými prasaty a s vepřovým masem

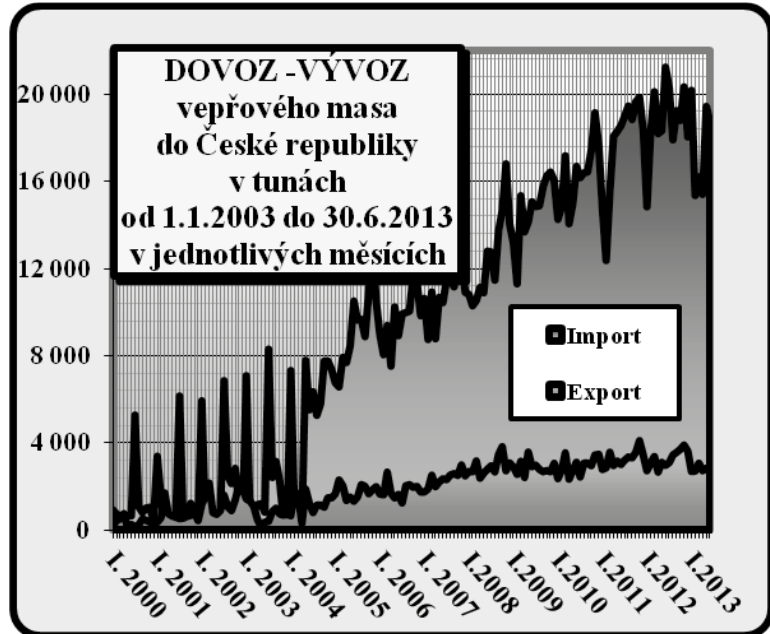
Na český trh se vepřové maso začalo výrazněji dovážet od roku 2000. Z pohledu na grafické vyjádření jsou patrné výstřelky časově omezených dovozů.

Jednalo se o to, že Česká republika přijala formu obchodu, který předznamenal přechod na úplné bezcelní obchodování v rámci EU. Tato forma byla používána před vstupem České republiky do EU od druhé poloviny roku 2000 do první poloviny roku 2004. Tento způsob obchodování byl označován termínem „dvounulová varianta“. Název byl odvozen od skutečnosti, že předem dohodnutá množství určených položek byla dovážena do České republiky ze států EU bez zatížení dovozním clem s tím, že totéž platilo recipročně.

Tyto množstevně omezené obchody měly za cíl připravit odvětví na dobu po vstupu České republiky do EU. Ze strany členských států EU-15 byly tyto obchody plně využívány, z české strany však nikoliv. Mimo tyto zásahy vláda České republiky vycházela vstříc českým chovatelům prasat také tím, že zavedla poskytování subvencí na vývoz selat a jatečných prasat. Před vstupem do EU bylo podporováno i soukromé skladování vepřového masa.

Před vstupem České republiky do EU, tj. před 1. 5. 2004, byla značná část zboží dováženého do České republiky zatížena dovozním clem. Pouze pro příklad: pro dovážená jatečná prasata byla uplatňována smluvní celní sazba ve výši 28,6%, pro selata 21,0% a pro vepřové maso 38,5%. Mimoto bylo v některých obdobích pro vybrané položky používáno dodatečné clo, která navyšovalo celkovou cenu dováženého zboží o dalších 12,8%.

Před rokem 2004 bylo dováženo 85% vepřového masa mraženého. V roce 2012 tomu bylo přesně naopak, cca 85% dováženého vepřového masa je maso chlazené.

**Objem zahraničního obchodu v mil. Kč
s vepřovým masem a živými prasaty (0203 a 0103)**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	I-VI. 2012	I-VI. 2013
Dovoz	1 357	3 359	5 678	6 285	7 118	8 565	10 392	10 633 (nejvíce z Německa 47%)	11 682 (nejvíce z Německa 43%)	14 406	6 805	6 329 (nejvíce z Německa 41,7%)
Vývoz	551	1 294	1 707	1 746	2 048 (nejvíce na Slovensko 70%)	2 362 (nejvíce na Slovensko 79%)	2 200 (nejvíce na Slovensko 81%)	2 384 (nejvíce na Slovensko 77%)	2 665 (nejvíce na Slovensko 74%)	3 163	1 426	1 500 (nejvíce na Slovensko 74%)
SALDO	-806	-2065	-3971	-4539	-5070	-6203	-8192	-8249	-9017	-11 243	-5 379	-4 829

Pramen: Celní statistika

Skutečností je, že celkový dovoz živých prasat a vepřového masa při porovnání za první pololetí roku 2012 a 2013 se meziročně mírně snížil. Nejvyšší procentický nárůst dovozu v roce 2013 byl zaznamenán v obchodu s Německem. V období leden až červen roku 2012 hodnota do České republiky dovážených živých prasat a vepřového masa činila cca 68 miliónů Kč, pak ve stejném období roku 2013 činila 63 miliónů Kč. Hlavní podíl (91 %) na tom měl dovoz vepřového masa (CS 0203), což je opačná situace než ve stejném období roku 2012. Zvýšení lze zaznamenat i u chlazených půlek a vykostěných kusů masa (položky CS 0203 1110 a CS 0203 1955 až 90).

Vývoj zahraničního obchodu s vepřovým masem (tuny) skupina celních položek 0203

za období kalendářního roku

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	I.-VI. 2013	změna 2012/2011	
								v tunách	v %
Dovoz	130 200	149 924	176 946	195 313	212 642	225 552	105 461	+12 910	+ 6
Vývoz	28 177	34 514	34 529	35 455	39 446	38 556	16 729	- 890	- 2,3
SALDO	-102023	-115410	-142417	-159858	-173196	- 186 996	- 88 732	-	- 8

Pramen: Celní statistika

Na vývozu vepřového masa z České republiky se převážně podílelo maso v chlazené formě, které činilo 85 % z celkové hmotnosti. Na celkovém vývozu masa se na rozdíl od dovozu v druhové skladbě podílely převážně chlazené půlky. Celých 98 % z celkově vyvážených chlazených půlek bylo vyvezeno na Slovensko.

Dovoz vepřového masa do České republiky byl v prvním pololetí roku 2013 nejvyšší z Německa, Belgie, Rakouska a Španělska.

Dovoz vepřového masa se v roce 2012 ve srovnání s rokem 2011 zvýšil o 6 %. Z celkového objemu dovezeného vepřového masa téměř polovina byla dovezena z Německa. Objem dovozu i vývozu vepřového masa zůstává i nadále ve srovnání s ostatními druhy mas nejvyšší.

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	I.-VI. 2012	I.-VI. 2013
Drůbeží maso 0207	32,6	54,3	56,7	59,4	51,7	63,6	77,5	78,6	90,5	98,9	48,3	44,6
Cena Kč/kg	42,92	44,02	47,6	40,58	47,45	45,09	42,27	43,6	46,91	49,53	47,07	48,06
Hovězí maso 0201 a 0202	2,7	8,9	17,3	16,5	17,6	14,7	18,5	21,4	21,5	18,9	9,3	9,6
Cena Kč/kg	53,01	69,87	70,87	79,88	91,73	93,57	92,78	89,59		113,25	110,78	116,44
Vepřové maso 0203	28,5	62,8	110,4	114,4	130,2	150,0	176,9	195,6	212,6	225,7	111,0	105,4
Cena Kč/kg	47,46	53,08	49,9	52,65	52,3	52,48	52,99	49,46	50,30	57,63	54,56	56,50

Průměrný měsíční objem dovozu vepřového masa do České republiky činil 17,6 tisíc tun (v roce 2012 to bylo 16 tisíc tun), přičemž rekordní množství 21 tisíc tun bylo do České republiky dovezeno v červnu roku 2012.

Vývoj zahraničního obchodu s vepřovým masem (tuny) skupina celních položek 0203
za období: leden – červen

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	I.-VI. 2013	změna 2013/2012	
								v tu- nách	v %
Dovoz	60 195	66 459	82 726	92 030	97 639	111 040	105 382	-5 658	- 5
Vývoz	12 725	16 357	17 558	16 872	18 399	17 956	16 712	- 1 244	- 7
SALDO	- 47 470	-50 102	-65 168	-78 158	-79 240	-93 084	-88 670	x	- 5

Pramen: Celní statistika

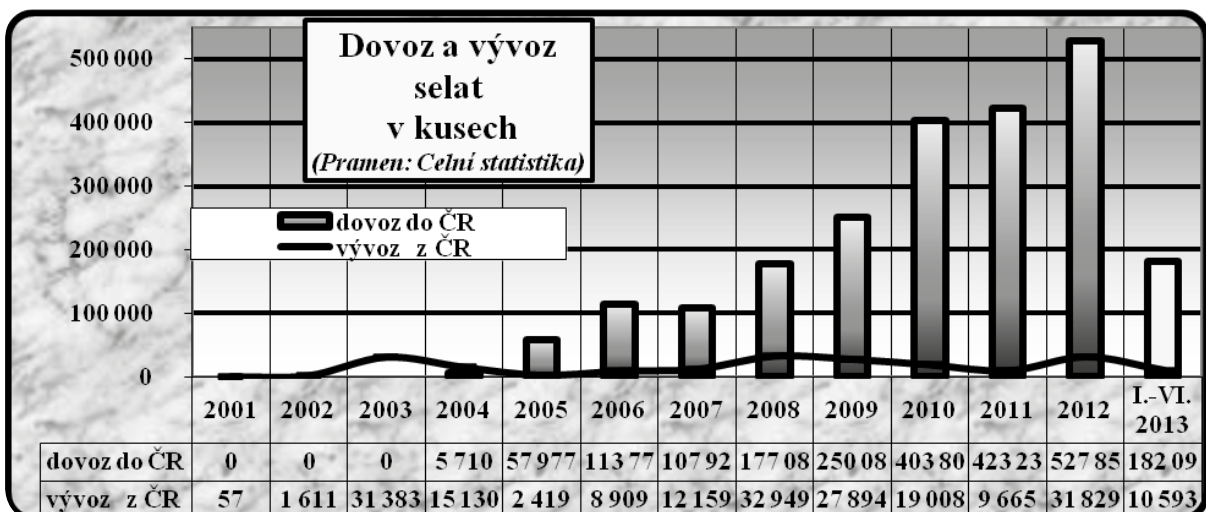
V roce 2013 za prvních šest měsíců, na rozdíl od roku 2012 došlo k poklesu dovozu vepřového masa a to o 5%. Dováží se především vepřové maso chlazené (85%). Nejvíce se dováží vepřové maso z Německa, pak následuje dovoz z Belgie, Rakouska a Španělska.

Vývoz vepřového masa, které se v nejvyšší míře vyváží chlazené, tradičně směřuje na Slovensko (za 6 měsíců roku 2013 to bylo 877,7 mil. Kč, což představuje 87% z celku – 1 006,2 mil. Kč). Rozdíl oproti dovozu je nejen v objemu zboží, ale i v druhové skladbě. Vyváží se především chlazené půlky. Druhové zastoupení je podstatně méně rozmanité ve srovnání s dovozem.

Vývoj zahraničního obchodu s živými prasaty (tuny) skupina celních položek 0103
za období kalendářního roku

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	změna 2012/2011	
								v tunách	v %
Dovoz	5 460	16 777	18 772	24 908	21 737	22 356	27 716	+ 5 360	+24
Vývoz	13 742	15 693	18 285	9 554	17 022	18 684	21 062	+2 878	+13
SALDO	+8 282	-1 084	- 487	-15 354	- 4 715	-3 652	-6 654	x	-13

Pramen: Celní statistika

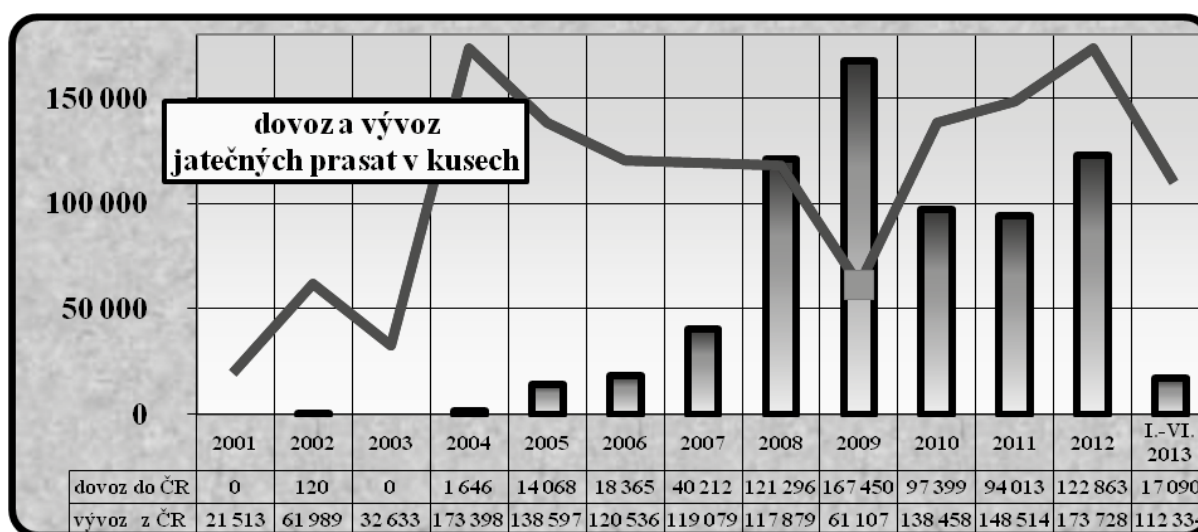
Pramen: Celní statistika

Od vstupu České republiky do EU nastala zásadní změna objemu vývozu a dovozu živých prasat. Před vstupem do EU se dovoz živých selat neuskutečňoval.

Dovoz živých prasat od roku 2004 dynamicky narůstal. Souviselo to především s poklesem celkových stavů prasat a nedostatkem vepřového masa a zástavových selat z domácích chovů. Téměř nulový dovoz živých zvířat před rokem 2004 byl vždy pozitivně hodnocen i z pohledu ochrany zdraví a pohody zvířat. Selata, která se v posledních letech masivně dováží do České republiky se převážejí ze značných vzdáleností (například silniční vzdálenost Kodaň – Praha činí 730 km), což rozhodně i přes dodržení všech pravidel pro přepravu zvířat neodpovídá obecným požadavkům na eliminaci stresu. Značné jsou i náklady na přepravu a nezanedbatelná je ekologická zátěž samotné přepravy.

V prvním pololetí roku 2013 bylo dovezeno 62% selat z Dánska z celkového dovozu selat. zbytek především z Nizozemí a Německa (15%). Průměrná dovozní cena za 1 kg živé hmotnosti činila 63,99 Kč.

Vyvezeno bylo 10 593 kusů selat celkem, z toho 74% na Slovensko, zbytek do Chorvatska a Rakouska. Průměrná vývozní cena selat byla 74,41 Kč/kg živé hmotnosti.

Pramen: celní statistika

V prvním pololetí roku 2013 bylo vyvezeno 112 334 ks jatečných prasat a to především na Slovensko (51 %) a do Maďarska (32%). Dovezeno bylo 17 090 kusů (46 %) z Německa, dále ze Slovenska (35%).

V období I.-VI. 2013 bylo vyvezeno na Slovensko 57 445 ks a do Maďarska 36 123 ks jatečných prasat. Průměrná vývozní cena činila 35,04 Kč/kg.

Ve stejném období bylo dovezeno z Německa 7 940 ks a ze Slovenska 5 732 ks jatečných prasat. Průměrná dovozní cena činila 36,09 Kč/kg.

Zahraněční obchod s položkami souvisejícími s výrobou vepřového masa

S odvětvím chovu prasat souvisí rovněž položky, které jsou jednak důležitou surovinou a jsou určeny pro další zpracování v nejrůznějších oborech průmyslové výroby a jednak produkty potravinářské s poměrně vysokou přidanou hodnotou zboží. Mezi potraviny s vyšší přidanou hodnotou, které se z České republiky daří vyvážet a zároveň dosahují kladné saldo zahraničního obchodu patří uzenky a salámy, které jsou vyváženy do 19 zemí, mezi nimiž je nejvíce zastoupeno Slovensko, Maďarsko a Polsko. Tato skutečnost, kladné saldo zahraničního obchodu u této skupiny položek celního sazebníku, není dlouhodobá záležitost, ale nastala od roku 2008 se zvyšujícím se trendem. Opačnou bilanci i trend lze pozorovat u konzerv, kde je záporné cenové saldo zahraničního obchodu v rámci CS 1602. Konzervy v rámci CS 1602 neobsahují výlučně vepřové maso, převážující podíl masa v konzervách tvoří maso drůbeží. V uvedené tabulce je výběr položek obsahující výlučně vepřové maso (CS 1602 41..., 1602 42..., 1602 49..).

DOVOZ	2011		2012		Obchodní partneři v pořadí objemu zboží
	tuny	mil. Kč	tuny	mil. Kč	
Uzenky a salámy- (CS 1601....)	12 795	1 079	12 049	1 059	Polsko, Německo, Maďarsko
Konzervy a přípravky (CS 160241,42,49)	7 500	511	7 263	590	Německo, Polsko, Španělsko
Tuk vepřový (CS 0209 0011,0019, 0030)*	19 834	407	18 192	426	Itálie, Německo,Polsko
Štětiny (CS 0502 10)	135	38	172	55	Čína, Německo
Střeva (CS 0504 00)	5 818	876	5 055	900	Německo, Čína, Rakousko
Kůže prasat surové (CS 4103 30, 410710)	112	1	69	2	Makedonie, Řecko

VÝVOZ	tuny	mil. Kč	tuny	mil. Kč	Obchodní partneři v pořadí objemu zboží
Uzenky a salámy- (CS 1601....)	25 580	1 668	28 663	2 052	Slovensko, Maďarsko, Polsko
Konzervy a přípravky (CS 160241,42,49)	9 072	541	8 870	573	Slovensko,Polsko, Německo, Maďarsko
Tuk vepřový (CS 0209 0011,0019, 0030)*	841	21	829	30	Slovensko, Maďarsko,Ru- munsko
Štětiny (CS 0502 10)	0	0	0	0	--
Střeva (CS 0504 00)	3 238	498	2 653	541	Francie, Německo, Polsko, Slovensko,
Kůže prasat surové (CS 4103 30, 410710)	1 562	38	1 376	37	Polsko, Slovensko

Pramen: Celní statistika

Poznámka: od roku 2012 změna na CS 0209 1011,1019 a 1030

Tuky

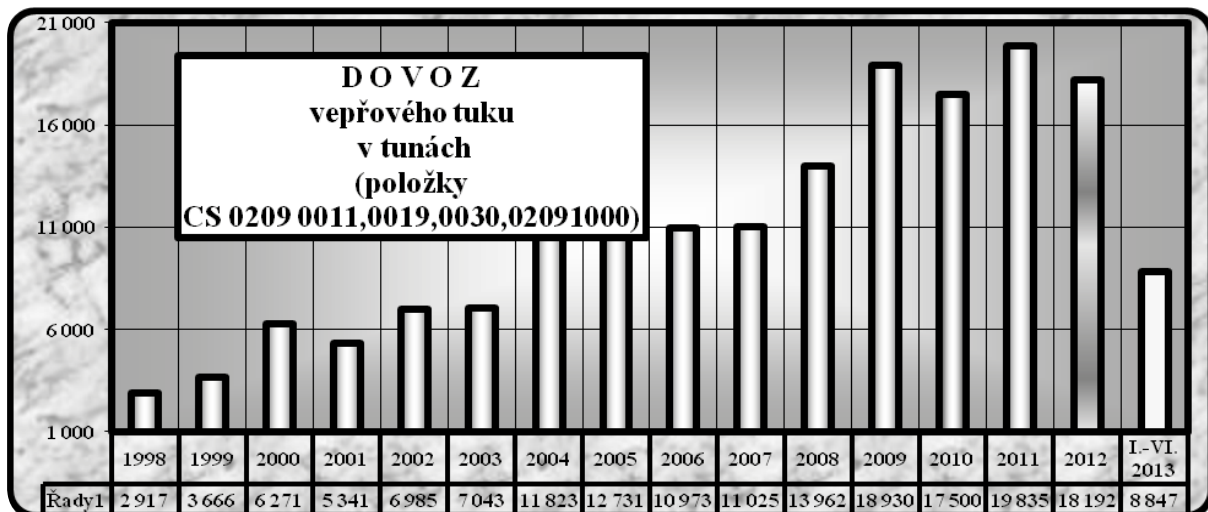

Pramen: Spotřeba potravin – ČSÚ

Spotřeba tuků na obyvatele se v posledních letech postupně sice pozvolna, ale snižuje.

Roste i možnost výběru mezi rozšířeným sortimentem tuků. Spotřeba sádla a vepřové slaniny činila po druhé světové válce v Československé republice pod 4 kg na 1 obyvatele a rok. Prudký nárůst nastal v padesátých letech, kdy spotřeba přesáhla 6 kg a v roce 1954 činila 6,9 kg. Po mírné stagnaci spotřeby nad hodnotou 6 kg se významně zvýšil podíl spotřeby sádla a vepřové slaniny v roce 1965, kdy dosáhla rekordních 8,1 kg na 1 obyvatele a rok.

V roce 1990 činila spotřeba 6,9 kg sádla včetně vepřové slaniny na 1 obyvatele České republiky a rok. V posledních letech, kdy zaznamenáváme výrazný odklon od spotřeby tučných potravin k masu libovému, se spotřeba ustálila. V roce 2010 dosáhla spotřeba sádla včetně slaniny na 4,7 kg na 1 obyvatele za rok. V roce 2011 spotřeba dosáhla 4,8 kg na 1 obyvatele za rok, což je oproti roku 2010 nárůst o 2%. I přes to, že se spotřeba vepřového tuku od počátku nového století snížila, je zřejmý nedostatek této suroviny na českém trhu. Dokládá to stále se zvyšující objem dovozu tohoto sortimentu do České republiky. V roce 1998 bylo dovezeno 2 917 tun, v roce 2012 bylo dovezeno 18 192 tun., což činí více než šestnásobek roku 1998.

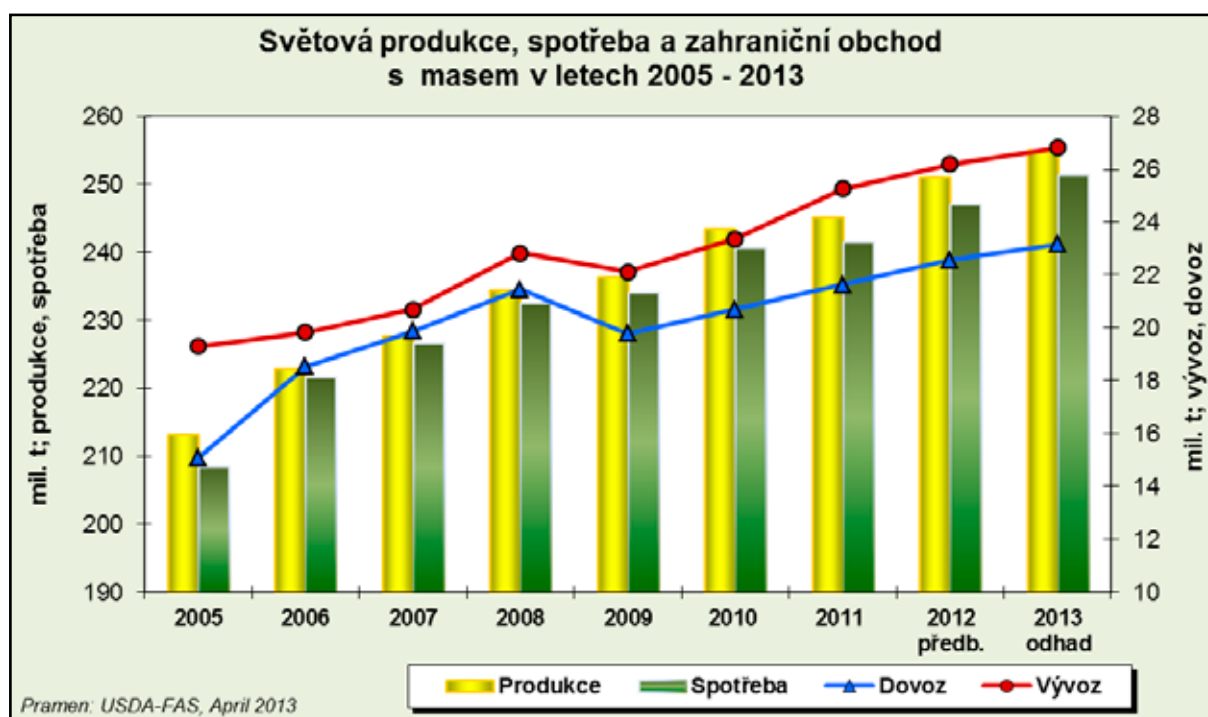
Pramen: ČSÚ

Vepřový tuk ve formě slanin (CS 0209 1011 a 1019) a sádla (CS 0209 1090) byl dovážen v roce 2012 nejvíce z Itálie (33% dovezeného množství) a z Německa (27% dovezeného množství) – celkové dovezené množství činilo 18 192 tun. Itálie byla v předchozích letech dominantním dovozcem (až 36% z celkového dovezeného objemu vepřových tuků pocházelo z Itálie. Za první pololetí roku 2013 bylo dovezeno 8 847 tun. V roce 2013 se předpokládá pokles dovezeného tuku oproti roku 2012 o necelá 3%.

Situace na zahraničních trzích vepřového masa

V roce 2012 celková produkce masa ve světě podle posledních předběžných údajů USDA-FAS z dubna 2013 vzrostla proti roku 2011 o 2,4 % (tj. o 5,86 mil. t) na 251,05 mil. t. Největší podíl na tomto zvýšení měl meziroční nárůst výroby vepřového masa o 3,4 % (tj. o 3,5 mil. t). Rovněž produkce drůbežního masa se podle předpokladu zvýšila a to o 2,5 % (tj. o 2,2 mil. t). Naproti tomu světová výroba hovězího masa se meziročně téměř nezměnila (nárůst pouze o 0,3 %). Vývoj globální produkce masa vykazuje dlouhodobě růstový trend. Za předchozích osm let, tj. od roku 2005 do roku 2012, došlo ke zvýšení objemu výroby masa celkem ve světě více než o 17 % (tj. o 38 mil. t) a nárůst spotřeby převýšil dokonce 18 % (tj. 39 mil. t). Dlouhodobý růst produkce je ovlivněn zvyšující se poptávkou především v rozvíjejících se zemích, kde se s rostoucí ekonomikou zvyšuje také kupní síla obyvatelstva.

Graf I.1.1.

Tím dochází rovněž ke zvyšování světového obchodu s masem (viz graf. I.1.1).

V roce 2013 se očekává podle posledního odhadu USDA-FAS z dubna t.r., že celková produkce masa ve světě opět poroste a to meziročně přibližně o 1,6 %, z toho nejvýrazněji u drůbežního masa (o 2,0 %).

Tab. I.1.1 Světová produkce a spotřeba masa v letech 2008 - 2013 v mil. t

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012 předběž- ně	2013 odhad	2013/12 v %
Produkce**							
Hovězí a telecí	58,367	57,180	57,303	57,058	57,257	57,527	0,5%
Vepřové	97,923	100,567	102,968	102,015	105,519	107,412	1,8%
Drůbeží*	78,138	78,630	83,105	86,119	88,272	90,049	2,0%
Maso celkem	234,428	236,377	243,376	245,192	251,048	254,988	1,6%
Spotřeba**							
Hovězí a telecí	57,501	56,209	56,151	55,367	55,759	56,044	0,5%
Vepřové	98,025	100,424	102,770	101,610	104,929	106,978	2,0%
Drůbeží*	77,005	77,555	81,796	84,568	86,385	88,410	2,3%
Maso celkem	232,531	234,188	240,717	241,545	247,073	251,432	1,8%

Pozn.:* Drůbeží maso zahrnuje kuřecí a krůtí,** údaje pouze za sledované země

Pramen: USDA-FAS April 2013, oficiální statistiky a výsledky výzkumu

Poptávka po maso na světovém trhu v roce 2013 podle předpovědi rovněž stoupne, zvýšení dovozů se ve srovnání s rokem 2012 očekává především u hovězího masa, mírněji také u drůbežího masa, zatímco poptávka po vepřovém maso patrně klesne.

Tab. I.1.2 Světový obchod s masem v letech 2008 - 2013 v mil. t

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012 předběž- ně	2013 odhad	2013/12 v %
Import**							
Hovězí a telecí	6,773	6,550	6,619	6,421	6,674	7,077	6,0%
Vepřové	6,260	5,540	5,886	6,606	6,904	6,844	-0,9%
Drůbeží	8,012	7,705	8,191	8,606	8,990	9,234	2,7%
Maso celkem	21,045	19,795	20,696	21,633	22,568	23,155	2,6%
Export**							
Hovězí a telecí	7,605	7,458	7,822	7,809	8,134	8,601	5,7%
Vepřové	6,220	5,682	6,081	6,997	7,305	7,245	-0,8%
Drůbeží	9,003	9,897	9,455	10,162	10,755	10,963	1,9%
Maso celkem	22,828	22,101	23,358	25,249	26,194	26,809	2,3%

Pozn.:* Drůbeží maso zahrnuje kuřecí a krůtí,** údaje pouze za sledované země

Pramen: USDA-FAS April 2013, oficiální statistiky a výsledky výzkumu

Charakteristika světového trhu v roce 2012 a očekávaný vývoj v roce 2013

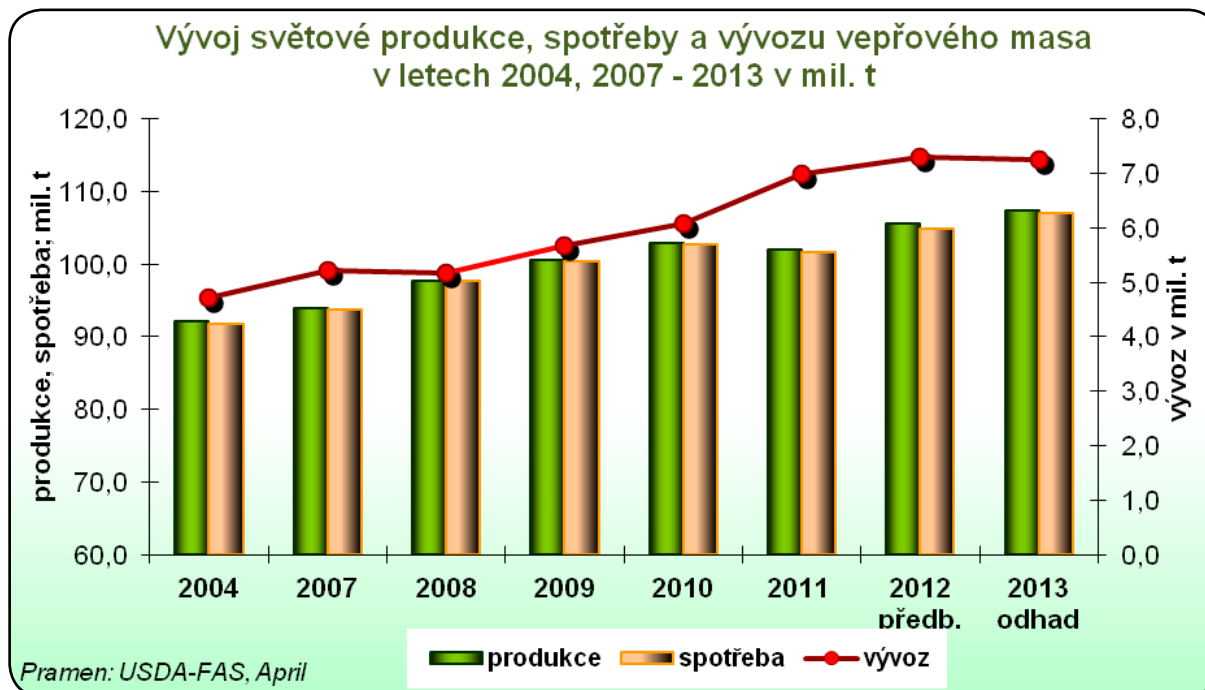
Vývoj v roce 2012

- Zvýšení spotřeby vepřového masa o 3,3 %, zejména v Číně, Rusku, Mexiku, J. Koreji a na Filipínách
- Nárůst světové produkce ve většině producenty významných regionech vlivem výrazného oživení poptávky.
- Nárůst světového obchodu - zvýšení globálního vývozu vlivem vyšších exportů USA, Kanady a Chile při stagnaci exportu EU.
- Zvýšení globálního dovozu zejména na základě vyšší poptávky ze strany významných světových importérů - Ruska, Mexika i Japonska.
- Nárůst cen vepřového masa vlivem vyšší poptávky významných importérů (Rusko, Mexiko).

Očekávaný vývoj v roce 2013:

- Nárůst produkce proti roku 2012 o necelé 2 % především díky vyšší výrobě vepřového masa v Číně, Rusku a Jižní Koreji.
- Zvýšení spotřeby meziročně o 2,0 %, a to zejména v Číně, Rusku, Brazílii a Mexiku.
- Pokles světového exportu přibližně o 1,0 % na základě nižšího vývozu především EU, USA, Kanady a Brazílie.
- Snížení světového importu cca o 1,0 % v důsledku omezení poptávky na globálním trhu a zvýšení vlastní produkce zejména u významných dovozních destinací - Japonsko, Čína, Jižní Korea a Ukrajina.

Světový obchod s vepřovým masem byl v roce 2012 ve znamení nárůstu poptávky významných dovozců. Na tento vývoj reagovala většina hlavních exportérů, kromě Číny, zvýšenou nabídkou. V roce 2012 vzrostl meziročně globální vývoz podle revidovaného odhadu USDA-FAS z dubna o 4,5 % (o 0,3 mil. t) na 7,0 mil. t. Hlavní podíl na tomto vývoji měly USA, Brazílie a Kanada, které dodaly na světový trh meziročně o 211 tis. t vepřového masa více. Zvýšená poptávka na globálním trhu po vepřovém mase byla v loňském roce zaznamenána prakticky ve všech významnějších importních destinacích, z nichž rozhodující úlohu hrály Ukrajina, Rusko a Mexiko. Tyto tři země zvýšily vývoz v roce 2012 proti roku 2011 společně o 373 tis. t a podílely se na globálním vývozu 30 %. Pokles importu v roce 2012 naopak zaznamenaly trhy Jihovýchodní Asie, především Jižní Korea, Čína a Hongkong. V těchto zemích došlo meziročně k omezení importu v celkovém objemu o 184 tis. t.

Tab. 2.2.1 Produkce vepřového masa ve světě v letech 2009 - 2013 v tis. t

Země	2009	2010	2011	2012 předb.	2013 odhad	2013/12
Čína	48 905	51 070	49 500	52 350	53 800	2,8
EU-27	22 434	22 571	22 866	22 630	22 550	-0,4
USA	10 442	10 186	10 331	10 554	10 669	1,1
Brazílie	3 130	3 195	3 227	3 330	3 370	1,2
Rusko	1 844	1 920	2 000	2 075	2 150	3,6
Vietnam	1 910	1 930	1 960	2 000	2 025	1,3
Kanada	1 788	1 771	1 797	1 820	1 795	-1,4
Filipíny	1 234	1 247	1 275	1 382	1 420	2,7
Japonsko	131	1 292	1 267	1 297	1 305	0,6
Mexiko	1 162	1 175	1 202	1 227	1 270	3,5
Jižní Korea	1 062	1 110	837	1 086	1 240	14,2
Taiwan	857	845	865	865	860	-0,6
Chile	514	498	528	584	620	6,2
Ukrajina	527	631	704	600	600	0,0
Bělorusko	325	327	340	347	360	3,7
Argentina	289	279	301	331	350	5,7
ostatní	4 013	2 921	3 015	3 041	3 028	-0,4
Celkem	100 567	102 968	102 015	105 519	107 412	1,8

Tab. 2.2.2 Spotřeba vepřového masa ve světě v letech 2009 - 2013 v tis. t

Země	2009	2010	2011	2012 před.	2013 odh.	2013/12
Čína	48 823	51 157	50 004	52 725	54 225	2,8
EU-27	21 057	20 842	20 680	20 423	20 310	-0,6
USA	9 013	8 653	8 340	8 438	8 659	2,6
Rusko	2 719	2 835	2 971	3 145	3 230	2,7
Brazílie	2 423	2 577	2 644	2 670	2 751	3,0
Japonsko	2 467	2 488	2 522	2 557	2 533	-0,9
Vietnam	1 891	1 912	1 940	1 980	2 005	1,3
Mexiko	1 770	1 784	1 710	1 838	1 930	5,0
Jižní Korea	1 480	1 539	1 487	1 546	1 628	5,3
Filipíny	1 344	1 405	1 419	1 518	1 556	2,5
Taiwan	925	901	919	893	891	-0,2
Kanada	853	802	785	820	825	0,6
Ukrajina	713	776	806	852	775	-9,0
Hongkong	486	467	558	544	555	2,0
Austrálie	464	482	482	514	520	1,2
Chile	369	385	408	430	460	7,0
ostatní	1 618	1 755	1 924	4 036	4 125	2,2
Celkem	100 424	102 770	101 610	104 929	106 978	2,0

Pozn.: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země

Pramen: USDA-FAS, April 2013, oficiální statistiky a výsledky výzkumu,

Charakteristika trhu EU v roce 2012 a očekávaný vývoj v roce 2013

Vývoj v roce 2012

- Snížení celkových stavů prasat cca o 1,7 % na 146,0 mil. ks, pokles u většiny významných producentů, vyjma Německa, Nizozemska a Belgie. Redukce základního stáda prasnic o 4,2 % na 40,4 mil. ks, z toho nejvýrazněji v Itálii, Polsku, Řecku a Slovinsku.
- Omezení produkce vepřového masa o 2,0 % na 21,9 mil. t ve všech členských zemích kromě Velké Británie, Španělska, Itálie, Irska a Rumunska vlivem zhoršené rentability v předchozích letech (vysoké náklady na krmiva).
- Pokles spotřeby vepřového masa EU 27 v průměru o 1,3 % na základě jeho vysokých cen.
- Mírné snížení objemového vývozu vepřového masa včetně živých prasat o 2,0 % na 3,1 mil. t, z toho nejvýrazněji na trhy Jižní Koreje, Ruska, a Hongkongu. Naopak nárůst exportu ve finančním vyjádření o 11 % na 6,2 mld. € z důvodů vysokých cen.
- Omezení dovozu vepřového masa včetně živých prasat o 8,6 % na 34,9 tis. t, zejména z Chorvatska a USA. Ve finančním vyjádření nárůst hodnoty importů o 5,0 % na 65 mil. €.
- Výrazný vzestup CZV jatečných prasat ve všech členských zemích, v EU 27 v průměru o 11,4 % vlivem omezení produkce a vysokých cen na globálním trhu.

Očekávaný vývoj v roce 2013:

- Další omezení produkce proti roku 2012 o necelé 2 %, především díky omezování produkce v některých ekonomicky slabších regionech (tj. zánik dlouhodobě nerentabilních podniků).
- Mírné omezení spotřeby vepřového masa meziročně o necelé 1,0 %, vlivem udržení vysokých cen.
- Snížení vývozu na světové trhy přibližně více než o 10 %, vlivem omezení přístupu na trhy Ruska a zesílení konkurence ze strany Brazílie a USA.
- Pokračování vývoje CZV z roku 2012, kdy se očekává jejich vysoká úroveň.
- Zlepšení ekonomiky chovu prasat na základě předpokládaného snížení cen krmiv.

Stavy prasat celkem v EU 27 vykazují od roku 2008 klesající trend. K prosinci roku 2012 došlo podle údajů EUROSTAT k jejich dalšímu meziročnímu snížení o 1,7 % (tj. o 2,6 mil. ks) na 146 mil. ks. V EU 15 klesly mírněji (o 0,4 %), zatímco v NČZ byl jejich úbytek výraznější (o 7,7 %). K meziročnímu poklesu stavů prasat došlo především v Polsku (-14,7 %), Bulharsku (-11,3 %), Itálii (-7,4 %), Irsku (-3,9 %), Maďarsku (-2,3 %), Francii (-1,5 %) a Španělsku (-1,5 %). Naproti tomu jejich zvýšení proti roku 2011 bylo v roce 2012 zaznamenáno na Slovensku (8,8 %), v Německu (3,4 %), ČR (3,1 %) a Belgii (1,9 %).

Zhoršení rentability výroby se negativně promítalo zejména do vývoje stavů prasnic, které v roce 2012 výrazně klesly. Jedním z důvodů byla nová směrnice o ustájení prasnic platící pro chovatele EU od 1. ledna 2013, která si vynutila vyšší investice, což mnohé menší podniky řešily rušením chovů. Úbytek počtu prasnic byl proti roku 2011 zaznamenán ve všech chovatelsky významných členských zemích, a to v průměru o 4,9 % (tj. o 0,5 mil. ks). K nejvýraznějšímu poklesu došlo především v Itálii (-12,3%) a Polsku (-10,0 %), dále ve Švédsku (-7,2 %), Španělsku (-6,4 %), Rakousku (-4,5 %), Německu (-3,5 %), ale i u významného exportéra selat Nizozemska (-2,3 %). Naopak v Dánsku a ČR se počty prasnic meziročně téměř nesnížily.

Tab. 2.3.1 Vývoj stavů prasat a z toho prasnic v EU v letech 2011 a 2012 v tis. ks

Země	Prasata celkem		2012/2011 v %	Prasnice		2012/2011 v %
	2012	2011		2012	2011	
Belgie	6448	6328	1,9	491	482	1,7
Bulharsko	540	608	-11,3	58	64	-9,2
ČR	1534	1487	3,1	142	142	-0,1
Dánsko	12 310	12348	-0,3	1229	1239	-0,8
Francie	13 778	13967	-1,4	1076	1103	-2,4
Irsko	1 493	1553	-3,9	144	146	-1,5
Itálie	8 662	9351	-7,4	621	709	-12,3
Maďarsko	2956	3025	-2,3	276	288	-4,2
Německo	28331	27403	3,4	2118	2194	-3,5
Nizozemsko	12104	12103	0	1081	1106	-2,3
Polsko	11132	13056	-14,7	1012	1125	-10,0
Rakousko	2983	3005	-0,7	258	270	-4,5
Rumunsko	5370	5364	0,1	368	381	-3,4
Slovensko	631	580	8,8	57	53	9,1
V. Británie	4221	4326	-2,4	494	484	2,1
Španělsko	25250	25635	-1,5	2250	2404	-6,4
Švédsko	1474	1568	-6	141	152	-7,2
EU 27	146036	148545	-1,7	12541	13089	-4,2

Evropský trh s vepřovým masem stojí v roce 2013 před několika výzvami: Nové podmínky dobrých životních podmínek zvířat (welfare), týkající se zejména zavedení povinného skupinového ustájení chovů prasnic (platící v EU od 1. 1. 2013) nadprůměrně urychlily strukturální změny směrem k vyšší koncentraci chovů. Docházelo ke snižování počtu podniků, neboť zejména malí chovatelé se zhoršenou ekonomikou ukončovali výrobu. Zvýšil se jak počet větších chovatelů prasat v kategorii nad 1 000 ks zvířat, tak jejich podíl na počtu chovaných prasat v Evropě. Ve východní Evropě proběhla strukturální změna výrazně rychleji.

Ekonomika výroby vepřového masa – postavení ČR v evropské konkurenci

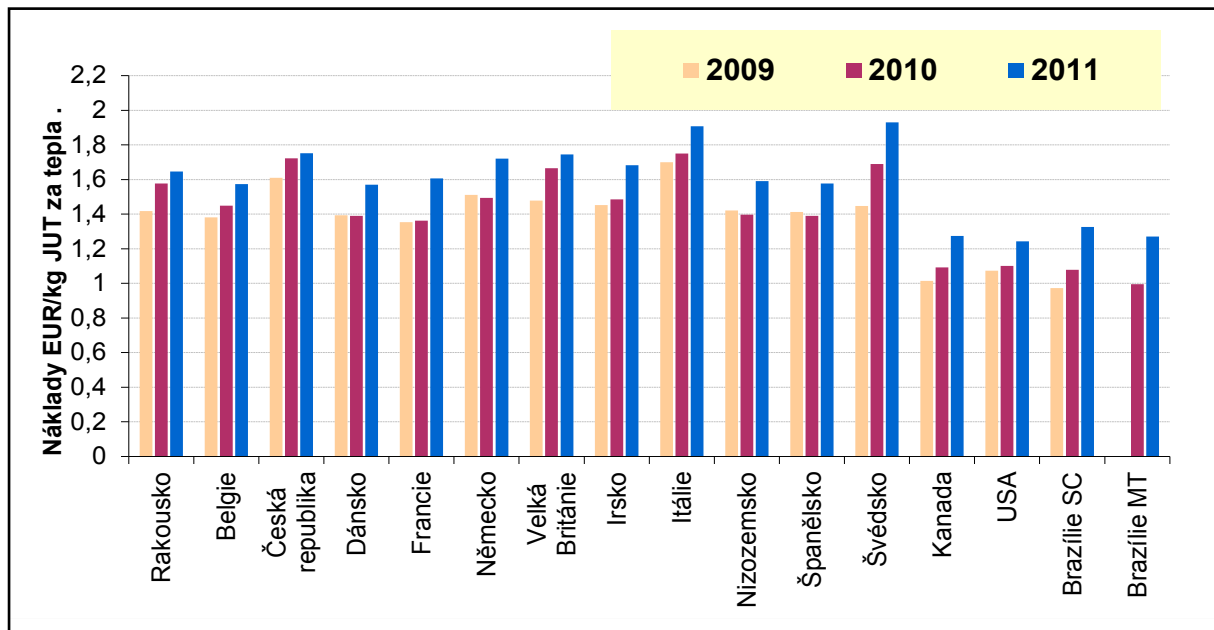
Výsledky ekonomiky výroby vepřového masa byly prováděny pracovníky Ústavu zemědělských informací a ekonomiky ve sledovaném období let 2009-2011 na základě výsledků sítě InterPig. Projekt InterPig byl v roce 2003 iniciován skupinou expertů nejvýznamnějších producentů země EU. Cílem skupiny InterPig je podat reprezentativní srovnání nákladů výroby vepřového masa mezi zúčastněnými zeměmi. Do mezinárodního srovnání bylo zahrnuto 12 států Evropské unie a 3 zámořské státy. Data finanční a naturální povahy (tj. náklady, výnosy, produkce...) vycházejí z národních šetření nákladů prováděných v jednotlivých spolupracujících zemích a odpovídají průměrným nákladům a výkonnosti v jednotlivých zemích, tedy byla vytvořena jednotná šablona zajišťující optimální míru porovnatelnosti mezi jednotlivými subjekty. V jednotlivých zemích byly porovnány celkové náklady na 1 kg JUT za tepla, a hlavní nákladové položky výroby vepřového masa. Dále byly porovnány prodejní ceny, ceny krmiv, rentabilita výroby vepřového masa a hlavní ukazatele intenzity jako např. počet prodaných prasat na prasnici, přírůstek v předvýkrmu a výkrmu prasat, konverze krmiva, produkce masa na prasnici.

Výroba vepřového masa byla ve sledovaném období 2009-2011 napříč zeměmi EU zapojených do projektu InterPig ztrátová. Náklady v roce 2011 meziročně vzrostly ve všech sledovaných zemích. Nejnižší meziroční nárůst nákladů byl v roce 2011 zjištěn v České republice, která jako jedna z mála vykázala meziroční snížení ztráty na 1 kg JUT za tepla. Hlavní příčinou snížení ztráty v ČR lze vidět v nejvyšším meziročním nárůstu užitkovosti prasnic ze všech sledovaných zemí. Užitkovost v České republice meziročně vzrostla o 8,7%, zatímco např. v Dánsku, Francii, Belgii a Nizozemsku užitkovost vzrostla o 0,5, 2,9%. Výrazné meziroční zlepšení užitkovosti v ČR lze mimo kvalitní práci v reprodukci prasnic přičítat

také dlouhodobě nepříznivé ekonomické situaci v odvětví chovu prasat, kdy řada méně efektivních chovů prasat byla nucena ukončit činnost, což dokumentuje vývoj početních stavů prasat ČR.

Vývoj výrobních nákladů na produkci vepřového masa ve 12 státech EU (dále v textu označováno jako průměr EU) a 3 zámořských státech je znázorněn v grafu 1. Z nových členských zemí EU se projektu účastnila pouze Česká republika. Náklady zahrnují celkové variabilní a fixní náklady vyjádřené v EUR na 1 kg JUT za tepla. Průměrné výrobní náklady 12 zemí EU zahrnutých v roce 2011 do sítě InterPig byly 1,7 €/kg JUT za tepla, což bylo ve srovnání s rokem 2010 o 10 % více a proti roku 2009 o 15 % více. Meziroční růst byl zaznamenán u variabilních nákladů, tj. především v nákladech na krmiva (+18 %) a ostatních variabilních nákladech zahrnujících veterinární náklady, léčiva, energie, opravy a udržování, náklady na obnovu stáda.

Graf 1 Výrobní jatečných náklady prasat v období 2009-2011 (€/kg JUT za tepla)

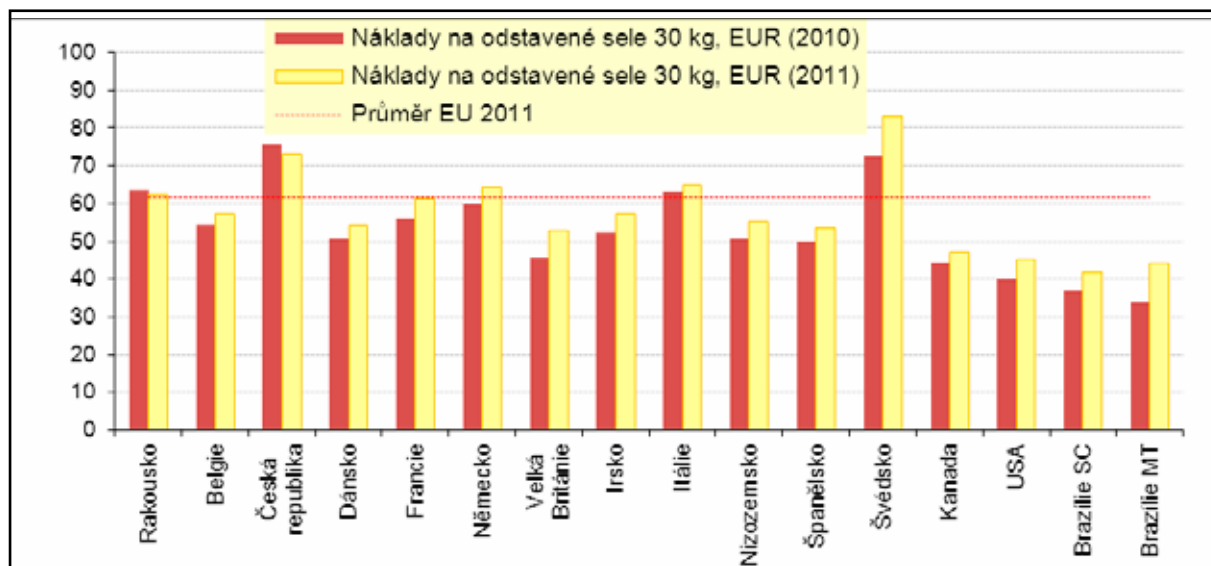
Z grafu 1 je zřejmé, že v roce 2011 ve všech zemích zahrnutých do sítě InterPig došlo k meziročnímu nárůstu výrobních nákladů prasat v rozmezí 0,03-0,24 €/kg JUT. Nejvíce vzrostly náklady ve Francii, Švédsku a Německu, kolem 14-18 %, tj. 0,24 €/kg JUT. V České republice paradoxně náklady vzrostly meziročně nejméně (přibližně jen o 1,5 %). Příčinu menšího růstu nákladů v ČR lze spatřovat ve výrazném meziročním nárůstu užitkovosti prasnic, díky čemuž byl z velké míry eliminován vliv rostoucích cen krmiv. Z podrobnější analýzy chovu prasat provedené pouze za ČR vyplývá (Poláčková a kol., 2012), že v závislosti na intenzitě výroby, kterou lze charakterizovat přírůstkem prasat ve výkrmu a počtem odstavených selat na prasnici, dosahovaly podniky ve skupinách s nejvyšší užitkovostí prasat a prasnic nákladů kolem 1,65 €/kg JUT za tepla, tj. výsledků srovnatelných s průměrnými náklady předních evropských producentů.

V roce 2010 byl meziroční vývoj nákladů mírnější, u hlavních evropských producentů náklady na produkci stagnovaly, nebo mírně klesly (Dánsko, Francie, Nizozemsko, Německo, Španělsko), avšak v některých zemích byl zaznamenán nárůst nákladů např. v ČR, Belgii, Velké Británii, Irsku a Švédsku. Průměrné náklady v zemích EU zapojených do sítě InterPig v roce 2010 proti roku 2009 vzrostly o 4,5 %. Nejnižší výrobní náklady byly zjištěny ve Francii (1,36 €/kg JUT za tepla). K producentům s nejvyššími náklady se naopak řadila Česká republika s 1,75 €/kg JUT (graf 1). Náklady největších evropských producentů se v roce 2010 pohybovaly v rozmezí 1,40-1,50 €/kg JUT.

V zámoří (Brazílie, Kanada a USA) byly v letech 2010-2011 ve srovnání s nejlepšími evropskými producenty dosahovány výrazně nižší výrobní náklady jatečných prasat. Průměrné náklady na 1 kg JUT se pohybovaly o 30 procentů níže, než náklady nejlepších evropských producentů a ve srovnání s evropským

průměrem byly nižší dokonce o 45 eurocentů. V roce 2011 ve srovnání s rokem 2010 výrobní náklady zámořských producentů vepřového masa výrazně vzrostly. Meziročně byl zjištěn výrazný růst nákladů na krmiva a energie. Úroveň nákladů mimo Evropskou měnovou unii je ovlivňována také směnným kurzem dané měny k EUR, a jelikož měny zámořských výrobců (brazilský Real, kanadský a americký Dolar) v roce 2011 vůči Euru posilovaly, byl růst výrobních nákladů zámořských výrobců v roce 2011 ovlivněn směnným kurzem. Obdobná situace nastala v České republice, kdy v letech 2010 a 2011 koruna vůči Euru posílila, což negativně ovlivnilo postavení České republiky v evropské konkurenci.

Graf 2 Náklady na odstavené sele o hmotnosti 30 kg (€/sele)

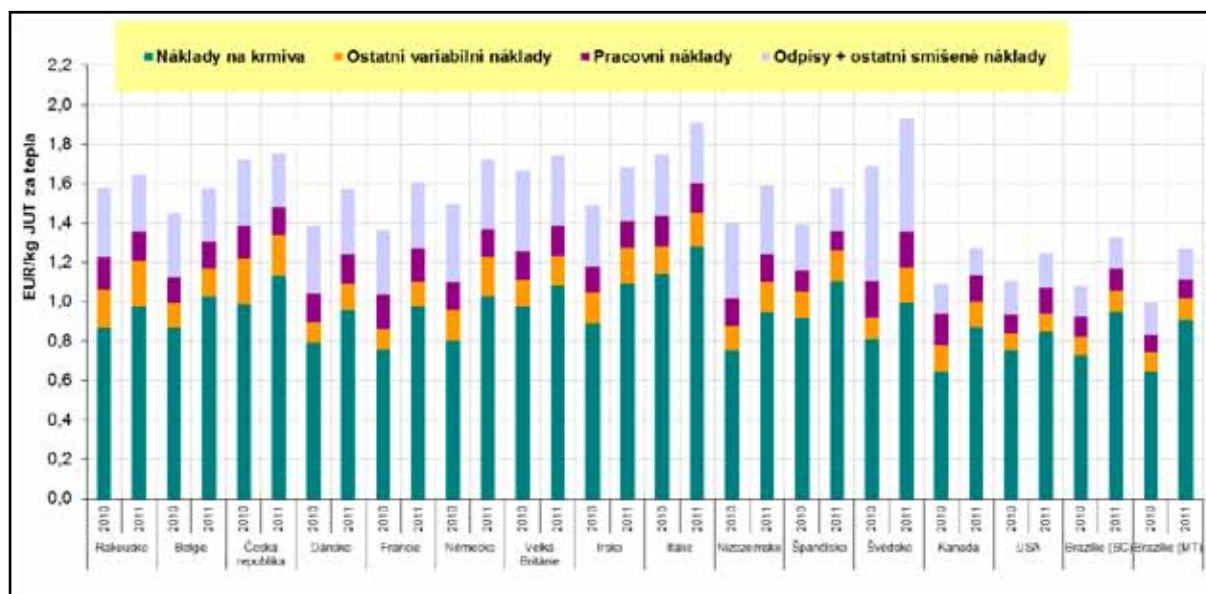

Pramen: InterPig

Náklady na jatečné prasce jsou značnou měrou ovlivněny náklady na odchované sele. Rozdíl v nákladech na mladá prasata o hmotnosti 30 kg převáděná do výkrmu mezi jednotlivými zeměmi je uveden v grafu 2. Podíl nákladů na mladá prasata na celkových nákladech na jatečné prasce se v EU (mimo Itálie) pohyboval v rozmezí 37-48 %. V České republice byl náklad na mladé prasce o hmotnosti 30 kg nejvyšší, ale jako v jediné zemi se díky růstu užítkovosti prasnic, náklady v roce 2011 meziročně snížily.

Struktura nákladů

Mezi nejvýznamnější nákladové položky v nákladech na produkci prasat se řadí náklady na krmiva, pracovní náklady a odpisy (graf 3). Náklady na krmiva se v roce 2011 v EU pohybovaly v relativně úzkém rozmezí 0,93-1,13 €/kg JUT za tepla. Výjimkou byla pouze Itálie, specializující se na výkrm prasat do hmotnosti až 160 kg, kde byla dosažena podstatně horší konverze krmiva. Náklady na krmiva dosahovaly v Itálii 1,28 €/kg JUT. Ve srovnání s rokem 2010 došlo v zemích EU k průměrnému meziročnímu nárůstu nákladů na krmiva téměř o 0,2 €/kg JUT, tj. cca o 20 %. Česká republika v nákladech na krmiva zaostávala za průměrem evropských zemí přibližně o 8 %, tj. 8 eurocentů. Vyšší náklady na krmiva v České republice lze způsobit především horší konverzí krmiva ve srovnání s evropskými producenty. Průměrná cena krmné směsi v České republice vzrostla meziročně o 15 %, což bylo zcela v kontextu s růstem cen krmiv v ostatních evropských zemích (14-26 %).

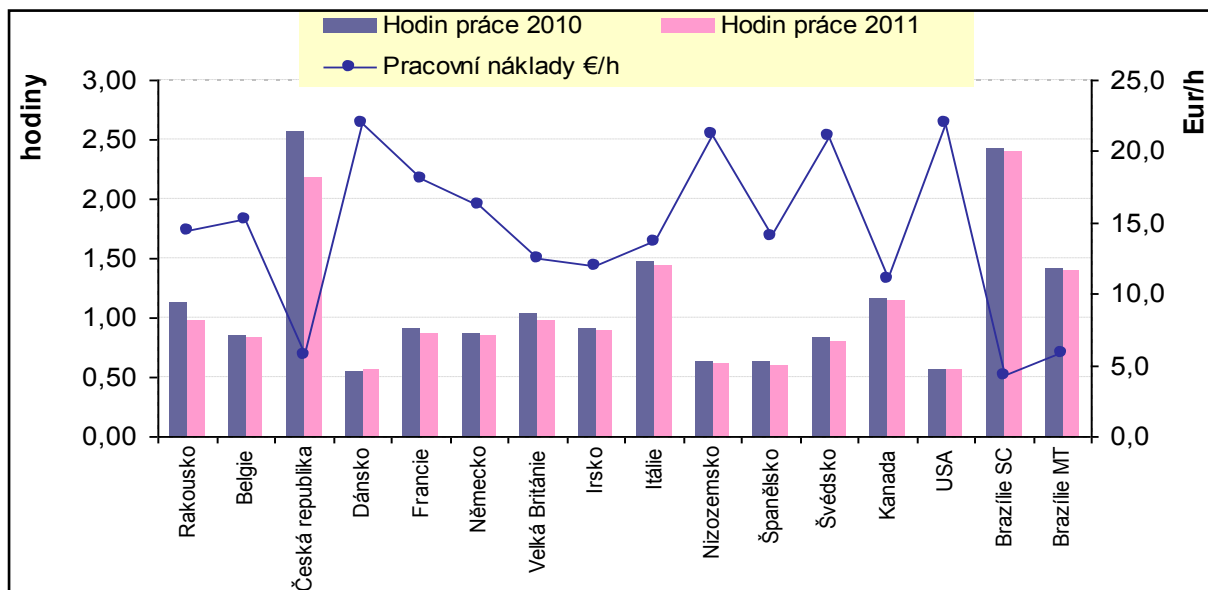
Graf 3 Struktura nákladů na jatečné prase (€/kg JUT za tepla)

Pramen: InterPig

V Kanadě, USA a Brazílii náklady na krmiva v roce 2011 ve srovnání s rokem 2010 výrazně vzrostly. Zatímco v roce 2010 nepřesáhly náklady na krmiva 0,75 €/kg JUT, v roce 2011 se především v Brazílii náklady na krmiva dotáhly na úroveň Nizozemska, Dánska a ČR. Příčinou byl výraznější nárůst průměrné ceny krmiva především v Kanadě a Brazílii, než jaký byl zaznamenán v EU. V USA průměrná cena krmné směsi vzrostla obdobně jako v EU.

Průměrné pracovní náklady v EU představovaly 15 eurocentů/kg JUT za tepla. Nejnížší náklady ve výši 10 eurocentů/kg JUT vynaložili ve Španělsku, nejvyšší naopak ve Švédsku a Francii (cca 18 eurocentů). V zámorí byly pracovní náklady o 2-6 eurocentů nižší než průměrné pracovní náklady v zemích EU. Česká republika si v roce 2011 proti roku 2010 mírně polepšila. Pracovní náklady ve výši 14 eurocentů/kg JUT byly mírně lepší než průměr EU. Pracovní náklady jsou závislé na množství vynaložené práce a ceně práce. Množství práce na jatečné prase je ovlivňováno technologiemi a podmínkami chovu, dostupností práce a užitkovostí prasnic (tj. s rostoucí užitkovostí prasnic klesá počet hodin práce na jatečné prase). Jak uvádí graf 4, náklady práce se v jednotlivých zemích EU velmi lišily. Zatímco v ČR byly náklady práce nejnižší (5,7 €/h), v Dánsku vynaložili 22 €/h práce. Prokázala se přímá souvislost mezi množstvím vložené práce a cenou práce (viz graf 4). Země s nízkou cenou práce (Brazílie, ale i ČR) vynaložily podstatně více hodin práce na jatečné prase (>2 h), než země s vysokou cenou práce (Dánsko, Nizozemsko, USA), kde se vynaložilo maximálně 0,6 hodin práce. V roce 2011 množství práce na jatečné prase představovalo v EU v průměru 0,96 hodin, tj. téměř o 7 % méně než v roce 2010.

V České republice se množství vynaložené práce na jatečné prase přímo nesleduje, uvedený údaj je odvozený od průměrných pracovních nákladů na jatečné prase a průměrné hodinové mzdy pro chovatele hospodářských zvířat včetně odvodů zaměstnavatele podle ČSÚ. V roce 2011 bylo v ČR odhadem vynaloženo 2,17 hodin práce, ve srovnání s předchozím rokem to bylo o 0,4 hodin méně.

Graf 4 Množství vynaložené práce na jatečné prase a cena práce

Pramen: InterPig

Položka ostatní variabilní náklady (graf 3) zahrnuje náklady na obnovu stáda, veterinární náklady, náklady na léčiva a desinfekční prostředky, pojištění, daně a náklady na energie. V EU se ostatní variabilní náklady pohybovaly v rozmezí 0,13-0,23 €/kg JUT za tepla. Česká republika patřila společně s Rakouskem a Německem k představitelům s nejvyššími ostatními variabilními náklady (kolem 0,2 €/kg JUT za tepla). V Nizozemsku, Dánsku a Francii naopak vynaložili nejnižší ostatní variabilní náklady ve výši 0,13 €/kg JUT. Nejvýznamnějšími položkami v rámci ostatních variabilních nákladů byly veterinární náklady, náklady na léčiva a desinfekční prostředky a náklady na energie. Ve srovnání se západními producenty byly v České republice vynaloženy výrazně vyšší veterinární náklady včetně nákladů na léčiva, ve srovnání s průměrem EU byly náklady více než dvojnásobné. Náklady na energie, obnovu stáda, opravy a udržování budov byly v České republice nepatrně nižší, než byl průměr EU.

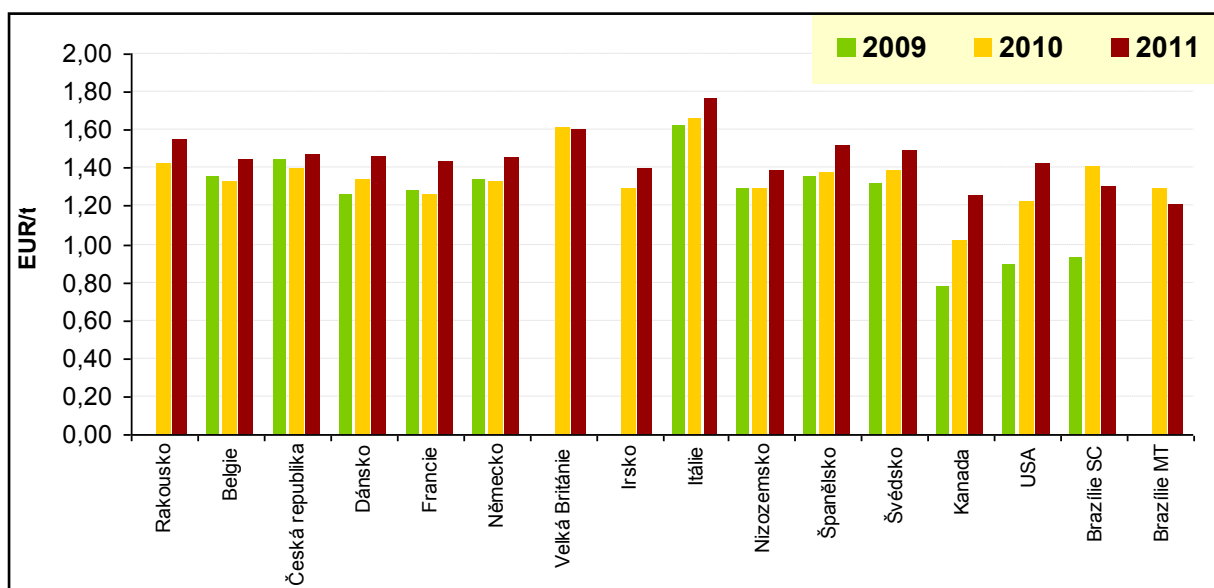
V zámoří byly ostatní variabilní náklady ve srovnání s průměrem evropských producentů o více než 1/3 nižší. Markantní rozdíly ve srovnání s průměrem EU byly zjištěny především v nákladech na energii v Brazílii a USA, ve veterinárních nákladech, v nákladech na léčiva a desinfekční prostředky v USA a Kanadě a v nákladech na opravy a udržování v Kanadě a Brazílii. Zatímco nejlepší evropské producenti dosahovali srovnatelných nákladů na obnovu stáda se zámořskými producenty, v nákladech na energii nemohli konkurovat především Brazílii. V Kanadě se náklady na energii pohybovaly na průměrných nákladech EU. S USA se mohla měřit pouze Velká Británie. Brazílie zaostávala ve veterinárních nákladech a nákladech na léčiva za nejlepšími evropskými producenty, USA i Kanadou.

Poslední agregovanou položkou v grafu 3 jsou odpisy a ostatní smíšené náklady, ve které jsou kromě odpisů zahrnuty náklady pomocných činností, ostatní přímé náklady, úroky a za ČR také režijní náklady. Odpisy souvisejí s investicemi do chovů prasat a jejich výše se u evropských producentů značně lišila. V roce 2011 odpisy v EU meziročně poklesly téměř o -7 %. Nejnižší odpisy byly stejně jako v roce 2010 zjištěny v České republice a Španělsku (zhruba 0,095 €/kg JUT), naopak nejvyšší ve Švédsku (0,34 €/kg JUT). U zbývajících evropských producentů se odpisy pohybovaly v rozmezí 0,13-0,19 €/kg JUT. V zámoří byly odpisy téměř o 60% nižší než průměrná výše odpisů v Evropě. Řádově vyšší odpisy evropských producentů prasat souvisí s vyšší mírou investic do chovů souvisejících s nutností vypořádání se s předpisy EU.

Vývoj realizačních cen, zisku/ztráty

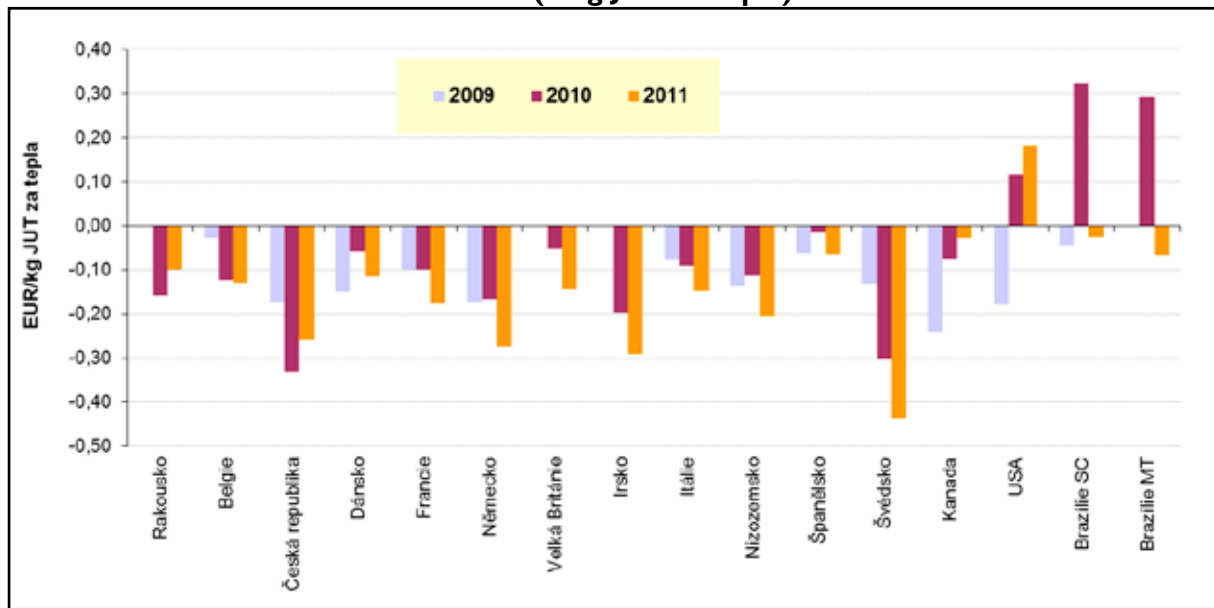
Realizační ceny prasat v období 2009-2011 v jednotlivých zemích uvádí graf 5. Cena za 1 kg JUT za tepla zahrnuje srážky a bonusy uvedené jednotlivými zeměmi jako např. klasifikace jatečného těla, poplatky na výzkum, marketing. V roce 2011 se v Evropě cena za 1 kg JUT za tepla pohybovala v rozmezí 1,39-1,60 € a meziročně realizační cena vzrostla přibližně o 7,5 %. Podstatně lepšího zpeněžení prasat dosáhla Itálie, kde ocenění prasat jakožto speciálního produktu (výroba šunky), který má svůj stálý odbyt na italském trhu, dosáhlo 1,76 €/kg JUT. Cena v České republice 1,47 €/kg JUT byla srovnatelná s cenami v Německu a Dánsku. Mimo Itálii bylo v rámci EU lepšího zpeněžení prasat dosaženo v Rakousku (1,55 €/kg JUT) a ve Velké Británii (1,6 €/kg JUT). V zámorí byly realizační ceny vepřového masa mírně nižší, zatímco v Kanadě a Brazílii se pohybovaly na úrovni 1,2-1,3 €, v USA byla realizační cena obdobná jako v EU (1,42 €).

Graf 5 Realizační ceny prasat v období 2008-2010 (€/kg JUT za tepla)

Pramen: InterPig

Graf 6 znázorňuje čistý zisk/ztrátu v EUR na 1 kg JUT za tepla. Výsledky ukazují, že v roce 2011, obdobně jako v předchozím roce, byla u všech evropských producentů vepřového masa vykázána ztráta 6 až 44 eurocentů/kg JUT. Téměř ve všech sledovaných zemích EU se ztráta meziročně prohloubila přibližně o 5-13 eurocentů/kg JUT. Pouze v České republice a Rakousku došlo k meziročnímu snížení ztráty na 1 kg JUT o 2-7 eurocentů. Nejnižší ztráta byla v roce 2011 a 2010, díky nízkým výrobním nákladům a relativně dobré realizační ceně zjištěna ve Španělsku, dále v Rakousku a Dánsku (zhruba 10 eurocentů/kg JUT). V Německu, Irsku, České republice a Švédsku byla ztráta nejvyšší a dosahovala 26-44 eurocentů/kg JUT.

Graf 6 Zisk/ztráta v období 2009-2011 (€/kg JUT za tepla)

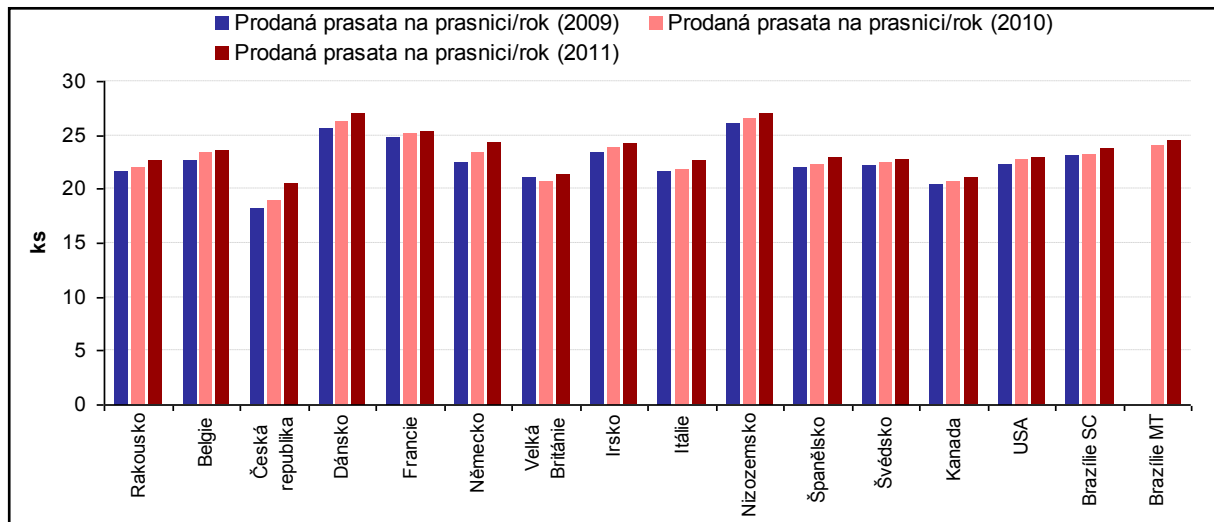
Pramen: InterPig

Velmi dobré výsledky dosažené v zámoří v roce 2010 se v roce 2011 neopakovaly. V roce 2011 byl zisk realizován pouze v USA. Naopak velký propad byl zaznamenán v obou brazilských regionech, které se ze zisku okolo 30 eurocentů (v roce 2010) propadly v roce 2011 do ztráty. Brazílie byla jedinou zemí, ve které došlo k meziročnímu poklesu realizačních cen prasat přibližně o 10 eurocentů/kg JUT.

Ukazatele intenzity

Intenzita produkce je vyjádřena počtem prodaných prasat na prasnici, přírůstkem v předvýkrmu a ve výkrmu a množstvím vyrobeného masa na prasnici. Ukazatel počet prodaných prasat na prasnici je ekvivalentem počtu narozených, nebo odstavených selat na prasnici, pouze je navíc uvažován úhyn ve výkrmu prasat. Nakoupená ani prodaná selata nejsou do tohoto ukazatele uvažována.

Dánsko a Nizozemsko patřily v roce 2011, stejně jako v předchozích letech, mezi země s nejvyšší produkcí prasat na prasnici. Počet prodaných prasat na prasnici dosáhl v obou zemích srovnatelných téměř 27 ks. Navíc byl v obou zemích v posledních 3 letech dosahován stabilní 2% meziroční růst užitkovosti prasníc, což naznačuje, že v následujícím roce pravděpodobně přesáhne počet prodaných prasat na prasnici 27 ks. Francie s více než 25 ks prodanými prasaty na prasnici obsadila 3. místo. Německo prohrává s Francií přibližně o 1 prodané prase na prasnici, ale vykazuje výrazně lepší meziroční růst užitkovosti prasníc, než Francie, která tak rychle ztrácí náskok (graf 7). Průměrně se počet prodaných prasat na prasnici v EU meziročně zvýšil o 2,6%, tj. o 0,65 ks na 23,65 prasat.

Graf 7 Srovnání počtu prodaných prasat na prasnici v letech 2009-2011

Pramen: InterPig

V ostatních zemích EU se počet prodaných prasat na prasnici pohyboval v rozmezí 20,6-24,1 ks. Nejméně prasat na prasnici bylo prodáno v České republice (20,58 ks) a ve Velké Británii (21,33 ks). V České republice v roce 2011 užitkovost prasníc meziročně vzrostla nejvíce ze všech sledovaných zemí EU a počet prodaných selat na prasnici se meziročně zvýšil o 1,6 ks. Z podrobnější analýzy nákladů podle užitkovosti prasníc za rok 2011 vyplývá, že v podnicích s vyšší užitkovostí prasníc, než je uváděný průměr z výběrového šetření ÚZEI, byly zjištěny nižší náklady na 1 kg ž. hm. prasat. V šetření ÚZEI byly ve skupině podniků s cca 24 prodanými prasaty na prasnici, zjištěny srovnatelné parametry užitkovosti i nákladovosti s průměrnými hodnotami zemí EU. Ve srovnání s evropskými producenty byl v ČR zjištěn nižší úhyn selat od narození do doby převodu do výkrmu (zhruba 12,5 %). Úhyn ve výkrmu prasat dosahoval v ČR hodnoty 2,9 %, tj. mírně vyšší hodnoty, než byl průměrný úhyn EU (2,7 %). Celkový úhyn od narození až do prodeje prasat byl v ČR nižší, než v Nizozemsku, Dánsku, Francii a Německu (17-20 %). Brazílie dosahovala kolem 24 prodaných prasat na prasnici, tj. srovnatelná hodnota s průměrem EU. V USA a Kanadě byl počet prodaných prasat na prasnici o 1 až 3 ks nižší než v Brazílii. Ve srovnání s EU se Kanada a USA zařadily do horší poloviny.

Průměrný přírůstek v zemích EU byl v roce 2011 v předvýkrmu i výkrmu prasat obdobný jako v roce 2010, tj. 0,42 kg/KD v předvýkrmu a 0,77 kg/KD ve výkrmu. Španělsko, Belgie a Nizozemsko vykázaly nejnižší přírůstky v předvýkrmu (max. 0,35 kg/KD), což souviselo s nejnižší převodní hmotností do výkrmu, která nepřesáhla 25 kg. V ostatních zemích byla prasata do výkrmu převáděna v hmotnosti vyšší než 30 kg a přírůstek se pohyboval v rozmezí 0,41-0,49 kg/KD. Ve výkrmu prasat byly nejlepší přírůstky zjištěny v Irsku, Dánsku, Švédsku (více než 0,8 kg/KD). Pod průměrem zemí EU se pohybovala Belgie, Itálie, Španělsko, ČR a Německo (seřazeno vzestupně). Pro eliminaci vlivu rozdílné hmotnosti zvířat při převodu z předvýkrmu do výkrmu a při prodeji na jatka na přírůstek živé hmotnosti, byla provedena standardizace zvířat, tj. sjednocení na jednotnou hmotnost od 8-120 kg. Poté byly nejvyšší přírůstky zjištěny v Dánsku, Švédsku a Francii (>0,7 kg/KD), sestupně podle zjištěného přírůstku následovalo Rakousko, Velká Británie, Nizozemsko, Irsko, Německo, Česká republika, Španělsko a Belgie (0,59-0,69 kg/KD). V České republice se standardizovaný přírůstek pohyboval 4 % pod průměrným přírůstkem zemí EU. V zámoří se přírůstky ve výkrmu pohybovaly nad průměrem EU. Nejvyšší standardizovaný přírůstek byl dosažen v Kanadě, která předčila i nejlepší producenty v EU. Přírůstky v USA i Brazílii byly srovnatelné s nejlepšími evropskými producenty.

Množství vyrobeného masa na prasnici za rok je výsledkem počtu prodaných prasat a průměrné jatečné hmotnosti. V EU průměrná produkce na prasnici byla již v roce 2009 vyšší než 2 t a v roce 2011 mírně přesáhla 2,1 t. Produkce na prasnici vzrostla v roce 2011 oproti roku 2010 přibližně o 2 %, a to především díky vyššímu počtu prodaných prasat na prasnici. Na špici v produkci na prasnici se pohybovali

Italové a Nizozemci, na opačném konci s méně než 1,9 t na prasnici skončili producenti z Velké Británie, České republiky, Španělska a Irska. Vysoká produkce v Nizozemsku (2,46 t) je odrazem vysoké užitkovosti prasnic, v Itálii (2,8 t) zase vysokou porážkovou hmotností prasat. Nízká produkce na prasnici v ČR (téměř 1,8 t) byla způsobena nízkým počtem prodaných prasat na prasnici, kdežto ve Velké Británii (<1,7 t) a Irsku (<1,9 t) byla nízká produkce způsobena především nižší porážkovou hmotností prasat (kolem 103 kg). V zámoří přesáhla produkce na prasnici 2 t v USA a Brazílii. Kanada se pohybovala těsně pod hranicí 2 t.

Zhodnocení

Výroba vepřového masa byla ve sledovaném období 2009-2011 napříč EU ztrátová. Náklady v roce 2011 v zemích zapojených do sítě InterPIG rostly, a to především vlivem vyšších cen krmiv. Nejnižší meziroční nárůst nákladů byl v roce 2011 zjištěn v České republice, která jako jedna z mála vykázala meziroční snížení ztráty na 1 kg JUT za tepla. Z výsledků 2011 vyplývá, že Česká republika zaostává v nákladech za nejlepšími producenty EU přibližně o 18 eurocentů/kg JUT za tepla, avšak oproti roku 2010 se náskok nejlepších producentů EU výrazně snížil. Hlavní příčinu snížení náskoku nejlepších producentů EU lze vidět v nejvyšším meziročním nárůstu užitkovosti prasnic ze všech sledovaných zemí. Přesto Česká republika zůstává na chvostu v počtu prodaných prasat na prasnici. Výsledky doplňkového šetření užitkových parametrů prasnic v České republice uskutečněného ve 33 podnicích, ukazují ve srovnání s průměrem EU na rezervy v počtu selat ve vrhu (přibližně -13 %), v nižším počtu vrhů na prasnici (-3 %) a tím i délce mezidobí, ve spotřebě krmiva na odchované sele a prase v předvýkrmu. Míra obnovy prasnic dosahovala v ČR cca 34 %, tj. o 10 p. b. méně než průměr zemí EU. Z výše uvedeného doplňkového šetření bylo zjištěno, že podle subjektivního názoru managementu jsou v podnicích větší rezervy spatřovány (vzestupně) ve zdravotním stavu zvířat, lidském faktoru a podmínkách chovu, než ve výživě zvířat a genetice.

UŽITÍ OBILOVIN V ŽIVOČIŠNÉ VÝROBĚ

Výroba krmných směsí

Celková výroba krmných směsí v roce 2012 činila 2 086 715 tun, tzn., že proti roku 2011 klesla o 118 473 tun (5,4%).

Nejvíce krmných směsí se vyrobilo pro drůbež a pro prasata, méně pak pro skot, domácí zvířata a pro ostatní zvířata. Vzhledem k výrobě předcházejícího roku byl zaznamenán v roce 2012 pokles výroby u všech krmných směsí. U krmných směsí pro prasata se výroba snížila proti roku 2011 o 62 057 tun (7,7%), u krmných směsí pro drůbež došlo v tomto srovnání ke snížení výroby o 33 562 tun (3,8%) podobně jako u krmných směsí pro skot, kde úbytek činí 21 125 tun (4,8%) a krmných směsí pro ostatní zvířata, kterých bylo v roce 2012 vyrobeno o 2 728 tun méně (3,7%). Výrazný nárůst výroby v roce 2012 proti roku 2011 byl u krmných směsí pro domácí zvířata a to o 56 502 tun (36,6%). Bylo zjištěno, že produkce pro uvedení do oběhu pro cizí odběratele výrazně převažuje nad produkcí pro vlastní spotřebu. Produkce pro vlastní spotřebu vzhledem k celkové produkci činí u krmných směsí pro prasata 10,9%, pro drůbež 4,3% a pro skot 18,6%.

Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (tun)

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Prasata celkem	1 199 391	1 243 014	1 268 147	1 093 191	929 194	935 197	795 558	734 501
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	990 246	1 066 798	1 051 171	917 460	751,92	766 338	715 122	654 548
Určené pro vlastní spotřebu	209 145	176 216	216 976	175 731	177 602	168 841	80 436	79 953
Drůbež celkem	905 237	961 968	1 074 327	1 073 615	1 039 020	993 296	886 958	853 396
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	822 903	855 823	967 603	958 254	921 721	889 778	827 112	816 626
Určeno pro vlastní spotřebu	82 334	106 145	106 724	115 361	117 299	93 518	59 846	36 770
Skot celkem	541 532	544 719	547 957	535 885	502 475	469 118	447 894	426 769
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	456 392	450 744	462 411	445 814	415 320	383 675	371 596	347 326
Určeno pro vlastní spotřebu	85 140	93 975	85 546	90 071	87 155	85 442	76 298	79 443
Ostatní zvířata	84 808	89 040	112 015	95 767	106 499	88 959	74 777	72 049
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	84 175	88 405	111 342	91 730	106 250	88 577	74 278	71 470
Určené pro vlastní spotřebu	633	635	673	4 037	249	382	499	579
Celkem	2 730 968	2 838 741	3 002 446	2 798 458	2 577 188	2 486 552	2 205 188	2 086 715

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Položka „Ostatní zvířata“ obsahuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO.

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

V roce 2012 byla celková spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí zjištěna ve výši 2 216 316 tun a došlo tak k meziročnímu poklesu o 62 416 tun (2,8%).

Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí byly z krmných surovin obiloviny (63,44%) s tím, že obiloviny v roce 2012 byly tvořeny z 54,54% pšenicí, 19,26% ječmenem, 20,29% kukuřicí, 3,88% žitem a tritikale, 1,62% ovsem a dále ostatními obilovinami, jejichž podíl je 0,41%.

U obilovin byl oproti roku 2011 zaznamenán pokles celkové spotřeby k výrobě krmných směsí o 72 807 tun (5,0%). Ze spotřeby obilovin k výrobě krmných směsí klesly v roce 2012 proti roku 2011 pšenice o 5,7%, ječmen o 17,3%, oves o 5,0%, žito a tritikale naopak stoupl o 12,5%, kukuřice také stoupla o 9,7% a ostatní klesly o 9,9%.

Pokles oproti roku 2011 byl zjištěn u luštěnin o 261 tun (3,0%). Naopak u mlýnských krmných surovin

byl nárůst o 2 949 tun (2,6%) a u sušeného pivovarského mláta o 1 456 tun (762,0%).

Pokles byl zjištěn u krmných surovin z olejnatých semen a sice o 3 924 tun (9,1%), u ostatních produktů potravinářského průmyslu byl ale nárůst o 2 617 tun (10,9%), krmných surovin živočišného původu byl také nárůst o 18 056 tun (30,6%), který byl i u úsušků z píce o 144 tun (1,2%),.

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí klesla v roce 2012 proti roku 2011 o 1 089 tun (5,9%). Výrazně také klesla spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí o 5 693 tun (23,2%).

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Druh krmné suroviny	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Obiloviny	1 877,9	1 993,5	1 862,5	1 681,9	1 658,3	1 478,9	1 406,1
pšenice	1 022,5	1 076,1	936,2	850,4	882,8	812,5	766,9
ječmen	485,8	524,7	413,2	391,9	419,9	327,5	270,8
oves	33,0	33,8	29,4	26,5	26,9	23,9	22,8
žito a tritikále	81,6	48,1	60,8	69,7	56,3	48,4	54,5
kukuřice	250,2	293,1	415,1	339,7	265,3	260,1	285,4
ostatní	4,9	17,6	7,8	3,7	7,2	6,3	5,7
Luštěniny	22,9	21,1	8,5	8,7	9,9	8,9	8,7
hrách	-	15,0	6,8	5,1	6,7	6,8	6,4
ostatní	-	6,1	1,7	3,6	3,1	2,2	2,2
Mlýnské krmné suroviny	123,4	154,0	134,8	117,9	117,9	113,3	116,3
krmná mouka	36,7	38,5	35,9	36,5	35,8	32,5	27,2
otruby	84,0	110,5	94,5	79,1	78,2	72,9	80,5
ostatní	2,7	4,9	4,4	2,3	3,9	7,9	8,6
Krmné suroviny z olej. semen	593,3	613,4	585,0	557,6	493,6	439,5	435,5
sojový extrahovaný šrot	453,1	462,5	430,9	365,1	352,6	311,9	296,2
řepkový extrahovaný šrot a výlisky	96,8	100,6	111,0	153,8	105,9	96,6	100,6
slunečnicový extrahovaný šrot a výlisky	11,8	15,4	10,7	12,4	9,8	10,8	14,5
ostatní	31,6	34,9	32,4	26,2	25,3	20,1	24,1
Sušené pivovarské mláto	1,0	0,5	1,1	1,4	1,6	0,2	1,5
Ostatní produkty potr. průmyslu	12,0	17,3	19,5	23,1	22,1	23,9	26,5
Krmiva živočišného původu	65,0	70,9	78,5	91,2	67,6	59,0	77,1
živočišné moučky	31,5	30,5	31,9	26,6	27,2	31,1	39,9
rybí moučka	10,7	9,3	9,8	9,4	5,9	3,5	2,6
sušené mléko	5,8	2,9	3,6	3,5	3,1	2,6	2,6
ostatní	16,9	28,2	33,2	51,7	31,2	21,9	32,0
Úsušky píce	15,3	19,4	16,7	16,3	13,0	12,9	11,9
Minerální krmiva	105,6	101,7	104,3	92,2	91,7	73,5	75,3
Ostatní krmné suroviny	77,6	78,7	73,0	83,4	59,9	68,7	57,5
Celkem krmné suroviny	2 893,6	3 070,4	2 884,0	2 673,6	2 535,7	2 278,7	2 216,3

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí**(tis. tun)**

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Spotřeba premixů celkem pro všechna zvířata	33,364	31,029	15,258	18,025	18,352	17,263

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Uvedené údaje nebyly do roku 2005, respektive 2006 součástí statistického zjišťování.

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv (DK) určených pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Ukazatel	číslo řádku	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
DK pro prasata	501	9,19	9,19	11,834	3,664	4,097	7,210	5,019
DK pro drůbež	502	2,738	2,738	1,287	1,037	0,499	4,654	1,071
DK pro skot	503	12,957	12,957	10,357	7,333	7,497	12,056	12,207
DK pro ostatní zvířata	504	1,227	1,227	0,575	0,925	0,542	0,655	0,585
Celkem DK	505	26,112	26,112	24,053	12,959	12,635	24,575	18,882

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Uvedené údaje nebyly do roku 2005, respektive 2006 součástí statistického zjišťování.

Vývoz obilovin v marketingovém roce

2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
1 961,9	1 472,6	1 343,2	2 272,54	2 073,2	2 112,0	2 717,6	1 843,2

Pramen: ČSÚ

Vývoz obilí se uskutečňuje především do Německa, Polska a Rakouska. České ceny jsou o cca 200-300 Kč/tunu nižší. Ceny kopírují světové trhy. Vývoz zcela kompenzuje výpadek domácí spotřeby – tj. jeho snížení z 6 mil.tun na nynějších 5 mil. tun v posledních 5 letech.

Výroba obilovin v marketingovém roce

Ukazatel	jedn.	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014 *)
Osevní plocha	tis. ha	1 611,5	1 532,0	1 579,8	1 558,6	1 541,7	1 462,8	1 479,5	1 444,7	1 428,2
Výnos	t/ha	4,75	4,17	4,53	5,37	5,08	4,70	5,60	4,53*	5,08
Výroba	tis. t	7 659,9	6 386,1	7 152,9	8 369,5	7 832,0	6 877,6	8 284,8	6 554,8*	7 253,6

Pramen: ČSÚ

Poznámka 1: marketingový rok zahrnuje období od 1. 7. do 30. 6. příslušného uvedeného roku.

Poznámka 2:*) údaje kromě osevní plochy - odhad k 15. 7. 2013

Ozimá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami své výjimečné postavení, které se bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin. Konečná celková sklizeň obilovin v ČR v roce 2012 ve výši 6 595,5 tis. tun je stanovena na základě definitivní sklizně základních obilovin, kukuřice a ostatních obilovin(dle ČSÚ k 14. 2. 2013).

Proti skutečnosti předchozího roku je o **1 689,3 tis. tun (tj. o 20,4%) nižší**. Obdobná sklizeň byla v marketingovém roce 2006/2007 ve výši 6 386,1 tis. tun.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2012 v množství 6 595,5 tis. tun je v ČR svojí úrovní řazena mezi podprůměrné sklizně (až osmnáctá nejvyšší sklizeň od roku 1990). Takto vysoká produkce obilovin však dostatečně pokrývá domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu se tak znovu objeví velmi mírné přebytky některých druhů obilovin. Tyto přebytky obilovin v ČR zcela nezatelně ovlivňovaly ceny jednotlivých obilných druhů, a to především vzhledem k situaci na světových a evropských trzích, kde ceny obilovin stagnují či různě kolísají.

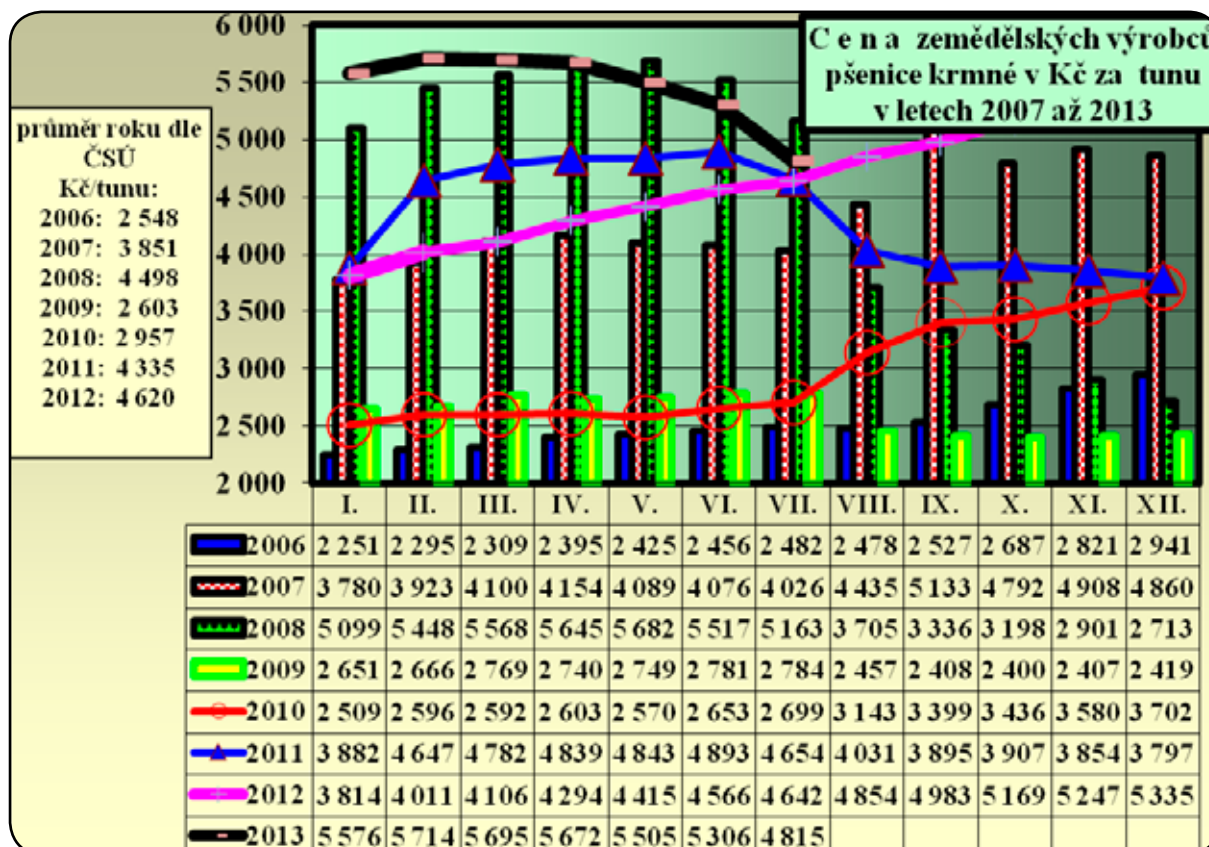
Podle předpokladu Mezinárodní obilní rady (IGC) z konce října 2012 by **světová produkce obilovin** (bez rýže) měla v marketingovém roce 2012/2013 poklesnout na 1 761,0 mil. tun, což je o 88,0 mil. tun (5%) méně než v předchozím roce (1 849,0 mil. tun v marketingovém roce 2011/2012). Meziroční pokles celosvětové produkce obilovin zahrnuje 39,0 mil. tun pšenice, 46,0 mil. tun kukuřice a 4,0 mil. tun ječmene. **Světová spotřeba obilovin** (bez rýže) odhadovaná IGC na celkem 1,81 mld. tun zaznamenává v marketingovém roce 2012/2013 meziroční pokles o 1,2%. Hlavní podíl na tomto poklesu by v aktuálním roce mělo mít zejména užití na krmné účely (758,0 mil. tun v marketingovém roce 2012/2013), které by dle předpokladu IGC mělo meziročně klesnout o 4%. Pokud jde o poptávku po krmivech, předpokládá se vyšší podíl v zastoupení jiných obilovin namísto kukuřice, potenciál vyššího užití pšenice a ječmene je nicméně omezen. Kromě toho by o cca 3% měla klesnout i průmyslová spotřeba. Spotřeba obilovin k potravinářskému užití by měla naopak mírně stoupnout (cca o 0,7% oproti marketingovému roku 2011/2012). Hlavní podíl na poklesu celosvětové poptávky po obilovinách bude mít zejména kukuřice (pokles o 24,0 mil. tun) a pšenice (pokles o 13,0 mil. tun).

Vzhledem k předpokladu nižší světové produkce obilovin v porovnání s jejich spotřebou, budou nižší i světové zásoby obilovin, jejich výše na konci marketingového roku 2012/2013 je dle IGC odhadována na 328,3 mil. tun, což je nejnižší úroveň zásob od marketingového roku 2007/2008. Pokles je způsoben zejména díky snížení zásob pšenice (pokles o 24,0 mil. tun) a kukuřice (pokles o 18,0 mil. tun). K poklesu zásob na konci marketingového roku 2012/2013 by mělo dojít zejména u 8 hlavních světových exportérů (s největším propadem zásob v USA) a to na nejnižší úroveň za posledních 17 let.

V marketingovém roce 2012/2013 je intervenční nákup obilovin uskutečňován podle nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizace trhů), dále nařízení Komise (EU) č. 1272/2009 ze dne 11. prosince 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu. Na základě nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 v aktuálním znění je v České republice v marketingovém roce 2012/2013 uskutečňován intervenční nákup pšenice s množstevním omezením 3 milióny tun pro celou EU 27. Ke každé nabídce pšenice je nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 € za každou nabídnutou tunu.

V předchozím roce, v marketingovém roce 2012/2013 nebyl intervenční nákup pšenice, vzhledem k vyšší tržních cen, realizován. Od září 2011 SZIF neeviduje žádné intervenční zásoby obilovin. Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v České republice ke dni 30. září 2012 vykazovala 562 tis. tun. Za držení volných skladových kapacit SZIF skladovatelům nehradí žádné poplatky. SZIF měl ke dni 30. září 2012 uzavřeno 49 smluv v 86 skladech, přičemž jsou všechny smlouvy dlouhodobého charakteru.

Poptávka po obilovinách a to nejen v České republice, ale i na zahraničních trzích bude mít vliv na cenu krmných směsí i v následujícím období. Zvýšený zájem o nákup zemědělských komodit se odráží i v případě pšenice. Poptávka, v tomto případě po pšenici, ve všech světadílech lámala rekordy v roce 2007 a byla příčinou i postupného zvyšování cen krmných směsí od poloviny roku 2007. Opětovné zvýšení cen obilovin od konce sklizně obilovin roku 2010 má přímý vliv i na změnu úrovně cen krmných směsí nejen v druhé polovině roku 2010. Výrazně se na zvýšení cen krmných směsí podílí i růst cen pšenice v roce 2012.

Pramen: ČSÚ

Obiloviny jsou rozhodující surovinou pro výrobu krmných směsí. V České republice je v krmných směsích nejvíce z obilovin zastoupena pšenice – podíl činí 54%. Tímto složením krmných směsí se Česká republika odlišuje od průměru EU, kde je z obilovin nejvíce zastoupena pšenice, a to ale pouze z 36,2%. Odlišnost spočívá také ve vyšším zastoupení kukuřice, jejíž podíl v EU činí 26%, zatímco v České republice 15% z obsahu obilovin v krmných směsích. Zastoupení obilovin v krmných směsích pro drůbež i prasata je relativně vysoké a změna procentického zastoupení jednotlivých komponentů se v budoucnosti bude řídit jejich cenou. Příkladem je nejen nižší obsah obilovin v krmných směsích v EU-27, ale i příklad Nizozemska, kde v době zdražování obilovin na trhu došlo k změně receptur ve prospěch sóji a extrahovaných šrotů tak, že obilovin bylo v krmných směsích pro prasata použito pouze 20%. Z tohoto důvodu lze očekávat změnu pohledu na tvorbu receptury krmných směsí i v České republice. Prudké snížení zastoupení obilovin v krmných směsích pro drůbež a prasata by mělo závažné důsledky i pro uplatnění obilovin vypěstovaných v České republice.

Z důvodů rozdílného zastoupení komponentů KS ať už vypěstovaných či nakoupených není reálné hodnověrně porovnat ceny KS mezi Českou republikou a ostatními státy EU-27. Rovněž průměr cen je na hranici objektivního srovnání. Je nutné si uvědomit, že i nákup komponentů (soja, kukuřice aj.) například z USA, vyjde levněji pro odběratele z přímořských zemí oproti odběratelům od přístavů vzdálenějších, neboť cena dopravou po souši významně prodražuje cenu KS pro konečného odběratele.

Od roku 2005 zúžil ČSÚ svá šetření ohledně cen průmyslových výrobců, takže meziroční srovnání lze uvést pouze u dvou druhů krmných směsí pro prasata a u dvou druhů krmných směsí pro drůbež. V roce 2007 se zvýšily ceny průmyslových výrobců krmných směsí uváděných v tabulce. Vliv na zvýšení ceny krmných směsí v roce 2007 měla především cena krmného obilí. V roce 2008 došlo od září k opětovnému snížení cen krmných směsí a trend poklesu je patrný na grafu i v roce 2009. Prudké zvýšení cen obilovin od počátku roku 2011 a jeho pokračování v roce 2012 má vliv i na zvýšení cen krmných směsí.

U předvýkrmu prasat došlo v roce 2012 oproti roku 2011 ke zvýšení cen v ročním průměru o 11,4%. V roce 2013 za prvních sedm měsíců proti roku 2012 se ceny krmných směsí pro předvýkrm prasat zvýšily dokonce o 15,4%.

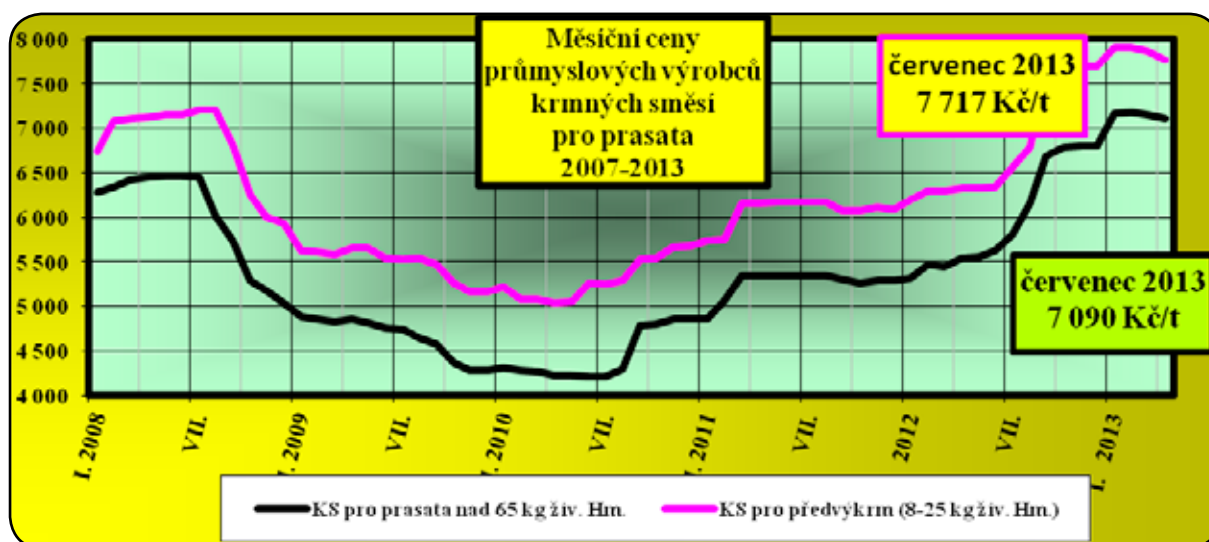
U krmných směsí pro prasata nad 65 kg došlo v meziročním porovnání 2011/2012 v ročním průměru ke zvýšení o 14,0%. V roce 2013 se od ledna do července se ceny postupně zvyšovaly proti stejnému období roku 2012 a dosáhly zvýšení proti průměru roku 2012 o 18,7%.

KS pro prasata - Průměrné roční ceny průmyslových výrobců v Kč/t od roku 2004

Krmná směs pro	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	I.-VII. 2013
KS pro prasata nad 65 kg ž.hm.	5 015	4 206	3 914	4 927	6 012	4 657	4 446	5 262	6 000	7120
KS pro předvýkrm (8- 25 kg ž.hm)	5 805	4 861	4 660	5 550	6 815	5 482	5 307	6 079	6 802	7816

Pramen: ČSÚ

Poznámka: rok 2004 - 2013 počítán aritmetickým průměrem

Pramen: ČSÚ

Cena krmných směsí má nesporný vliv na rentabilitu výroby vepřového masa. Nárůst cen krmných směsí, který nastal od července 2007 (úroveň zvýšené ceny lze pozorovat na grafu do července 2008) nesporně nepříznivě ovlivnil rentabilitu odvětví, neboť krmné směsí jsou významnou nákladovou položkou, která představuje například u prasat ve výkrmu s průměrnou užitkovostí 62% přímých materiálových nákladů (a krmiva nakupovaná tvoří 43% z celkových nákladů podle výběrového šetření ÚZEI o nákladovosti zemědělských výrobků v průběhu roku 2011).

V České republice lze očekávat změnu pohledu na tvorbu receptury krmných směsí i z důvodů optimalizace krmné dávky z pohledu ekonomické náročnosti na jednotlivé živiny. Obecně je třeba nezapomínat při posuzování možnosti vývoje změn receptur KS na skutečnost, že případné prudké snížení zastoupení obilovin v krmných směsích pro monogastriční zvířata, tedy především pro drůbež a prasata, by mělo závažné důsledky i pro uplatnění obilovin vypěstovaných v České republice.

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL V ČR

Výroba masa a masných výrobků

Změna skladby suroviny pro vlastní výrobu v masokombinátech ČR (v tunách)

Období	Skladba v tunách			Skladba v %			Průměrná CPV hov. masa (Kč/kg) dle skladby roku 2012	Průměrná CPV vepř. masa (Kč/kg) dle skladby roku 2012
	Spotřeba suroviny celkem	z toho surovina : hovězí vepřová		Spotřeba suroviny celkem	z toho surovina : hovězí vepřová			
2004	337 682	62 706	244 523	100	18,6	72,4	95,54	59,52
2005	318 296	50 503	241 001	100	15,9	75,7	103,81	58,82
2006	322 547	48 956	247 180	100	15,2	76,6	105,86	57,46
2007	323 558	45 964	251 489	100	14,2	77,7	107,10	54,64
2008	322 446	44 256	252 979	100	13,7	78,5	106,70	56,49
2009	312 779	41 458	244 510	100	13,3	78,2	107,54	55,06
2010	307 791	40 736	235 362	100	13,2	76,5	104,74	51,15
2011	298 647	37 360	234 154	100	12,5	78,4	109,74	53,94
2012	277 588	30 615	220 587	100	11,0	79,5	120,91	60,88
1. – 6. 2012	138 756	15 808	109 164	100	11,4	78,7	119,00	58,75
1. – 6. 2013	129 158	14 412	102 659	100	11,2	79,5	123,43	59,80
Index 1.-6.2013/1.-6.2012	93,1	91,2	94,0	x	97,9	101,0	103,7	101,8

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50% nákupu jatečných prasat v České republice,

- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Z údajů zpracovatelského průmyslu je patrná mírně nižší spotřeba vepřové i hovězí suroviny v roce 2011 i 2012. Tento trend je patrný také z dostupných údajů prvního půlroku 2013 ve srovnání se stejným obdobím roku 2012. V roce 2012 pokračoval pokles ve spotřebě suroviny celkem, tedy v rozdělení na surovinu hovězí a vepřovou vyjádřené v tunách. Pokles činil v roce 2011 ve srovnání s rokem 2010 cca 3%. K jeho navýšení došlo v meziročním srovnání let 2011/2012, kdy tento pokles činil již 6%. Vepřové maso také vykazuje trend poklesu použití pro vlastní výrobu a kleslo jeho zastoupení v surovině pro vlastní výrobu. V roce 2011 o 0,5% oproti roku 2010 a již o cca 6% v roce 2012 ve srovnání s rokem 2011. Ke snížení došlo také u masa hovězího, kdy v meziročním srovnání 2011/2010 došlo ke snížení o cca 8%, v meziročním srovnání 2012/2011 se tento pokles ještě prohloubil a činil 18%. K dalšímu poklesu došlo také v prvním pololetí roku 2013 ve srovnání se stejným obdobím roku 2012.

Z časových řad vyplývá pokles spotřeby suroviny celkem od roku 2004 do roku 2012 o 60 tis. tun, což představuje 17%. Pokles hovězí suroviny za uvedené období činil 51%. Na tomto poklesu se podílí růst ceny hovězího masa a snížení nabídky na českém trhu. Mírnější vývoj spotřeby lze sledovat u podílu vepřové suroviny. Zastoupení vepřového masa ve výrobě se snížilo v roce 2012 oproti roku 2004 o 9,5%.

Vliv na tuto slutečnost je opačný než u hovězího masa – snížení ceny v důsledku vyšší nabídky na trhu. Podíl vepřové suroviny v období leden až červen 2012 činil 79,5 % a jeho absolutní množství potvrzuje meziroční mírné snížení použití vepřového masa

V roce 2012 byl zaznamenán i pokles výroby výrobků z masa. Tento vývoj postupného snižování je patrný od roku 2004. Na tomto poklesu se podílelo především maso výsekové. Výroba masa výsekového v roce 2013 (období leden až červen) je nižší ve srovnání se stejným obdobím roku 2012. K poklesu dochází také u masných výrobků a masových konzerv.

Vzhledem k vývoji počtu poražených zvířat a jejich průměrné porážkové hmotnosti poklesla výroba jatečného masa v období leden až červen 2013/2012 meziročně o 4%. Celkově bylo v roce 2012 vyrobeno 143,7 tis.tun jatečného masa (V roce 2003 to bylo 255 tis. tun). V letech 2009 a 2010 byla výroba jatečného masa na stejné úrovni a činila cca 175 tis.tun. Od roku 2010 však dochází k poměrně dramatickému snížení výroby jatečného masa.

Podíl výroby výsekového masa, masných výrobků a konzerv na celkové výrobě výrobků z masa v masokombinátech ČR

Rok	Skladba v tunách				Skladba v %			
	Výroba výrobků z masa celkem	z toho: výsekové maso	masné výrobky	masové konzervy	Výroba výrobků z masa celkem	z toho: výsekové maso	masné výrobky	masové konzervy
2004	353 389	159 938	185 637	7 814	100	45,3	52,5	2,2
2005	336 796	156 835	174 198	5 763	100	46,6	51,7	1,7
2006	342 718	165 518	172 457	4 743	100	48,3	50,3	1,4
2007	341 610	165 164	172 637	3 809	100	48,3	50,5	1,1
2008	337 588	155 601	178 099	3 888	100	46,1	52,8	1,2
2009	331 466	152 977	175 384	3 105	100	46,2	52,9	0,9
2010	327 584	149 749	175 496	2 339	100	45,7	53,6	0,7
2011	320 217	146 347	171 956	1 914	100	45,7	53,7	0,6
2012	299 322	130 200	167 668	1 454	100	43,5	56,0	0,5
1.-6.2012	150 125	64 830	84 428	867	100	43,2	56,2	0,6
1.-6.2013	138 621	58 531	79 571	519	100	42,2	57,4	0,4
Index 1.-6. 2013/ 1.-6 . 2012	92,3	90,3	94,2	59,9	100	97,7	102,1	62,4

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50% nákupu jatečných prasat v České republice,

- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Vývoj zásob hotových výrobků (tis. t)

Měsíc	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Index 12/11 v %	Index 13/11 v %	Index 13/12 v %
Leden	5,15	4,56	4,22	4,86	5,44	6,70	8,65	123,2	159,0	129,2
Únor	4,15	4,87	4,14	5,32	5,74	7,34	8,88	127,9	154,7	120,9
Březen	3,85	4,62	5,03	5,66	5,94	8,05	8,78	135,6	147,8	109,1
Duben	3,63	4,18	4,82	5,32	5,59	7,76	9,44	138,7	168,9	121,6
Květen	3,77	4,13	3,93	5,36	5,76	8,31	8,99	144,2	156,1	108,2
Červen	3,72	4,36	4,29	5,34	5,95	8,44	9,28	141,8	156,0	109,9
Červenec	3,69	4,36	4,50	5,39	5,49	8,21		149,4		
Srpen	3,92	4,01	4,62	5,12	5,35	7,83		146,3		
Září	4,05	4,41	4,82	5,23	5,34	8,37		156,8		
Říjen	4,17	4,35	5,09	5,34	5,81	8,15		140,3		
Listopad	4,89	5,23	5,83	6,65	6,81	9,82		144,1		
Prosinec	3,30	4,06	4,63	5,88	6,35	8,25		130,0	x	x

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50% nákupu jatečných prasat v České republice, výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Vývoj výroby jatečného masa, odbytu masa

Měsíc	Výroba jatečného masa (tis. t)							Tržní odbyt ¹⁾ (tis. t)						
	2009	2010	2011	2012	2013	Index 12/11 v %	Index 13/12 v %	2009	2010	2011	2012	2013	Index 12/11 v %	Index 13/12 v %
Leden	14,8	13,8	13,7	11,7	12,0	85,1	102,8	26,2	24,6	22,1	20,7	20,3	93,5	98,2
Únor	13,6	13,8	13,8	12,2	10,8	88,5	88,7	24,5	24,0	22,0	21,8	20,3	99,3	93,0
Březen	15,2	16,1	15,8	12,4	12,1	78,3	97,8	27,3	28,9	25,9	23,0	21,4	88,7	93,2
Duben	14,8	14,5	14,7	11,6	11,4	79,3	97,9	28,9	25,6	25,9	22,4	20,4	86,6	91,3
Květen	13,9	14,4	14,6	12,1	12,0	82,6	99,0	25,9	25,2	25,0	23,5	22,6	93,9	96,4
Červen	14,5	14,6	14,0	11,7	10,6	83,7	90,5	26,8	27,1	25,7	22,5	19,9	87,6	88,2
Červenec	14,5	13,6	12,8	11,6		90,7		27,6	26,2	24,0	22,4		93,5	
Srpen	14,0	14,7	14,3	12,8		89,2		26,2	26,1	25,5	23,8		93,3	
Září	14,5	14,4	13,8	11,0		79,9		27,3	26,6	24,9	20,6		82,9	
Říjen	15,2	14,0	13,2	13,1		99,0		27,8	26,1	24,0	24,0		99,7	
Listopad	14,8	15,2	13,5	12,2		89,9		26,5	27,5	24,9	22,5		90,5	
Prosinec	15,7	16,0	13,0	11,4		87,7		30,5	29,5	25,4	22,4		88,2	
I.-VI.	86,8	87,3	86,5	71,6	68,8	82,8	96,1	159,8	155,3	146,7	134,0	125,1	91,3	93,3
I.-XII.	175,6	175,2	167,2	143,7	x	85,9	x	325,7	317,4	295,4	269,7	x	91,3	x

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50% nákupu jatečných prasat v České republice, - výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Poznámka :¹⁾ Odbyt výrobků z masa - z toho vnitřní trh celkem

Pro výpočet údajů o porážkách skotu a prasat v mase byl použit koeficient výtěžnosti jatečných prasat 71 %, pro skot byl použit koeficient jatečné výtěžnosti 53 %.

Vývoj provozních zásob masa v letech 2009 až 2013

Měsíc	c e l k e m (tis. t)						z toho vepřového masa (tis. t)					
	2009	2010	2011	2012	2013	Index 13/12	2009	2010	2011	2012	2013	Index 13/12
I.	4,84	5,57	5,45	4,48	4,88	109,0	3,49	3,79	4,12	3,40	3,81	112,0
II.	4,81	6,49	5,64	5,38	5,27	97,9	3,46	4,69	4,33	4,15	4,08	98,4
III.	5,95	6,41	5,74	4,91	5,71	116,3	4,23	4,70	4,53	3,68	4,45	121,0
IV.	5,72	6,26	5,78	4,89	5,06	103,4	3,86	4,52	4,33	3,74	3,83	102,4
V.	6,26	6,10	6,12	4,37	5,24	120,0	4,22	4,24	4,74	3,33	3,98	119,6
VI.	6,65	6,04	6,08	4,59	5,70	124,2	4,50	4,10	4,70	3,52	4,38	124,5
VII.	6,27	5,85	5,85	4,96			4,23	4,01	4,61	3,81		
VIII.	6,03	5,44	5,44	5,13			4,05	3,93	4,37	4,06		
IX.	5,82	5,55	5,70	4,55			3,92	4,24	4,30	3,68		
X.	5,87	5,69	5,53	5,26			3,97	4,22	4,34	4,32		
XI.	5,86	5,84	4,41	4,60			4,03	4,28	3,27	3,71		
XII.	5,35	5,05	3,67	4,55			3,45	3,68	2,59	3,56		

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50% nákupu jatečných prasat v České republice, výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

K nepřehlédnutelnému poklesu dochází i u provozních zásob a naopak k růstu zásob hotových výrobků. Nižší nabídka jatečných prasat na tuzemském trhu je vyvolaná nejen poklesem stavů, ale i vývozem zvířat do zahraničí. Dlouhodobou příčinou poklesu rentability je růst nákladů a snížení cen zemědělských výrobců.

Je nutno konstatovat, že z cenových důvodů surovina pro vlastní výrobu zpracovatelského průmyslu (tj. vepřové a hovězí maso) je také doplňována o jiné druhy masa, zejména o maso drůbeží.

KLASIFIKACE JATEČNĚ UPRAVENÝCH TĚL PRASAT (JUT)

Součástí snahy přerušit vývoj vysoké spotřeby tuku byla snaha šlechtitelů prasat již v druhé polovině minulého století vyšlechtit jedince s ideálním poměrem tuku a kosterní svaloviny a složením mastných kyselin, které nepůsobí negativně na zdraví lidí. V důsledku tlaku spotřebitelů na snižování obsahu tuku v potravinách byla zaznamenána vyšší poptávka po libovém mase. Následoval legislativní požadavek na povinnou klasifikaci hospodářských zvířat, včetně prasat. V návaznosti na legislativu EU bylo zavedení klasifikace SEUROP ve všech členských zemích EU, ale i ve Švýcarsku a Norsku. Klasifikační schema, které podle tohoto záměru vzniklo, tvoří jednotný systém a umožňuje stanovení ceny na základě zmasilosti prasat a umožňuje i srovnání úrovně zmasilosti jatečných těl na úrovni vnitrostátní i mezinárodní a představuje informace pro šlechtitele, producenty a zpracovatele. V některých zemích jsou východiskem pro národní systémy kvality jatečných zvířat pro něž tvoří vhodný doplněk posuzování souboru požadavků.

Při hodnocení jatečných prasat podle SEUROP – systému je základním ukazatelem kvality jatečného těla podíl svaloviny. Povinnost klasifikovat jatečná prasata se podle nařízení Komise (ES) č. 1249/2008 vztahuje na všechny jatecké provozy, členské státy se však mohou rozhodnout, že nebudou stupnici SEUROP uplatňovat v provozech s průměrem týdenních porážek nepřesahujícím 200 kusů a v těch, kde porážejí pouze prasata narozená a vykrmená ve vlastních chovných zařízeních a která všechna získaná JUT bourají. V České republice je zákonem č. 110/1997 Sb., stanovena povinnost zajistit klasifikaci ve všech podnicích porážejících více než 100 kusů prasat týdně v ročním průměru.

Výsledky klasifikace JUT prasat podle tříd jakosti v roce 2012

Třída jakosti - podíl svaloviny v %	Počet jedinců	Průměrný podíl sva- loviny v JUT v %	Zastoupení jedinců ve třídě v %
S 60 a více %	267 824	61,00	13,46
E 55 až 59,9 %	1 202 403	57,46	60,42
U 50 až 54,9 %	438 781	53,10	22,05
R 45 až 49,9 %	56 062	48,16	2,82
O 40 až 44,9 %	6 764	43,24	0,34
P méně než 40 %	642	37,96	0,03
N - JUT do 59,9 kg	11 882	-	0,60
T - JUT nad 120 kg	5 838	-	0,29

Pramen: MZe - Výsledky klasifikace jatečně upravených těl za rok 2012

SPOTŘEBA VEPŘOVÉHO MASA

Česká republika, která měla k 31. březnu 2013 podle údajů Českého statistického úřadu 10 512 782 obyvatel, patří ve spotřebě vepřového i drůbežího masa k zemím nadprůměrným.

Spotřeba vepřového masa na 1 obyvatele České republiky byla v roce 2011 - v dosud posledním roce hodnoceném Českým statistickým úřadem – 42,1 kg na 1 obyvatele z celkové spotřeby masa 78,6 kg.

Konzumace vepřového masa jako zdroje živočišné bílkoviny pro lidskou výživu je tradičně v České republice v porovnání s ostatními druhy mas nejvyšší (téměř 53,5% z celkové spotřeby masa činí v České republice maso vepřové). Nejvyšší spotřeba byla zaznamenána v České republice v roce 1990 a to 50,0 kg na 1 obyvatele a kalendářní rok a od té doby se postupně snižovala. Část odborné veřejnosti pokles spotřeby masa spojovala se snižováním podílu vepřového masa v masných výrobcích. Ke kolísání spotřeby dochází dlouhodobě v důsledku změn spotřebitelských zvyklostí, dále kolísání cen průběžně ovlivňuje kupní síla obyvatel a cena nabízeného zboží. V devadesátých letech se postupně snižovala spotřeba nejen vepřového masa, ale i masa hovězího a naopak se prudce zvýšila obliba drůbežího masa.

**Spotřeba masa v České republice za kalendářní rok v kg
(podle bilanční metody)**

	1922	1936	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2005	2008	2009	2010	2011
Maso celkem:	22,1	38,1	48,6	61,0	77,3	90,3	96,5	79,4	81,4	80,4	78,8	79,1	78,6
z toho :													
hovězí	11,6	15,2	15,0	18,3	26,2	29,2	28,0	12,3	9,9	10,1	9,4	9,4	9,1
telecí		3,1	3,0	2,1	2,1	0,8	0,4	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
vepřové	6,9	14,6	25,1	32,4	36,5	44,9	50,0	40,9	41,5	41,3	40,9	41,6	42,1
skopové, kozí, koňské		0,7	0,7	0,7	0,5	0,3	0,6	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4
drůbež		2,2	2,4	3,9	7,7	11,6	13,6	22,3	26,1	25,0	24,8	24,5	24,5
zvěřina		0,5	0,4	0,3	0,4	0,3	0,5	0,4	0,6	1,1	0,9	0,9	0,7
králíci					3,8	3,2	3,4	3,0	2,8	2,5	2,3	2,2	1,8
Ryby	1,1	2,1	3,5	5,4	6,0	5,8	5,4	5,4	5,8	5,9	6,2	5,6	5,4*

Pramen: ČSÚ ročenky, Spotřeba potravin

Poznámka: a) Celková spotřeba masa nezahrnuje spotřebu rybního masa

b) u spotřeby ryb uváděna mrtvá hmotnost ryb.

c) v roce 2010 bylo spotřebováno 4,1 kg vnitřností, které jsou však zahrnuty do celkové spotřeby masa a uvedeny též u jednotlivých druhů mas.

d)*z toho sladkovodních ryb 1,37 kg(odhad Rybářského sdružení)

Úroveň spotřeby je ovlivňována mnoha faktory, mezi něž patří demografické vlivy včetně věkové struktury obyvatel, spotřební zvyklosti, kupní síla spotřebitelů a jiné. Při posuzování spotřeby je nutno vnímat i skutečnost, že například vepřové maso je konkurentem i ostatním druhům mas, především masu drůbežímu a hovězímu a naopak. Ale i případné zvýšení spotřeby masa ryбіho by pravděpodobně vedlo ke snížení spotřeby ostatních druhů mas, tedy i vepřového.

Vepřové maso hraje v lidské výživě významnou roli jako dobře využitelný zdroj bílkovin a některých vitaminů a minerálních látek. Nedostatečná spotřeba masa může mít negativní vliv na zdraví rostoucích organismů (dětí a mladistvých). Maso obsahuje všechny esenciální aminokyseliny v příznivých poměrech z hlediska jejich využití pro vytváření a obnovu bílkovinných struktur v těle. Obsahuje všechny vitaminy kromě vitamínu C, železo, fosfor, zinek, hořčík a další minerální a stopové prvky. Železo z masa hradí průměrně 20% potřebného množství, dobrým zdrojem jsou především červená masa (v drůbežím mase je obsah železa nižší). Hemové, snadněji dostupné, železo z masa je využitelné z 20 až 30%, zatímco nehemové (např. ze špenátu a luštěnin) jen z 1 až 7%. Vepřové maso patří mezi potraviny **vhodné k vytvoření pestré stravy a proto je** u obyvatel České republiky v oblibě. Proto je otázkou, zda zpracovatelé vepřového masa vyčerpali veškeré možnosti, jak své zákazníky ovlivňovat ve smyslu znalostí jednotlivých druhů nabízeného zboží co se týče chuťových i lokálních odlišností. Propagace v takto pojetém smyslu není jednoduchá, ale je zřejmé, že se situace z pohledu těsnějšího propojení vazby spotřebitele a zpracovatele obrací k lepšímu.

Ministerstvo zemědělství vnímá otázku kvality a bezpečnosti potravin jako jednu ze svých priorit, kterou podporuje např. prostřednictvím projektů národní značky kvality „KLASA“ a „Regionální potravina“.

Národní značka kvality KLASA po dobu své existence od roku 2003 směřuje primárně k podpoře výrobků, které vykazují výjimečné kvalitativní charakteristiky jenž zvyšují jeho přidanou hodnotu a zaručují jeho jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu.

Celkem je nyní značkou Klasa oceněno 1164 výrobků od 221 výrobců, z nichž 247 jsou masné výrobky. Česká republika podporuje také kvalitní regionální potraviny, a to prostřednictvím značky „Regionální potravina“. Program Regionální potravina vznikl na počátku roku 2010 a organizuje ho Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s jednotlivými kraji za podpory Agrární a Potravinářské komory ČR. Tento projekt je důležitý jak pro podporu tradičních regionálních výrobků, je zde zdůrazňován zejména prvek specifiky místa a vazby na region, na jeho charakter, tradice, kulturu či historii, včetně velkého potenciálu pro cestovní ruch. Značka je určena pro malé a střední podniky.

V současné době je oceněno celkem 373 regionálních potravin v 9 kategoriích, z nichž 70 jsou masné výrobky.

Kromě „Klasy“ a „Regionální potraviny“, které mají význam zejména pro prodej potravin v České Republice, mohou naši producenti využívat registraci produktů v systémech platných v celé Evropské unii, kterými jsou: Zaručeně tradiční specialita, Chráněné označení původu a Chráněné zeměpisné označení. Tato označení napomáhají ke zvýraznění a zdůraznění kvality výrobků na trhu.

Chráněné zeměpisné označení a chráněné označení původu je vyhrazeno zemědělským produktům a potravinám vyprodukovaným nebo zpracovaným v určitých oblastech nebo místech. V případě zaručené tradiční speciality jde o marketingový nástroj pro výrobky s tradiční recepturou či tradičním způsobem zpracování nebo produkce. Česká republika má doposud zapsány výrobky „špekáček“, „lovecký salám“, „spišské párky“ a „liptovský salám“ a v současné době má podánu žádost na zápis výrobku „Pražská šunka“.

Pro úplnost je třeba dodat, že průměrná domácnost v České republice podle šetření Českého statistického úřadu vynaložila ve 2. čtvrtletí roku 2012 na potraviny a nealkoholické nápoje 1 987 Kč na osobu a kalendářní měsíc, (ve stejném období roku 2010 toto vydání činilo 1 851 Kč a v roce 2011 podle stejného zdroje 1 903 Kč), z toho 24% na maso a masné výrobky, z čehož vepřové maso tvoří polovinu.

Poznámky

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-113-7